

سازمان محاسبات کشور

معاونت توانبخشی

دفتر توانمندسازی معلولین

طبقه بندی عملکرد، ناتوانی و سلامت

(راهنمای کمیسیون های پزشکی تشخیص نوع و تعیین شدت معلولیت)

نویسنده:

دکتر کیوان دواتگران

بسم الله الرحمن الرحيم

طبقه بندی عملکرد، ناتوانی و سلامت

(راهنمای کمیسیون های پزشکی تشخیص نوع و تعیین شدت معلولیت)

گروه مولفین: دکتر کیوان دواتگران، دکتر محمد مهدی بدیعی، علی مشیری رودسری، شبنم جهانشاد، نجیبه فلاحی بوکانی

ناشر: سازمان بهزیستی کشور

مجری: روابط عمومی و امور بین الملل

صفحه آرای: گروه طراحان سرو

چاپ دوم: ۱۳۹۵

شمارگان: ۲۰۰۰ نسخه

قیمت: اهدایی

سخن ریاست سازمان

توجه روز افزون به مسائل و مشکلات افراد آسیب‌پذیر و نیازمند از مهمترین اصول اعتقادی در نظام جمهوری اسلامی ایران است که بسیاری از سیاست‌های کلان و برنامه‌های راهبردی کشور بر اساس آن تنظیم می‌گردد. بر همین اساس دولت تدبیر و امید نیز طی سالهای اخیر اقدامات و برنامه‌های خود را بر سه اصل توسعه عدالت اجتماعی، گسترش چتر حمایتی اقشار آسیب‌پذیر و ایجاد زمینه‌های توانمندسازی گروههای مختلف جامعه بنا نهاده است و در فضای آینده از امید و عدالتخواهی چشم اندازهای توسعه کشور را با تلاش همه جانبه، تقویت رویکردهای علمی و بکارگیری متخصصان امر در بخش‌های مختلف مدنظر قرار داده است.

سازمان بهزیستی نیز با پیروی از اصول کلی نظام عدالت اجتماعی، همواره تلاش نموده است تا زمینه آموزش، توانمندسازی و استقلال اقشار آسیب‌پذیر از جمله گروه‌های مختلف دارای معلولیت را در مدار توجه خود قرار دهد.

امروزه جامعه معلولان کشور به حدی از شکوفایی و بالندگی دست یافته است که دیگر نمی‌توانیم امکانات مورد نیاز آنان را در چارچوب خدمات سنتی فراهم سازیم بلکه درک مطالبات این قشر مستلزم شناسایی کامل توانمندی‌ها، ظرفیت‌ها و محدودیت‌های آنان است. آنچه که رسیدن به چنین هدفی را برای ما امکان‌پذیر می‌نماید، دستیابی به استانداردهایی است که بر اساس ویژگی‌های جسمانی، روانی و اجتماعی مرتبط با انواع معلولیت‌ها تدوین شده باشد.

تشخیص انواع معلولیت‌ها، شناسایی امکانات مورد استفاده در آموزش و توانبخشی این افراد و به ویژه استانداردسازی معیارهای مورد استفاده، مقوله حائز اهمیتی است که مبنای پژوهش‌ها و مطالعات علمی بسیاری واقع شده است. تدوین نظام طبقه‌بندی ICF (طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت) نیز حاصل تلاش‌هایی است که جهت مستندسازی مطالعات و دستیابی به استانداردهای روز در امر تشخیص و طبقه‌بندی انواع معلولیت‌ها صورت گرفته و امروز افتخار ما این است که تألیف این کتاب را مبتنی بر نظام مزبور در اولویت قرار داده‌ایم.

جای بسی خرسندی است که سومین ویرایش از کتاب طبقه‌بندی عملکرد، ناتوانی و سلامت به مدد تلاش متعهدانه معاونت توانبخشی و همکاران ارجمند در دفتر توانمندسازی معلولین، تهیه و به عنوان سند علمی معتبر، راهنمای اقدامات کمیسیون‌های پزشکی تشخیص نوع و تعیین شدت معلولیت سازمان قرار گرفته است. به یمن این رویداد ارزنده، اکنون در نقطه‌ای قرار داریم که مراحل تشخیص نوع و تعیین شدت معلولیت با تبعیت از نوعی زبان و ادبیات مشترک در سراسر کشور صورت می‌پذیرد و بدون شک نتیجه بلافاصله اقدامات انجام شده منجر به انطباق خدمات ارائه شده با سطوح عملکرد و محدودیت افراد دارای معلولیت می‌باشد که این خود در توسعه کیفی فرآیند خدمت‌رسانی به جامعه هدف گامی بزرگ محسوب می‌شود.

لذا بر خود لازم می‌دانم تا از تمامی همکاران سازمانی و متخصصان علمی‌الخصوص از مولف کتاب جناب آقای دکتر کیوان دواتگران که در تدوین این اثر ایفای نقش نموده‌اند تقدیر نموده و تداوم موفقیت‌های آنان را در مسیر کسب علم و خدمت به خلق از خداوند منان طلب نمایم.

دکتر انوشیروان محسنی‌بندی

معاون وزیر و رییس سازمان بهزیستی کشور

پیشگفتار

امروزه رویکرد توانبخشی نوین درخصوص توانمندسازی معلولان به گونه‌ای است که با نگاهی چند جانبه، برابری فرصت‌ها برای افراد معلول و کنترل نسبی آنان بر محیط را مد نظر قرار داده است که تحقق چنین رویکردی نیز به ارتقای کیفیت زندگی خدمت گیرندگان می‌انجامد. قادر ساختن معلولان به کسب استقلال و کنترل عوامل محیطی نیز مستلزم آن است که در فرآیند تشخیص نوع و تعیین شدت معلولیت، شاخص‌هایی مانند وضعیت سلامت (رفاه جسمی، روانی، اجتماعی و معنوی)، عملکرد، نوع و سطح اختلال، فعالیت‌ها، ناتوانی‌ها، عوامل محیطی و نحوه مشارکت‌های اجتماعی را به دقت لحاظ نماییم تا با دیدگاهی کارکردگرایانه به طبقه‌بندی افراد معلول و انطباق سطح خدمات با نیازهای آنان بپردازیم.

پایبندی به هدف فوق ما را بر آن می‌دارد تا با تجدید نظر در رویکردهای گذشته، زمینه بهره‌گیری از نظام‌های طبقه‌بندی نوین را فراهم نموده و بدین ترتیب به تعریف جدیدی از مفاهیمی مانند عملکرد، ناتوانی، توانمندسازی، استقلال و مشارکت دست یابیم.

تأکید بر توانمندی‌های افراد معلول و تکیه بر یافته‌های علمی روز ایجاب می‌کند که به جای معیارهای محدودنگر از طبقه‌بندی‌های مبتنی بر عملکرد استفاده نموده و راهکارهای مؤثرتری را جهت اجرای ماده ۱ قانون جامع حمایت از حقوق معلولان اتخاذ نماییم؛ قانونی که تأیید معلولیت افراد را منوط به تشخیص کمیسیون پزشکی تشخیص نوع و تعیین شدت معلولیت سازمان بهزیستی دانسته است.

برای تشخیص نوع و تعیین شدت انواع معلولیت‌ها، طبقه‌بندی‌های مختلفی وجود دارد که رایج‌ترین آنها طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی (معلولیت) و سلامت است که به اختصار تحت عنوان طبقه‌بندی ICF نام نهاده شده و تالیف کتاب حاضر نیز مورد استفاده قرار گرفته است. دلیل این امر آن است که این طبقه‌بندی بر پایه سطح‌بندی و بیان جزئیات مرتبط با ساختار تشریحی، عملکرد فیزیولوژیک و تکالیف عملکردی در سطح فعالیت‌های روزمره زندگی، مشارکت و نیز تعیین وسعت و شدت آسیب می‌باشد. طبقه‌بندی مزبور از اعتبار جهانی برخوردار بوده و خدمات‌رسانی به افراد دارای معلولیت را تسهیل می‌نماید. نظر به ضرورت بازنگری در شاخص‌های تشخیص نوع و تعیین شدت معلولیت و ساماندهی کمیسیون‌های پزشکی فعال در این امر، تشکیل کارگروه تالیف این کتاب بر اساس طبقه‌بندی (ICF) در اولویت کاری دفتر توانمندسازی معلولین سازمان بهزیستی قرار گرفت. این کارگروه در مرحله نخست از اساتیدی که علاوه بر صلاحیت‌های علمی، از تجربه کار با کمیسیون‌های پزشکی نیز برخوردار بودند، دعوت به همکاری نمود و نظرات آنان را در تألیف راهنمای حاضر مورد استفاده قرار داد. در مرحله بعد، استان‌های مجری برنامه با حضور در یک کارگاه تخصصی، نقطه نظرات کارشناسی خود را در خصوص پیش‌نویس این کتاب ارائه نمودند.

از تمامی مسئولان، کارشناسان و فعالان امور معلولان انتظار می‌رود تا با نگاهی تخصصی، مفاهیم مندرج در این کتاب را مورد بررسی و تحلیل قرار دهند و پیشنهادهای ارزنده خود را جهت اجرای هر چه بهتر آن منعکس نمایند. باشد که در سایه اینگونه تعاملات، شاهد گسترش خدمات مورد نیاز عزیزان معلول و تحقق عدالت و ارتقای کیفیت زندگی آنان باشیم که این خود، مصداقی از لطف پروردگار در رشد و شکوفایی جامعه اسلامی ما است.

در پایان شایسته است تا از تلاش‌های صادقانه تمامی عزیزانی که با عزمی راسخ اندیشه‌های والای خویش را به یکدیگر پیوند زده و زمینه شکل‌گیری این اثر علمی را فراهم نموده‌اند، صمیمانه تقدیر و تشکر نمایم.

دکتر حسین نحوی نژاد

معاون توانبخشی

و رئیس شورای پزشکی معافیت بهزیستی کشور

(شورای عالی معافیت)

سخن مؤلف

دنیای امروز محل تبادل اندیشه ها و فضای روح بخشی است که در سایه خلاقیت و نوآوری شکل گرفته و مسیر آموختن و ساختن را برای نسل های آتی هموار ساخته است. بدون شک آموزش و توانبخشی معلولان نیز در چنین دنیایی تحت تاثیر یافته های علمی روز، تحولات چشمگیری را پشت سر می گذارد تا سمت و سوی فرآیند خدمت رسانی به افراد معلول، همگام با دگرگونی های علمی گسترش یابد.

بی تردید ایجاد هرگونه نوآوری ولو در ساختارهای علمی با چالش ها و موانع بسیاری همراه است. جایگزینی نظام جدید تشخیص نوع و تعیین شدت معلولیت نیز در بدو امر با دشواری هایی مواجه بوده است و تثبیت هرچه بیشتر این نظام هم جز با همدلی و اعتقاد راسخ به دورنمای اقدامات توانبخشی امکان پذیر نخواهد شد.

امروز به پاس تمامی تلاش های گذشته و حال و به یمن تشریک مساعی متخصصان پزشکی و کارشناسان مجرب توانبخشی عضو کمیسیون های پزشکی سراسر کشور، سومین چاپ از کتاب طبقه بندی عملکرد ، ناتوانی و سلامت را در اختیار داریم. این سند علمی، ارمغان پیوند نگاه تک تک ما با دورنمای اهداف نظام سلامت و تلاش جهت تحقق آن در زندگی افراد معلول جامعه است. لذا یافته هایمان را مغتنم می شمیریم، یاد یاران پیشین بالاخص عزیز از دست رفته سرکار خانم دکتر میترا عبادی را گرمای می داریم و دستان همراهان فعلی را به گرمی می فشاریم؛ همراهان صدیقی که بی توقع کوشیده اند و با تواضع ره پیموده اند تا در نتیجه تلاش های آنان فصلی نو در روند ارائه خدمات به عزیزان معلول گشایش یابد و جلوه های توانمندی آنان در تمامی ابعاد جامعه متجلی گردد. همچنین بر خود لازم می دانم از تمامی همکاران، متخصصان و دوستان ارجمندی که با تعهد و مسئولیت پذیری ما را در تالیف کتاب حاضر یاری نمودند صمیمانه تشکر نمایم:

سرکار خانم دکتر افروز صفاری فرد، جناب آقای دکتر حمید رضا پوریوسف، جناب آقای دکتر علیرضا عمادی، جناب آقای دکتر منصور اله وردی زواره، سرکار خانم حمیده صفری، سرکار خانم بهناز قلمبر دزفولی، سرکار خانم دکتر سعیده مهرکیان، سرکار خانم مریم رضائی، سرکار خانم زهره شریفی ثابت، سرکار خانم فاطمه قمشی، سرکار خانم سحر فاطمی زاده، جناب آقای حمداله خواجه حسینی، جناب آقای سیدایمان عبدالحسینی و جناب آقای بهنام فرهادی

دکتر کیوان دواتگران

مدیر کل دفتر توانمندسازی معلولین و

رئیس کمیسیون پزشکی تشخیص نوع و تعیین شدت معلولیت

فصل اول

- تعاریف و مفاهیم
- ساختار طبقه‌بندی بین‌المللی آماری بیماری‌ها و مشکلات مرتبط با سلامت
- ساختار طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت
- سرفصل‌های ساختار تشریحی و عملکرد فیزیولوژیک
- سرفصل‌های فعالیت‌های روزمره زندگی و مشارکت
- سرفصل‌های عوامل محیطی
- توصیف‌کننده‌ها

فصل دوم

- انواع معلولیت
- شدت معلولیت
- شدت معلولیت در Mental Impairment
- شدت معلولیت در Movement Impairment
- شدت معلولیت در Voice & Speech Impairment
- شدت معلولیت در Hearing Impairment
- شدت معلولیت در Visual Impairment

فصل سوم

- ساختار کمیسیون‌های تشخیص نوع و تعیین شدت معلولیت
- کمیسیون پزشکی تشخیص نوع و تعیین شدت معلولیت سازمان بهزیستی کشور (فرم شماره ۱)
- کمیسیون پزشکی تشخیص نوع و تعیین شدت معلولیت بهزیستی استان (فرم شماره ۲)
- کمیسیون پزشکی تشخیص نوع و تعیین شدت معلولیت بهزیستی شهرستان (فرم شماره ۳)
- فرم‌های ارجاع به متخصصین
- ضوابط
- جدول نوع معلولیت (آسیب ناشی از اختلال)
- مقیاس ارزیابی کلی عملکرد در اختلالات روان و رفتار
- نسخه فارسی معادل‌سازی شده مقیاس بارتل (Barthel)
- کدهای کاربردی در طبقه‌بندی عملکرد، ناتوانی و سلامت
- طیف عملکرد - ناتوانی
- منابع

فصل اول

ورود به هر یک از حوزه های علمی کسب دانش در ارتباط با آخرین یافته های به دست آمده توسط دانشمندان آن عرصه مستلزم بررسی دقیق مفاهیم و اصول علمی مرتبط با آن می باشد. بدیهی است مطالعه عمیق طبقه بندی انواع آسیب ها بر اساس معیارهای علمی روز نیز به عنوان یک حوزه مطالعاتی منحصر به فرد منوط به کشف و بررسی مفاهیم آن و اشراف کامل نسبت به تعاریفی است که فعالیت های مربوطه بر اساس آن بنا گردیده است. مطالعه دقیق این فصل علاوه بر روشن ساختن خط مشی حرکت متخصصان، دستیابی به یک زبان مشترک میان فعالان امر را امکان پذیر می سازد که این خود موجب تسریع فرآیند تبادل اطلاعات و اتخاذ راهکارهای موثر در امر تشخیص و شناسایی انواع معلولیت ها خواهد شد.

تعاریف و مفاهیم

شرایط سلامت^۱: رفاه جسمی، روانی، اجتماعی و معنوی^۲ است نه فقط عدم وجود بیماری^۳، اختلال^۴، صدمه^۵ یا ضربه^۶.

عملکرد فیزیولوژیک^۷: شامل عملکرد زیستی سلول، بافت و ارگان می باشد.

ساختار تشریحی^۸: بخش های آناتومیک بدن نظیر اندام ها، اعضا و اجزای آنها می باشد.

فعالیت^۹: به انجام یک تکلیف یا تکالیف متعدد توسط فرد در طی زندگی روزمره گفته می شود.

ظرفیت^{۱۰}: توانایی اجرای وظایف یا تکالیف عمومی در مکان های استاندارد نظیر کلینیک، بیمارستان، آزمایشگاه و مراکز تحقیقاتی می باشد.

قابلیت^{۱۱}: توانایی اجرای وظایف یا تکالیف عمومی در محیط زندگی جاری می باشد که می تواند متأثر از تسهیل کننده های محیطی نظیر وسایل کمک توانبخشی، محیط مناسب سازی شده و ... باشد.

مشارکت^{۱۲}: حضور در عرصه های مختلف زندگی و نقش اجتماعی فرد می باشد.

عملکرد^{۱۳}: شامل کارکرد در هر سه سطح: ۱- آناتومی و فیزیولوژی ۲- فعالیت های روزمره زندگی ۳- مشارکت های اجتماعی می باشد.

آسیب^{۱۴}: تغییر در سطح ساختارهای تشریحی و عملکردهای فیزیولوژیکی می باشد.

ناتوانی^{۱۵}: برآیند عدم کارکرد یا هر گونه محدودیت یا فقدان در هر سه سطح ۱- ساختار آناتومیک و عملکرد فیزیولوژیک ۲- فعالیت های روزمره زندگی ۳- مشارکت های اجتماعی می باشد.

عوامل زمینه ای^{۱۶}: شامل محیط فیزیکی، اجتماعی، نگرشی، فرهنگی و عوامل فردی و ... مؤثر بر فرآیند ناتوانی، سلامت و عملکرد می باشد.

عوامل محیطی^{۱۷}: عواملی هستند که به صورت فردی و خارجی می توانند دارای تأثیر مثبت (تسهیل کننده^{۱۸}) یا منفی (بازدارنده^{۱۹}) باشند.

عوامل فردی^{۲۰}: شامل سن، جنس، نژاد، عادات و سبک زندگی می باشد.

^۱ -Health Condition

^۲ -Bio-Psycho-Socio- Spiritual

^۳ -Disease

^۴ -Disorder

^۵ -Injury

^۶ -Trauma

^۷ -Body Function

^۸ -Body Structure

^۹ -Activity

^{۱۰} -Capacity

^{۱۱} -Performance

^{۱۲} -Participation

^{۱۳} -Functioning

^{۱۴} -Impairment

^{۱۵} -Disability

^{۱۶} -Contextual Factors

^{۱۷} -Environmental Factors

^{۱۸} -Facilitator

^{۱۹} -Barrier

^{۲۰} -Personal Factors

^۱ **ICD**: طبقه‌بندی بین‌المللی آماری بیماری‌ها و مشکلات مرتبط با سلامت می‌باشد
^۲ **ICF**: طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت می‌باشد.

^۱ -International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems
^۲ -International classification of Functioning, Disability and Health

ساختار طبقه بندی بین المللی آماری بیماری ها و مشکلات مرتبط با سلامت

این ساختار با استفاده از حروف بزرگ انگلیسی به همراه یک کد دو رقمی در ۲۱ طبقه بیش از ۱۴۴۰۰ کد مختلف مربوط به بیماری ها، اختلالات و صدمات را طبقه بندی می نماید.

به طور مثال اختلالات روان و رفتار در طبقه پنجم با کدهای F۰۰-F۹۹ تمامی بیماری ها و اختلالات هوشی، رشد تکاملی، روان - رفتار و شناختی را در بر می گیرد و یا طبقه سیزدهم با کدهای M۰۰-M۹۹، بیماری های عضلانی اسکلتی و بافت همبند را کد گذاری می کند.

برای بیان جزئیات تکمیلی از توصیف کننده هایی در قالب عدد بعد از گذاشتن نقطه پس از کد اصلی استفاده می شود. به طور مثال کد C۵۰ مربوط به سرطان سینه می باشد، C۵۰.۰ سرطان در یک چهارم خارجی تحتانی سینه C۵۰.۵۱ سرطان در یک چهارم خارجی تحتانی سینه خانم و C۵۰.۵۱۱ سرطان در یک چهارم خارجی تحتانی سینه راست یک خانم را معرفی می نماید.

فصول ۲۱ گانه ICD :

فصل ۱.....	بیماری های عفونی و انگلی.....	A۰۰-B۹۹
فصل ۲.....	بدخیمی ها.....	C۰۰-D۴۸
فصل ۳.....	بیماری های خون و سیستم ایمنی.....	D۵۰-D۸۹
فصل ۴.....	بیماری های غدد، متابولیک و تغذیه.....	E۰۰-E۹
فصل ۵.....	اختلالات روان و رفتار.....	F۰۰-F۹۹
فصل ۶.....	بیماری های سیستم اعصاب.....	G۰۰-G۹۹
فصل ۷.....	بیماری های چشمی.....	H۰۰-H۵۹
فصل ۸.....	بیماری های گوش و ماستوئید.....	H۶۰-H۹۵
فصل ۹.....	بیماری های سیستم گردش خون.....	I۰۰-I۹۹
فصل ۱۰.....	بیماری های سیستم تنفسی.....	J۰۰-J۹۹
فصل ۱۱.....	بیماری های دستگاه گوارش.....	K۰۰-K۹۳
فصل ۱۲.....	بیماری های پوست.....	L۰۰-L۹۹
فصل ۱۳.....	بیماری های سیستم عضلانی - اسکلتی و بافت همبند.....	M۰۰-M۹۹
فصل ۱۴.....	بیماری های سیستم ادراری - تناسلی.....	N۰۰-N۹۹
فصل ۱۵.....	بیماری های دوره بارداری و تولد.....	O۰۰-O۹۹
فصل ۱۶.....	بیماری های دوره جنینی.....	P۰۰-P۹۶
فصل ۱۷.....	بدشکلی های مادرزادی و ناهنجاریهای کروموزومی.....	Q۰۰-Q۹۹
فصل ۱۸.....	علائم ، نشانگان ، یافته های بالینی و آزمایشگاهی.....	R۰۰-R۹۹
فصل ۱۹.....	صدمات، تصادفات، مسمومیت و سایر پیامدهای ناشی از علل خارجی.....	S۰۰-T۹۸
فصل ۲۰.....	علل خارجی بیماریها و مرگ و میر.....	V۰۱-Y۹۸
فصل ۲۱.....	عوامل موثر بر شرایط سلامت و مواجهه با خدمات بهداشتی.....	Z۰۰-Z۹۹
	*کدهای مربوط به مقاصد خاص (بیماریهای نوپدید با اتیولوژی نامشخص).....	U۰۰-U۹۹

ساختار طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت

اساس طبقه‌بندی ICF بر پایه سطح‌بندی و بیان جزئیات مرتبط با ساختار تشریحی، عملکرد فیزیولوژیک و تکالیف عملکردی در سطح فعالیت‌های روزمره زندگی و مشارکت و نیز تعیین وسعت و شدت مشکل به وجود آمده می‌باشد. پیامدهای جسمی و روانی بیماری (مشکل در سلامت) در سطوح آناتومی و فیزیولوژی به صورت آسیب و پیامدهای اجتماعی آن به صورت محدودیت در فعالیت‌های روزمره زندگی و مشارکت‌های اجتماعی معرفی می‌شود.

مؤلفه‌های^۱ ICF:

- ساختار تشریحی^۲
- عملکرد فیزیولوژیک^۳
- فعالیت‌های روزمره زندگی و مشارکت^۴
- عوامل محیطی^۵

سطح‌بندی ICF:

سطح اول^۶: شامل هشت سرفصل برای ساختار تشریحی از S۱ تا S۸ و هشت سرفصل عملکرد فیزیولوژیک از b۱ تا b۸، نه سرفصل برای فعالیت و مشارکت از d۱ تا d۹ و پنج سرفصل برای عوامل محیطی از e۱ تا e۵ می‌باشد.

سطح دوم^۷: شامل کدهای دو رقمی از ۱۰ تا ۹۹ به منظور اختصاصی نمودن سرفصل‌های هشت‌گانه ساختار تشریحی و عملکرد فیزیولوژیک، سرفصل‌های نه‌گانه فعالیت و مشارکت و سرفصل‌های پنج‌گانه عوامل محیطی می‌باشد.

سطح سوم^۸: شامل کدهای تک رقمی از ۰ تا ۹ به منظور اختصاصی نمودن کدهای سطح دوم می‌باشد.

سطح چهارم^۹: شامل کدهای تک رقمی از ۰ تا ۹ به منظور اختصاصی نمودن و جزئی‌تر کردن کدهای سطح سوم می‌باشد.

- جهت کدگذاری در سطوح دوم، سوم و چهارم استفاده از کتاب مرجع ICF یا نرم‌افزار ICF Browser پیشنهاد می‌گردد.

component	Chapter (۱st)	۲nd Level	۳rd level	۴th Level

۱- Components

۲- Body Structures (s Codes)

۳- Body Functions (b Codes)

۴- Activity & Participation (d Codes)

۵- Environmental Factors (e Codes)

۶- ۱st Level(chapters)

۷- ۲nd Level

۸- ۳rd Level

۹- ۴th Level

سرفصل‌های ساختار تشریحی و عملکرد فیزیولوژیک

هر کدام از سرفصل‌های هشت‌گانه ذیل در s codes، ساختار تشریحی (آناتومیک) و در b codes عملکرد فیزیولوژیک آن سرفصل را معرفی می‌نماید.

- با توجه به جامعه هدف سازمان بهزیستی، تنها فصول اول، دوم، سوم و هفتم در کمیسیون‌های پزشکی سازمان مورد بررسی قرار می‌گیرد.

فصل اول^۱ (s1, b1):

شامل ساختار مغز، اعصاب مرکزی و اعصاب محیطی (s1) و عملکرد Mental، اعصاب و روان نظیر سطح هوشیاری، جهت‌یابی، عملکرد هوشی، خواب، توجه، حافظه، هیجان و ... (b1) می‌باشد.

فصل دوم^۲ (s2, b2):

شامل ساختار تشریحی و عملکرد فیزیولوژیک سیستم بینایی، شنوایی، حسی و درد می‌باشد.

فصل سوم^۳ (s3, b3):

شامل ساختار تشریحی و عملکرد فیزیولوژیک صوت و گفتار می‌باشد.

فصل چهارم^۴ (s4, b4):

شامل ساختار تشریحی و عملکرد فیزیولوژیک قلب و عروق، تنفس و سیستم ایمنی می‌باشد.

فصل پنجم^۵ (s5, b5):

شامل ساختار تشریحی و عملکرد فیزیولوژیک دستگاه گوارش، غدد و متابولیک می‌باشد.

فصل ششم^۶ (s6, b6):

شامل ساختار تشریحی و عملکرد فیزیولوژیک کلیه، مجاری ادراری و دستگاه تناسلی می‌باشد.

فصل هفتم^۷ (s7, b7):

شامل ساختار تشریحی و عملکرد فیزیولوژیک سیستم عضلانی - اسکلتی می‌باشد.

فصل هشتم^۸ (s8, b8):

شامل ساختار تشریحی و عملکرد فیزیولوژیک پوست و اجزای وابسته می‌باشد.

مثال (۱): ساختار تشریحی مچ پا در ICF بدین ترتیب کدگذاری می‌شود:

سرفصل هفتم از s Codes مربوط به ساختار تشریحی عضلانی - اسکلتی می‌باشد. با مراجعه به کتاب، کد دو رقمی ۵۰ در سطح دوم طبقه‌بندی، آناتومی اندام تحتانی را به صورت اختصاصی مشخص می‌نماید و کد تک رقمی ۲ در سطح سوم معرف مچ پا می‌باشد.

Component	Chapter (1st)	2nd Level	3rd Level	4th Level
s	۷	۵۰	۲	-

همانگونه که ملاحظه می‌شود کدگذاری در سطح سوم و چهارم بسته به تشخیص اعضای کمیسیون بوده و در صورتی که نیاز به اطلاعات تکمیلی باشد انجام می‌گیرد.

۱- Mental

۲- Sensory& Pain

۳- Voice and Speech

۴- Cardiovascular, Immunological and Respiratory Systems

۵- Digestive, Metabolic and Endocrine System

۶- Genitourinary and Reproductive System

۷- Neuromusculoskeletal

۸- Integumentary (Skin)

مثال (۲): کد زیر متعلق به فردی با تشخیص آسیب در سطح "آگاهی در شناخت دیگران" می‌باشد.

Component	Chapter (1 st)	2 nd Level	3 rd Level	4 th Level
b	۱	۱۴	۲	۱

توضیح مؤلفه‌ها:

b: به واسطه "عملکرد فیزیولوژیکی" از کد b استفاده شده است.

۱: سطح اول یا سرفصل اول از عملکرد فیزیولوژیک مرتبط با "عملکرد Mental" می‌باشد.

۱۴: در سطح دوم یا اولین شاخه از سطح‌بندی به منظور اختصاصی نمودن "عملکرد آگاهی و جهت‌یابی" ^۱ "آمده است (به کتاب مرجع ICF یا نرم افزار ICF Browser مراجعه شود).

۲: در سطح سوم به منظور جزئی‌تر نمودن "عملکرد آگاهی و جهت‌یابی" در خصوص "شناخت و آگاهی از خود" ^۲ اختصاص داده شده است (به کتاب مرجع ICF یا نرم افزار ICF Browser مراجعه شود).

۱: در سطح چهارم به منظور جزئی‌تر نمودن میزان شناخت و آگاهی به افراد، کد یک معرف "شناخت و آگاهی از دیگران" ^۳ بیان شده است (به کتاب مرجع ICF یا نرم افزار ICF Browser مراجعه شود).

^۱- Orientation Function

^۲- Orientation to Person

^۳- Orientation to Others

سرفصل‌های فعالیت‌های روزمره زندگی و مشارکت

هر کدام از سرفصل‌های نه‌گانه ذیل شامل تکالیف عملکردی در فعالیت‌های روزانه و نقش اجتماعی فرد می‌باشد.
فصل اول^۱ (d۱) :

یادگیری و دانش کاربردی (تکالیفی نظیر تماشا کردن، گوش کردن، حل مشکل)

فصل دوم^۲ (d۲) :

وظایف و نیازهای عمومی (انجام تکالیف منفرد و چندگانه نظیر صحبت کردن حین رانندگی)

فصل سوم^۳ (d۳) :

ارتباطات (فعالیت‌هایی نظیر صحبت کردن و محاوره، ارسال پیام کوتاه و ...)

فصل چهارم^۴ (d۴) :

تحرك (تکالیف مرتبط با حرکت نظیر حمل اشیاء، بلند کردن اجسام، راه رفتن، رانندگی و استفاده از وسایل حمل و نقل)

فصل پنجم^۵ (d۵) :

مراقبت از خود (نظافت، لباس پوشیدن، غذا خوردن، حمام کردن و ...)

فصل ششم^۶ (d۶) :

زندگی خانوادگی (خانه داری، غذا پختن، خرید کردن، مراقبت از دیگران و ...)

فصل هفتم^۷ (d۷) :

تعامل بین فردی و ارتباطات اجتماعی

فصل هشتم^۸ (d۸) :

حیطه‌های اصلی زندگی (شامل سه محور: آموزش، معیشت، اقتصاد و کسب و کار)

فصل نهم^۹ (d۹) :

جامعه، زندگی اجتماعی و شهری (فعالیت‌های مذهبی، هنری، ورزشی، اوقات فراغت و ...)

- سرفصل‌های d۱ تا d۶ کدهای مربوط به فعالیت‌های روزمره زندگی و سرفصل‌های d۶ تا d۹ کدهای مربوط به مشارکت در فعالیت‌های اجتماعی می‌باشند.

۱- Learning & Applying Knowledge

۲- General Tasks and Demands

۳- Communications

۴- Movement (Mobility)

۵- Self Care

۶- Domestic Life Areas

۷- Interpersonal Interactions

۸- Major Life Areas

۹- Community , Social & Civic Life

مثال (۳): فعالیت "راه رفتن" یک فرد با کد زیر معرفی می‌شود:

Component	Chapter (1st)	2nd Level	3rd Level	4th Level
d	۴	۵۰	-	-

مثال (۴): فعالیت "اشتغال" یک فرد با کد زیر معرفی می‌شود:

Component	Chapter (1st)	2nd Level	3rd Level	4th Level
d	۸	۵۰	-	-

وضعیت اشتغال: تمامی جنبه‌های کسب درآمد، اعم از یک شغل مشخص، کسب و کار، سایر جنبه‌های شغلی از قبیل شغل تمام وقت و پاره وقت و ... را شامل می‌شود. کدگذاری در سطح سوم و چهارم بسته به نظر اعضای کمیسیون و در صورت نیاز به اطلاعات تخصصی درخصوص اشتغال فرد انجام می‌گیرد.

سرفصل‌های عوامل محیطی

هر کدام از سرفصل‌های ذیل، عوامل محیطی مؤثر در سطح عملکرد فرد می‌باشد.

فصل اول^۱ (e1): فرآورده‌های غذایی، دارو و فن آوری

فصل دوم^۲ (e2): محیط طبیعی و تغییرات ایجاد شده توسط انسان

فصل سوم^۳ (e3): حمایت و روابط اجتماعی

فصل چهارم^۴ (e4): نگرش و فرهنگ

فصل پنجم^۵ (e5): خدمات، مراکز بهداشتی درمانی، سیاست‌ها و قوانین

- استفاده از سرفصل‌های عوامل محیطی در کمیسیون‌های پزشکی تشخیص نوع و تعیین شدت معلولیت الزامی نداشته و در کمیته‌های توانبخشی برای تعیین سطح نیازهای معلولان ضروری می‌باشد.

مثال (۵): مفهوم کد ۱۰۱ e1 به شرح ذیل می‌باشد:

Component	Chapter (1st)	2nd Level	3rd Level	4th Level
e	۱	۱۰	۱	-

^۱- Products & Technology

^۲- Natural Environment & Human-Made Changes to the Environment

^۳- Support & Relationships

^۴- Attitudes

^۵- Services, Systems and Policies

کد ۱ سرفصل اول از عوامل محیطی مرتبط با فرآورده‌های غذایی، دارو و فن آوری است. کد دو رقمی ۱۰ معرف دارو و غذای دریافتی می‌باشد و کد تک رقمی ۱ در سطح سوم به طور اختصاصی مصرف دارو توسط فرد را کدگذاری می‌کند.

مثال (۶): خط‌مشی‌ها، آیین‌نامه‌ها و قوانین مرتبط با محل کار با کد زیر معرفی می‌شود:

Component	Chapter (1 st)	2 nd Level	3 rd Level	4 th Level
e	۵	۹۰	۲	-

توصیف کننده‌ها^۱

توصیف کننده‌ها پس از کدگذاری در سطوح (b,s,d,e) با توجه به سرفصل‌های مربوطه، مفاهیم ذیل را تعیین می‌نمایند:

- ❖ در سطح b اندازه و وسعت آسیب
- ❖ در سطح s اندازه و وسعت آسیب، ماهیت آسیب و جایگاه آناتومیک
- ❖ در سطح d میزان دشواری و محدودیت در کارکرد و ظرفیت
- ❖ در سطح e عوامل تسهیل‌کننده و بازدارنده

بنابراین برای در سطح b از یک توصیف کننده، در سطح s از یک تا سه توصیف کننده، در سطح d از دو توصیف کننده (ترجیحاً دو توصیف کننده) و در سطح e از یک توصیف کننده استفاده می‌شود.

Component	Chapter (1 st)	2 nd Level	3 rd Level	4 th Level	.	1 st	2 nd	3 rd
					.			

جدول شماره (۱): توصیف کننده‌ها

مفهوم توصیف کننده		تعداد توصیف کننده	مولفه
اندازه و وسعت آسیب ^۱		۱	عملکرد فیزیولوژیک (b Codes)
اندازه و وسعت آسیب	اولین توصیف کننده	۱ تا ۳	ساختار تشریحی (s Codes)
ماهیت آسیب ^۲	دومین توصیف کننده		
موقعیت و جایگاه آناتومیک ^۳	سومین توصیف کننده		
محدودیت در قابلیت ^۴	اولین توصیف کننده	۱ تا ۲	فعالیت‌های روزمره زندگی و مشارکت (d Codes)
محدودیت در ظرفیت ^۵	دومین توصیف کننده		
موانع بازدارنده ^۶ ، عوامل تسهیل کننده ^۷ (با علامت +)		۱	عوامل محیطی (e Codes)

توصیف کننده عملکرد فیزیولوژیک (b Codes): این توصیف کننده با توجه به جدول شماره ۲ (اندازه و وسعت آسیب) بعد از درج علامت نقطه (۰) در شناسه معلولیت ذکر می‌شود که نشانگر اندازه و وسعت آسیب در عملکرد فیزیولوژیک می‌باشد.

^۱- Extent of Impairment

^۲- Nature of Impairment

^۳- Location of Impairment

^۴- Performance

^۵- Capacity

^۶- Barrier

^۷- Facilitator

جدول شماره (۲): اندازه و وسعت آسیب (عملکرد فیزیولوژیک و ساختاری)

کد	مفهوم کد	مقادیر کمی *
۰	بدون آسیب ^۱	۰-۴ درصد
۱	آسیب خفیف ^۲	۵-۲۴ درصد
۲	آسیب متوسط ^۳	۲۵-۵۰ درصد
۳	آسیب شدید ^۴	۵۱-۷۴ درصد
۴	آسیب خیلی شدید ^۵	۷۵-۹۵ درصد
۵	آسیب کامل ^۶	۹۶-۱۰۰ درصد
۸	غیراختصاصی ^۷	اطلاعات برای کدگذاری کافی نباشد
۹	غیرکاربردی ^۸	امکان کدگذاری متناسب با ICF نباشد

* منظور از مقادیر کمی میزان درگیری فرد با آسیب در طول ۳-۶ ماه گذشته در اوقات فعال و بیداری می باشد.

^۱- No Impairment(a Margin of Error)

^۲ - Mild Impairment

^۳- Moderate Impairment

^۴- Severe Impairment

^۵- Very severe Impairment

^۶- Complete Impairment (a Margin of error)

^۷- Not Specified

^۸- Not Applicable

توصیف کننده‌های ساختار تشریحی (s Codes): این توصیف کننده‌ها با توجه به جداول (۲، ۳ و ۴) بعد از (۰) در شناسه معلولیت ذکر می‌شوند. اولین توصیف کننده نشانه اندازه و وسعت آسیب (مطابق جدول شماره ۲)، دومین توصیف کننده نشانه ماهیت آسیب (مطابق جدول شماره ۳) و سومین توصیف کننده نشانه جایگاه و موقعیت آناتومیک (مطابق جدول شماره ۴) می‌باشد.

جدول شماره (۳): ماهیت آسیب ساختاری

کد	مفهوم کد
۰	تغییری در ساختار تشریحی به وجود نیامده است ^۱
۱	فقدان کامل ^۲
۲	فقدان نسبی ^۳
۳	اجزای اضافی ^۴
۴	اندازه غیر طبیعی ^۵
۵	ناپیوستگی ^۶
۶	وضعیت منحرف شده ^۷
۷	تغییرات کیفی در ساختار ^۸ *
۸	غیر اختصاصی ^۹
۹	غیر کاربردی ^{۱۰}

* مانند تجمع مایع یا کدورت عدسی چشم

۱- No Change in the Structure

۲- Total Absence

۳- Partial Absence

۴- Part in Excess (Additional Part)

۵- Abnormal (Aberrant) Dimension

۶- Discontinuity

۷- Deviating position

۸- Qualitative Changes in the Structure

۹- Not Specified

۱۰- Not Applicable

جدول شماره (۴): موقعیت و جایگاه آناتومیک آسیب ساختاری

کد	مفهوم کد
۰	بیش از یک ناحیه ^۱
۱	راست ^۲
۲	چپ ^۳
۳	هر دو طرف ^۴
۴	جلو (قدام) ^۵
۵	عقب (خلف) ^۶
۶	نزدیک به محور بدن ^۷
۷	دور از محور بدن ^۸
۸	غیر اختصاصی ^۹
۹	غیر کاربردی ^{۱۰}

* کدهای ۸ و ۹ در جداول دو تا چهار اطلاعات خاصی را در اختیار اعضای کمیسیون جهت تعیین افت عملکرد قرار نمی دهد. لذا درج کدهای فوق در فرم های اختصاصی مربوط به کمیسیون پزشکی لزومی ندارد.

۱- More than one Region

۲- Right / Dexter

۳- Left /Sinister

۴- Both Sides

۵- Front

۶- Back

۷- Proximal

۸- Distal

۹- Not Specified

۱۰- Not Applicable

مثال (۷): کد ICF برای فردی که در "آگاهی در شناخت دیگران" آسیبی به میزان متوسط دارد، به شرح ذیل می‌باشد:

Component	Chapter (1 st)	2 nd Level	3 rd Level	4 th Level	.	1 st
b	۱	۱۴	۲	۱	.	۲

مثال (۸): خانمی ۳۸ ساله به دلیل تصادف و ضربه، دچار آسیب متوسط در مچ پای راست خود شده است. کد ICF ذیل در سطح ساختار تشریحی به وی تعلق می‌گیرد:

Component	Chapter (1 st)	2 nd Level	3 rd Level	4 th Level	.	1 st	2 nd	3 rd
s	۷	۵۰	۲	-	.	۲	۲	۱

توضیح مؤلفه‌ها:

S۷ : ساختار تشریحی اندام های حرکتی

۵۰ : ساختار اندام تحتانی

۲ : ساختار تشریحی مچ و پا

۲ (توصیف کننده سطح اول): آسیب متوسط در ناحیه مچ پا

۲ (توصیف کننده سطح دوم): آسیب متوسط از نوع فقدان نسبی از ناحیه مچ پا

۱ (توصیف کننده سطح سوم) : آسیب متوسط از نوع فقدان نسبی از ناحیه مچ پای راست

*شدت آسیب ارتباط معنی داری با فقدان نسبی ساختار تشریحی ندارد. به عنوان مثال فردی با فقدان نسبی ساختار تشریحی می تواند دارای آسیب با شدت خفیف یا متوسط و حتی شدید باشد.

توصیف کننده‌های فعالیت‌های روزمره زندگی و مشارکت (d Codes): این توصیف کننده‌ها، میزان محدودیت و دشواری در زندگی روزمره را تعیین می‌کنند و بعد از (۰) در شناسه معلولیت ذکر می‌گردند. اولین توصیف کننده نشانه قابلیت فعالیت‌های روزمره زندگی و مشارکت در تعامل با عوامل محیطی می باشد. دومین توصیف کننده معرف ظرفیت فعالیت‌های روزمره زندگی در تعامل با عملکرد فیزیولوژیک و ساختار تشریحی می باشد که در محیط استاندارد سنجیده می شود.

جدول شماره (۵): توصیف کننده‌های فعالیت‌های روزمره زندگی و مشارکت

محدودیت در قابلیت (اولین توصیف کننده) و محدودیت در ظرفیت (دومین توصیف کننده)		
کد	مفهوم کد	مقادیر کمی*
۰	بدون محدودیت	۴ - ۰ درصد
۱	قابلیت و ظرفیت با محدودیت خفیف	۲۴ - ۵ درصد
۲	قابلیت و ظرفیت با محدودیت متوسط	۵۰ - ۲۵ درصد
۳	قابلیت و ظرفیت با محدودیت شدید	۷۴ - ۵۱ درصد
۴	قابلیت و ظرفیت با محدودیت خیلی شدید	۹۵ - ۷۵ درصد
۵	قابلیت و ظرفیت با محدودیت کاملاً شدید	۱۰۰ - ۹۶ درصد
۸	غیر اختصاصی	اطلاعات برای کدگذاری کافی نباشد
۹	غیر کاربردی	امکان کدگذاری متناسب با ICF نباشد

*منظور از مقادیر کمی میزان افت عملکرد یا محدودیت‌های عملکردی در طول ۳-۶ ماه گذشته در اوقات فعال و بیداری می باشد.

مثال (۹): محدودیت ظرفیت فردی در انجام رانندگی در حد متوسط می باشد ولی محدودیت قابلیت او در رانندگی توسط کارشناسان توانبخشی در حد خیلی شدید گزارش شده است. کد ICF زیر به ایشان تعلق می گیرد:

Componenet	Chapter (1st)	2nd Level	3rd Level	4th Level	.	1st	2nd
d	۴	۷۵	۱	-	.	۴	۲

مثال (۱۰): محدودیت ظرفیت یکی از ورزشکاران معلول شرکت کننده در مسابقات پارالمپیک در حد شدید گزارش شده اما محدودیت قابلیت محیطی او در حد خفیف می باشد. کد ICF زیر به ایشان تعلق می گیرد:

Componenet	Chapter (1st)	2nd Level	3rd level	4th level	.	1st	2nd
d	۹	۲۰	۱	-	.	۱	۳

مثال فوق نشان دهنده محیط بسیار تسهیل کننده از بعد عوامل محیطی می باشد.

توصیف کننده‌های عوامل محیطی (e Codes): این توصیف کننده‌ها با یک کد، شرایط محیطی را معرفی می نمایند. در صورتی که عامل محیطی تسهیل کننده باشد در کنار کد مربوطه از علامت (+) استفاده می شود.

جدول شماره (۶): عوامل محیطی

تسهیل کننده		
کد	مفهوم کد	مقادیر کمی
۰	بدون عوامل تسهیل کننده ^۱	۰-۴ درصد
+۱	تسهیل کننده کم ^۲	۵-۲۴ درصد
+۲	تسهیل کننده متوسط ^۳	۲۵-۵۰ درصد
+۳	تسهیل کننده زیاد ^۴	۵۱-۷۴ درصد
+۴	تسهیل کننده خیلی زیاد ^۵	۷۵-۹۵ درصد
+۵	کاملاً تسهیل کننده ^۶	۹۶-۱۰۰ درصد
۸	غیراختصاصی	اطلاعات برای کدگذاری کافی نباشد
۹	غیرکاربردی	امکان کدگذاری متناسب با ICF نباشد

۱- No Facilitator

۲- Mild Facilitator

۳- Moderate Facilitator

۴- Substantial Facilitator

۵- Strong Facilitator

۶- Complete Facilitator

ادامه جدول شماره (۶): عوامل محیطی

بازدارنده (مانع)		
کد	مفهوم کد	مقادیر کمی
۰	بدون عوامل بازدارنده ^۱	۰-۴ درصد
۱	بازدارنده کم ^۲	۵-۲۴ درصد
۲	بازدارنده متوسط ^۳	۲۵-۵۰ درصد
۳	بازدارنده شدید ^۴	۵۱-۷۴ درصد
۴	بازدارنده خیلی شدید ^۵	۷۵-۹۵ درصد
۵	کاملاً بازدارنده ^۶	۹۶-۱۰۰ درصد
۸	غیر اختصاصی	اطلاعات برای کدگذاری کافی نباشد
۹	غیر کاربردی	امکان کدگذاری متناسب با ICF نباشد

مثال (۱۱): خدمات آموزش و پرورش به استناد قانون جامع حمایت از حقوق معلولان به عنوان عامل تسهیل کننده در حد متوسط گزارش شده است. کد ICF مربوطه به صورت ذیل می باشد:

Component	Chapter (1 st)	2 nd Level	3 rd Level	4 th Level	•	1 st
e	۵	۸۵	-	-	•	+۲

-
- ^۱ - No Barrier
^۲ - Mild Barrier
^۳ - Moderate Barrier
^۴ - Severe Barrier
^۵ - Very Severe Barrier
^۶ - Complete Barrier

مثال (۱۲): خانم ۲۶ ساله نیروی خدماتی یک درمانگاه، با قطع عضو در ناحیه مفصل آرنج راست و آسیب متوسط در حرکت مفصل شانه چپ می باشد. وی دچار محدودیت شدید در بلند کردن و حمل اشیاء توسط اندام فوقانی سمت چپ و نیازمند کمک گرفتن از دیگران در مراقبت از خود می باشد. بدین ترتیب کدهای ICF زیر به وی تعلق می گیرد:

Componenet	Chapter (1st)	2nd Level	3rd level	4th level	.	1st	2nd	3rd
s	۷	۳۰	۰	۱	.	۳	۲	۱
b	۷	۱۰	۰		.	۲		
d	۴	۳۰	۳		.	۳	۳	
d	۵	۱۰	۱		.	۳	۲	
d	۶	۴۰	۱		.	۳	-	

مثال (۱۳): آقای ۳۳ ساله طبق نظر متخصص جراحی گوش و حلق و بینی، با تشخیص آسیب گفتاری به علت توده اضافی روی تارهای صوتی (دوطرفه) به بهزیستی مراجعه کرده است. روان‌شناسان نیز متوجه اختلال در جهت‌یابی وی، با شدت متوسط شده‌اند. پس از ارزیابی توسط آسیب‌شناسان گفتار و زبان در سطح عملکرد روزمره زندگی، نامبرده دارای محدودیت شدید در سطح ارتباطات و تعاملات اجتماعی تشخیص داده شده است. همچنین با توجه به نوع شغل فعلاً از حضور در محل کار منع گردیده است. بدین ترتیب کد ICF زیر به ایشان تعلق می گیرد:

Componenet	Chapter (1st)	2nd Level	3rd level	4th level	.	1st	2nd	3rd
s	۳	۴۰	۰	-	.	۲	۳	۳
b	۱	۱۴	-		.	۲		
d	۳	۵۵	-		.	۳	-	
d	۷	۲۰	۲		.	۳	-	
d	۸	۵۰	۲		.	۳	-	

فصل دوم

انواع معلولیت

در حال حاضر فقط چهار سرفصل^۱ از کدهای b و s از فصول هشت گانه آسیب های رایج ICF شامل فصول اول، دوم، سوم و هفتم در دستور کار کمیسیون های تشخیص نوع و تعیین شدت معلولیت سازمان بهزیستی کشور قرار دارد.

سرفصل اول Mental Impairment شامل پیامد چهار گروه از اختلالات: ذهنی هوشی^۲، تکاملی رشد^۳، سایکوتیک^۴ و شناختی^۵ می باشد.

سرفصل دوم Sensory Impairment شامل پیامدهای حاصل از اختلالات بینایی و شنوایی می باشد. سرفصل سوم Voice & Speech Impairment شامل پیامدهای حاصل از اختلالات صوت و گفتار می باشد.

سرفصل هفتم Movement Impairment شامل پیامد دو گروه از اختلالات: جسمی حرکتی با منشاء ارتوپدی^۶ و جسمی حرکتی با منشاء نورولوژی^۷ می باشد. در واقع تشخیص نوع آسیب در سازمان بهزیستی معادل تشخیص نوع معلولیت تلقی می گردند. (به جدول شماره ۱۰ مراجعه شود)

شدت معلولیت

اعضاء کمیسیون پزشکی بر اساس داده ها و یافته های مندرج در پرونده در ۳ سطح زیر اقدام به تعیین جایگاه فرد در طیف عملکرد - ناتوانی^۸ می نمایند:

۱- مشکل در وضعیت سلامت یا اطلاعات مربوط به بیماری - اختلال و هر آنچه که توسط پزشک به عنوان تشخیص پزشکی در پرونده لحاظ گردیده است. (تشخیص پزشکی بیماری وظیفه کمیسیون پزشکی تشخیص نوع و تعیین شدت معلولیت سازمان نمی باشد)

۲- مشکل در ساختار تشریحی یا عملکرد فیزیولوژیک که همان آسیب در فصول چهارگانه ICF می باشد، توسط گروه پزشکی و توانپزشکی تعیین می گردد.

۳- مشکل در ظرفیت و قابلیت فعالیت های روزمره زندگی و مشارکت های اجتماعی که معادل دشواری یا محدودیت در این سطح می باشد.

تعیین سطح آسیب، به تنهایی معرف شدت معلولیت فرد نیست و وضعیت فرد در طیف عملکرد - ناتوانی را مشخص نخواهد کرد، لذا تعیین جایگاه عملکرد فرد در ۲ سطح آسیب و محدودیت، اصلی ترین وظیفه اعضاء کمیسیون خواهد بود که با اجماع نظر منجر به تعیین شدت معلولیت فرد خواهد شد.

^۱ chapter

^۲ Intellectual Disorders

^۳ Neurodevelopmental Disorders

^۴ Psychotic Disorders

^۵ Neurocognitive Disorders

^۶ Musculoskeletal Disorders

^۷ Neuromusculoskeletal Disorders

^۸ Functioning - Disability

تعیین شدت معلولیت به معنی "اندازه و وسعت مشکل" در طیف عملکرد^۱ بوده که برآیند اندازه و وسعت آسیب در سطوح آناتومیک و فیزیولوژیک از یک سو و محدودیت در قابلیت انجام فعالیت های روزمره زندگی^۲ افت عملکرد^۳ از سوی دیگر می باشد. (به صفحه ۱۳۵ مراجعه شود) تعیین سطح دشواری یا محدودیت های عملکردی در فعالیت های روزمره زندگی و مشارکت های اجتماعی از طریق ابزارهای رایج و شناخته شده سنجش پیامد تعیین می گردد.

شدت معلولیت در Mental Impairment

آسیب های ناشی از طیف اختلالات ذهنی هوشی، تکاملی رشد، سایکوتیک و شناختی به هر گونه آسیب در عملکرد هوشی، هیجانی، رفتاری یا شناختی اطلاق می گردد که با کاستی ها و اختلالاتی در مهارت های انطباقی همراه بوده و در وضعیت روانشناختی یا رفتاری فرد بروز نماید. این اختلالات با منشاء ژنتیک، عوامل اجتماعی، روانشناختی، بیوشیمیایی و سایر عوامل نظیر عفونت یا تروما ایجاد می شود. این اختلالات توسط متخصصین گروه های روانپزشکی، نورولوژی و اطفال، تشخیص و به کمیسیون معرفی می گردد.

روش های مختلفی برای ارزیابی این گروه وجود دارد که مناسب ترین آن ارزیابی کارکرد هوشی ذهنی و تکاملی رشد توسط مقیاس های وکسلر^۴، آزمون استنفورد – بینه^۵، مقیاس های سنجش مهارت های انطباقی انطباقی سازشی نظیر مقیاس رشد اجتماعی وایلند^۶ و مقیاس رفتار سازشی لمبرت^۷ و ابزار سنجش رشدی بهنجار می باشد.

طیف اختلالات سایکوتیک به گروهی از بیماران مبتلا به اختلالات اعصاب و روان اطلاق می گردد که بیماری آنها شروع و پیشرفت تدریجی داشته باشد، به مدت طولانی (حدود ۲ سال) دوام و تمایل به عود داشته، منجر به افت عملکرد و ایجاد ناتوانی و معلولیت شود.

مقیاس ارزیابی عملکرد کلی^۸ در بیمارستان های تخصصی و بخشهای روانپزشکی توسط روانپزشک مورد بررسی بررسی قرار می گیرد. نمره GAF افرادی که بیش از یک سال از ارزیابی آنها نگذشته باشد برای بررسی در کمیسیون معتبر می باشد. (جدول شماره ۱۲ مراجعه شود)

محدودیت در ظرفیت و قابلیت انجام فعالیت های روزمره زندگی از طریق کدهای d مرتبط کدگذاری و اندازه محدودیت عملکردی حداقل در ۳ کد d مربوطه تعیین می گردد.

^۱ Functioning Spectrum

^۲ Wechsler

^۳ Stanford-Binet

^۴ Winelend

^۵ Lambert

^۶ Global Assessment Of Functioning (GAF)

شدت معلولیت در Movement Impairment

آسیب های ناشی از طیف اختلالات جسمی حرکتی با منشاء ارتوپدیک و نورولوژیک توسط متخصصین ارتوپدی، نورولوژی، طب فیزیکی و توانبخشی و داخلی تشخیص و به کمیسیون معرفی می گردند. اختلالات ارتوپدیک نظیر بیماری های مفاصل^۱، استخوان، بافت همبند^۲ و عضلات در اندام ها و ستون فقرات و همچنین بدشکلی ها^۳ (با علل مادرزادی و اکتسابی)، ضربه^۴، شکستگی و قطع عضو^۵ می باشد. اختلالات نورولوژیک نظیر سکته مغزی، MS^۶، پارکینسون^۷، صدمه به مغز و نخاع^۸ و هرگونه پیامد حرکتی ناشی از صدمه یا بیماری در سیستم اعصاب مرکزی، محیطی و اتونومیک^۹ می باشد. محدودیت در ظرفیت و قابلیت انجام فعالیت های روزمره زندگی از طریق کدهای d مرتبط کدگذاری و اندازه محدودیت عملکردی حداقل در ۳ کد d مربوطه تعیین می گردد. چنانچه انجام آزمونهای تکمیلی جهت بررسی سطح استقلال مراجعین از طرف اعضای کمیسیون درخواست گردد به کمک ابزارهای سنجش پیامد عملکرد^{۱۰} نظیر مقیاس بارتل^{۱۱}،^{۱۲} WHO-DASII، مقیاس استقلال عملکردی^{۱۳} (FIM)، کاتز^{۱۴} و لاوتون^{۱۵} تعیین و مستندات به کمیسیون ارائه می گردد. با توجه به این که کاربرد مقیاس بارتل ساده و در زمان کوتاه قابل اجرا است و از اعتبار بالایی برخوردار می باشد، ملاک ارزیابی مناسبی برای سنجش سطح استقلال عملکردی خواهد بود. در این مقیاس محدودیت عملکردی فرد با اختلالات فوق در ۱۰ تکلیف شامل: بهداشت فردی، توالیت رفتن، حمام کردن، غذا خوردن، آشامیدن، لباس پوشیدن، کنترل مدفوع، کنترل ادرار، تحرک و جابجایی و نهایتاً بالا رفتن از پله در یک مقیاس ۱۰۰ نمره ای بررسی و محاسبه می شود. در ارزیابی کودکان زیر ۶ سال توجه به جدول رشد تکامل حرکتی کودکان ضروری است.

۱- Arthropathies

۲- Connective Tissues

۳- Deforming Disorders(Malformation)

۴- Trauma

۵- Amputation

۶- Multiple Sclerosis

۷- Parkinsons Disease

۸- Brain&Spinal Cord injury

۹- Autonomic Nervous system

۱۰- Functional Outcome Measure

۱۱- Barthel Index

۱۲- World Health organization Disability assessment Schedule II

۱۳- Functional Independence Measure(FIM)

۱۴- KATZ Basic Activities of Daily Living(ADL)

۱۵- Lawton & brody

شدت معلولیت در Voice & Speech Impairment:

آسیب‌های صوت، گفتار و زبان^۱ شامل مشکلات مربوط به ساختار دهان (کام^۲، دندان‌ها، لب‌ها، لثه‌ها و...)، فک و صورت، حلق^۳، حنجره^۴ و تارهای صوتی^۵ و همچنین هر گونه آسیب با منشأ سیستم اعصاب مرکزی^۶ می‌باشد. آسیب‌های مرتبط با ساختار به تشخیص متخصص جراحی گوش و حلق و بینی (جراح سر و گردن) و آسیبهایی مربوط به سیستم اعصاب مرکزی با تشخیص متخصص داخلی مغز و اعصاب به کمیسیون ارجاع می‌گردد.

پس از تشخیص پزشکی، سطح آسیب توسط آسیب‌شناسان گفتار و زبان با استفاده از آزمون‌های تخصصی نظیر آزمون زبان پریشی^۷، آزمون درک شنیداری وپمن^۸ و دیگر آزمونهای موجود با توجه به نوع آسیب (صوت، گفتار، صوت، گفتار، زبان) ارزیابی و تعیین می‌شود.

لازم است نتیجه ارزیابی‌های مربوط به هر نوع آسیب با در نظر گرفتن موارد ذیل به کمیسیون گزارش گردد:

- **آسیب زبان:** شامل بررسی مهارت‌های زبان شامل طول جمله، نحو^۹، صرف^{۱۰}، واژه‌یابی^{۱۱}، معناشناسی^{۱۲}، کاربردشناسی^{۱۳} و درک شنیداری
- **آسیب گفتار:** شامل بررسی آسیب تولید^{۱۴} گفتار (تلفظ صداهای گفتاری)، بررسی آسیب در روانی^{۱۵}، ریتم و سرعت گفتار
- **آسیب صوت:** شامل بررسی چهار ویژگی صوت (کیفیت^{۱۶}، شدت^{۱۷}، زیر و بمی^{۱۸} و تشدید^{۱۹}) به شکل مجزا و متناسب با جنس و سن

در تعیین میزان محدودیت در ظرفیت و قابلیت فعالیت‌های روزمره زندگی سطح دشواری در ارتباط کلامی فرد، از طریق حداقل ۳ کد d مرتبط باید مد نظر قرار گیرد. در این مقوله تکالیف عملکرد ارتباط کلامی شامل درک پیام کلامی، تولید پیام کلامی و توانایی مکالمه (شروع، ادامه و خاتمه مکالمه) بررسی می‌گردد. در ارزیابی‌ها، لهجه‌های منطقه‌ای لحاظ نمی‌شود و در خصوص کودکان، توجه به جدول رشد طبیعی گفتار و زبان الزامی می‌باشد.

۱- Voice,Speech & Language Disorders

۲- Palate

۳- Pharynx

۴- Larynx

۵- Vocal Cords

۶- CNS

۷- Aphasia

۸- Wepman

۹- Syntax

۱۰- Morphology

۱۱- Word Finding

۱۲- Semantic

۱۳- Pragmatic

۱۴- Articulation

۱۵- Fluency

۱۶- Quality

۱۷- Intensity

۱۸- Pitch

۱۹- Resonance

شدت معلولیت در Hearing Impairment

آسیب‌های شنوایی شامل آسیب‌های مربوط به ساختار تشریحی گوش خارجی، گوش میانی (پرده تیمپان^۱، شیپور استاش^۲، استخوانچه‌ها^۳)، گوش داخلی (حلزون^۴، لابیرنت تعادلی^۵، مجاری نیم دایره ای^۶) و عصب هشتم^۷ می‌باشد که پس از تشخیص پزشکی توسط متخصص گوش و حلق و بینی (جراح سر و گردن) به کمیسیون ارجاع می‌گردد.

عملکرد شنوایی، تمایز شنیداری، تمیز گفتار و شدت آسیب در سطح عملکرد فرد بر اساس آزمون‌های کاهش شنوایی تعیین می‌گردد. کاهش شنوایی حسی - عصبی و آمیخته در کمیسیون مورد بررسی قرار می‌گیرد. کاهش شنوایی انتقالی، در صورت عدم بهبودی از طریق روش‌های درمانی و جراحی، با تشخیص متخصص جراحی گوش و حلق و بینی به کمیسیون ارجاع می‌گردد.

فرد معرفی شده به کمیسیون الزاماً باید برگه ارزیابی شنوایی شامل: PTA^۸، SRT^۹، SDS^{۱۰} و ایمپدانس را همراه داشته باشد و در صورت عدم همکاری در آزمون‌های ذکر شده انجام آزمون ABR^{۱۱} و سایر آزمون‌های مورد نیاز و ارائه نتیجه آن الزامی است.

جدول شماره (۷): شدت آسیب در اختلالات شنوایی

کد توصیف کننده	مفهوم کد	مقادیر کمی ICF	مقادیر کمی ارزیابی تخصصی	
			کاهش شنوایی بزرگسالان	کاهش شنوایی کودکان
۰	بدون آسیب	۰-۴ درصد	۲۵ dBHL و کمتر	۱۵ dBHL و کمتر
۱	آسیب خفیف	۵-۲۴ درصد	۲۶-۴۰ dBHL	۱۶-۲۵ dBHL
۲	آسیب متوسط	۲۵-۵۰ درصد	۴۱-۷۰ dBHL	۲۶-۵۰ dBHL
۳	آسیب شدید	۵۱-۷۴ درصد	۷۱-۹۰ dBHL	۵۱-۷۰ dBHL
۴	آسیب خیلی شدید	۷۵-۹۵ درصد	۹۱ dBHL و بیشتر	۷۱ dBHL و بیشتر
۵	آسیب کامل	۹۶-۱۰۰ درصد	*	*
۸	غیر اختصاصی	اطلاعات برای کدگذاری کافی نباشد	-	-
۹	غیر کاربردی	امکان کدگذاری متناسب با ICF نباشد	-	-

* مربوط به موارد بیش از دو آسیب خیلی شدید

در تعیین میزان محدودیت در ظرفیت و قابلیت فعالیت های روزمره زندگی سطح دشواری در کدهای d مرتبط با عملکرد شنوایی (نظیر کدهای d۱ و d۳ و d۶ و ...) حداقل در ۳ کد d باید مد نظر قرار گیرد.

۱- Tympanic Membrane

۲- Eustashian Tube

۳- Ossicles

۴- Cochlea

۵- Vestibular Labyrinth

۶- Semicircular Canal

۷- Auditory Nerve

۸- Pure Tone Audiometry

۹- Speech Reception Threshold

۱۰- Speech Discrimination Score

۱۱- Auditory Brainstem Response

شدت معلولیت در Visual Impairment

آسیب‌های بینایی شامل آسیب‌هایی است که به دنبال بیماری‌هایی نظیر گلوکوم^۱، دژنراسیون ماکولا^۲، ماکولا^۳، کاتاراکت^۴، رتینیت پیگمنتوزا^۵ و ... در هر یک از بخش‌های ساختار بینایی (قرنیه^۶، عدسی^۷، زلالیه^۸، زجاجیه^۹، شبکیه^{۱۰} و گیرنده‌های عصب بینایی^{۱۱}) ایجاد می‌گردد. این دسته از آسیب‌ها آسیب‌ها در اثر عوامل ژنتیکی یا اکتسابی ایجاد می‌شود که پس از تشخیص چشم پزشک، اندازه و وسعت آسیب تعیین می‌گردد.

در تعیین میزان محدودیت در ظرفیت و قابلیت فعالیت‌های روزمره زندگی سطح دشواری یا محدودیت در کدهای d مرتبط با عملکرد بینایی (نظیر کدهای d۱، d۴، d۵ و...) حداقل در ۳ کد باید مد نظر قرار گیرد.

فرد معرفی شده به کمیسیون الزاماً باید برگه ارزیابی بینایی و مقیاس سنجش عملکردی را همراه داشته باشد.

جدول شماره (۸): شدت آسیب بر اساس حدت بینایی^{۱۱}

مقادیر کمی ارزیابی تخصصی	مقادیر کمی ICF	مفهوم کد	کد توصیف کننده اندازه و وسعت آسیب
بین ۷/۱۰ تا ۱۰/۱۰	۴-۰ درصد	بدون آسیب	۰
بین ۳/۱۰ تا ۶/۱۰	۲۴-۵ درصد	آسیب خفیف	۱
بین ۱/۱۰ تا ۳/۱۰	۵۰-۲۵ درصد	آسیب متوسط	۲
بین ۱/۱۰ تا ۵/۱۰۰	۷۴-۵۱ درصد	آسیب شدید	۳
بین ۵/۱۰۰ تا ۲/۱۰۰	۹۵-۷۵ درصد	آسیب خیلی شدید	۴
بین ۲/۱۰۰ تا ۱۴/۱۰۰۰ NLP ^{۱۲}	۱۰۰-۹۶ درصد	آسیب کامل	۵
-	اطلاعات برای کدگذاری کافی نباشد	غیر اختصاصی	۸
-	امکان کدگذاری متناسب با ICF نباشد	غیر کاربردی	۹

۱- Glaucoma

۲- Macular Degeneration

۳- Cataract

۴- Retinitis Pigmentosa

۵- Cornea

۶- Lens

۷- Aqueous Humor

۸- Vitreous

۹- Retina

۱۰- Optic Nerve

۱۱ Visual Acuity

۱۲ - No Light Percention

جدول شماره (۹): شدت آسیب بر اساس میدان بینایی^۱

مقادیر کمی ارزیابی تخصصی	مقادیر کمی ICF	مفهوم کد	کد توصیف کننده اندازه و وسعت آسیب
بین ۵۵ تا ۶۵ درجه	۰-۴ درصد	بدون آسیب	۰
بین ۳۵ تا ۵۰ درجه	۵-۲۴ درصد	آسیب خفیف	۱
بین ۱۵ تا ۳۰ درجه	۲۵-۵۰ درصد	آسیب متوسط	۲
بین ۷ تا ۱۰ درجه	۵۱-۷۴ درصد	آسیب شدید	۳
بین ۳ تا ۶ درجه	۷۵-۹۵ درصد	آسیب خیلی شدید	۴
بین ۱ تا ۲ درجه NVF ^۲	۹۶-۱۰۰ درصد	آسیب کامل	۵
-	اطلاعات برای کدگذاری کافی نباشد	غیر اختصاصی	۸
-	امکان کدگذاری متناسب با ICF نباشد	غیر کاربردی	۹

^۱ Visual Field

^۲ - No Visual Field

فصل سوم

مقدمه:

در راستای اجرای تبصره ماده ۱ قانون جامع حمایت از حقوق معلولان مصوب ۱۳۸۳/۲/۱۶ مجلس شورای اسلامی، به منظور اظهار نظر تخصصی در زمینه و طبقه بندی انواع معلولیت بر اساس استانداردهای جهانی و تعیین شناسه معلولیت برای گروه های هدف، کمیسیون پزشکی سازمان بهزیستی تشکیل می گردد. کمیسیون^۱ ترکیبی از متخصصان و کارشناسان گروه های پزشکی و توانبخشی مرتبط با مقوله سلامت می باشد که تشخیص نوع و تعیین شدت معلولیت را مطابق "طبقه بندی بین المللی عملکرد، ناتوانی (معلولیت) و سلامت" به عهده دارد. مستندات و مدارک پزشکی دال بر تشخیص دقیق اختلالات و بیماری ها منجر به معلولیت، باید توسط پزشکان، قبل از طرح پرونده در کمیسیون صورت گرفته و پیامدهای جسمی و روانی حاصل از بیماری در سطوح آناتومیک و فیزیولوژیک توسط گروه متخصصین توانبخشی شناسایی شود. بنابراین تشخیص پزشکی^۲ به عهده کمیسیون های تشخیص نوع و تعیین شدت معلولیت سازمان بهزیستی نمی باشد. به طور کلی وظیفه اصلی کمیسیون های تشخیص نوع و تعیین شدت معلولیت، تشخیص دقیق نوع آسیب حاصل از بیماری و اختلال می باشد و منظور از تعیین شدت معلولیت برآیند میزان آسیب در آناتومی و یا فیزیولوژی و محدودیت در عملکرد روزمره زندگی می باشد.

ساختار کمیسیون های پزشکی تشخیص نوع و تعیین شدت معلولیت

۱- کمیسیون پزشکی تشخیص نوع و تعیین شدت معلولیت شهرستان

ترکیب اعضا:

- معاون یا مسئول توانبخشی بهزیستی شهرستان
- پزشک عمومی
- دو تا سه نفر کارشناس توانبخشی، ترجیحاً کارشناس ارشد

تبصره (۱): منظور از کارشناس توانبخشی دانش آموختگان رشته های فیزیوتراپی، کاردرمانی، روان شناسی، گفتاردرمانی، شنوایی شناسی، بینایی - سنجی و ارتز و پروتز می باشد.

تبصره (۲): متناسب با نوع معلولیت مطرح شده در کمیسیون حضور کارشناس مرتبط با آن معلولیت الزامی است.

تبصره (۳): یکی از اعضای کمیسیون (ترجیحاً پزشک) به عنوان دبیر تعیین می گردد.

تبصره (۴): کمیسیون با حداقل سه نفر رسمیت می یابد.

تبصره (۵): چنانچه کمیسیون برای اختلالات سایکوتیک تشکیل شده باشد حضور یک نفر روان پزشک به عنوان عضو اصلی الزامی است.

تبصره (۶): ابلاغ اعضای کمیسیون به پیشنهاد رئیس بهزیستی شهرستان و به امضای معاون توانبخشی استان برای مدت یک سال صادر می گردد.

شرح وظیفه:

- بررسی پرونده تکمیل شده (مدارک و مستندات) و اطمینان از ویزیت فرد توسط پزشک متخصص
- ارزیابی و تعیین نوع و شدت معلولیت (تکمیل فرم شماره ۳)
- ارجاع اعتراضات و شکایات نسبت به نتیجه کمیسیون شهرستان به کمیسیون استان
- ارجاع موارد تخصصی و غیر قابل تصمیم گیری به کمیسیون استان

^۱ - Commission

^۲ - Medical Diagnosis

وظایف دبیر کمیسیون شهرستان

- تنظیم تقویم ماهانه جلسات کمیسیون
- تعیین اعضای هر جلسه کمیسیون متناسب با نوع معلولیت
- برنامه‌ریزی در خصوص تعامل و جلب مشارکت نیروهای تخصصی مورد نیاز برای حضور در جلسات کمیسیون
- ورود اطلاعات افراد بررسی شده در سامانه کمیسیون پزشکی، تایید اطلاعات ثبت شده و پیگیری فرآیند صدور کارت از طریق استان
- هماهنگی با کمیسیون استان جهت برگزاری دوره‌های آموزشی و ارجاع موارد خاص یا شکایات
- ارائه گزارش عملکرد سه ماهه کمیسیون شهرستان به استان

۲- کمیسیون پزشکی تشخیص نوع و تعیین شدت معلولیت بهزیستی استان

ترکیب اعضا:

- معاون توانبخشی
 - پزشک عمومی
 - سه تا چهار نفر کارشناس ارشد توانبخشی
- تبصره (۱): منظور از کارشناس توانبخشی دانش آموختگان رشته‌های فیزیوتراپی، کاردرمانی، روان‌شناسی، گفتاردرمانی، شنوایی‌شناسی، بینایی‌سنجی و ارتز و پروتز می‌باشد.
- تبصره (۲): متناسب با نوع معلولیت مطرح شده در کمیسیون حضور کارشناس مرتبط با آن معلولیت الزامی است.
- تبصره (۳): یکی از اعضای کمیسیون (ترجیحاً پزشک) به عنوان دبیر تعیین می‌گردد.
- تبصره (۴): کمیسیون با حداقل پنج نفر رسمیت می‌یابد.
- تبصره (۵): چنانچه کمیسیون برای اختلالات ذهنی تشکیل شده باشد حضور یک نفر روان‌پزشک به عنوان عضو اصلی الزامی است.
- تبصره (۶): ابلاغ اعضای کمیسیون به پیشنهاد معاون توانبخشی استان و به امضای مدیرکل استان برای مدت یک سال صادر می‌گردد.

شرح وظیفه:

- بررسی و رسیدگی به اعتراضات و شکایات در خصوص نتیجه کمیسیون پزشکی شهرستان (فرم شماره ۲)
- نظارت بر نحوه کار کمیسیون‌های شهرستان‌ها
- ارجاع موارد تخصصی و غیر قابل تصمیم‌گیری به کمیسیون پزشکی تشخیص نوع و تعیین شدت معلولیت سازمان بهزیستی کشور با ذکر دلایل

وظایف دبیر کمیسیون استان

- تنظیم تقویم ماهانه جلسات کمیسیون
- تعیین اعضای هر جلسه کمیسیون متناسب با نوع معلولیت
- آموزش اعضای کمیسیون‌های پزشکی استان و شهرستان
- برنامه‌ریزی در خصوص تعامل و جلب مشارکت نیروهای تخصصی مورد نیاز برای حضور در جلسات کمیسیون
- جمع‌بندی جلسات کمیسیون و تأیید نهایی لیست کمیسیون‌های شهرستان‌ها جهت ارسال به واحد حراست به منظور صدور کارت شناسایی معلولیت
- هماهنگی با کمیسیون کشوری جهت برگزاری دوره‌های آموزشی و ارجاع موارد خاص یا شکایات
- پایش، نظارت و شرکت در جلسات کمیسیون‌های شهرستانی به تناوب
- ارائه گزارش عملکرد شش ماهه کمیسیون‌های شهرستان و کمیسیون استان به کمیسیون کشوری

۳- کمیسیون پزشکی تشخیص نوع و تعیین شدت معلولیت سازمان بهزیستی کشور

ترکیب اعضا:

- رئیس کمیسیون
 - پزشک متخصص مرتبط
 - چهار تا پنج نفر کارشناس ارشد توانبخشی
 - نماینده تام الاختیار حوزه ریاست سازمان (ترجیحاً واحد حراست)
- تبصره (۱): منظور از کارشناس توانبخشی دانش آموختگان رشته‌های فیزیوتراپی، کاردرمانی، روان‌شناسی، گفتاردرمانی، شنوایی‌شناسی، بینایی-سنجی و ارتز و پروتز می‌باشد.
- تبصره (۲): متناسب با نوع معلولیت مطرح شده در کمیسیون حضور کارشناس مرتبط با آن معلولیت الزامی است.
- تبصره (۳): یکی از اعضای کمیسیون (ترجیحاً پزشک) به عنوان دبیر تعیین می‌گردد.
- تبصره (۴): کمیسیون با حداقل هفت نفر رسمیت می‌یابد.
- تبصره (۵): چنانچه کمیسیون برای اختلالات سایکوتیک تشکیل شده باشد حضور یک نفر روان‌پزشک به عنوان عضو اصلی الزامی است.

شرح وظیفه:

- رسیدگی و اعلام نظر در خصوص پرونده‌های ارجاعی از کمیسیون تشخیص نوع و تعیین شدت معلولیت استان‌ها (فرم شماره ۱)
- نظارت بر نحوه کار کمیسیون‌های استان و شهرستان
- رسیدگی به شکایات در خصوص کمیسیون‌های استان
- بازنگری و به روز نمودن دستورالعمل‌های مربوطه
- برگزاری دوره‌های آموزشی مستمر برای اعضای کمیسیون‌های پزشکی تشخیص نوع و تعیین شدت معلولیت در استان‌ها و شهرستان‌ها

وظایف دبیر کمیسیون کشور

- تنظیم تقویم جلسات کمیسیون
 - تنظیم ترکیب اعضای هر جلسه‌ی کمیسیون متناسب با نوع معلولیت
 - برنامه‌ریزی در خصوص تعامل و جلب مشارکت نیروهای تخصصی مورد نیاز برای حضور در جلسات کمیسیون
 - جمع‌بندی جلسات کمیسیون و ارائه نتایج به کمیسیون استان
 - برنامه‌ریزی دوره‌های آموزشی کشوری متناسب با نیازسنجی از کمیسیون‌های استان و شهرستان
 - جمع‌بندی گزارش عملکرد شش ماهه و سالانه کمیسیون‌های سراسر کشور
 - پایش، نظارت و شرکت در جلسات کمیسیون‌های استان و شهرستان به تناوب
- در ادامه فرم‌های شماره ۱، ۲ و ۳ کمیسیون‌های پزشکی و فرم‌های ارجاع اخذ نظرات کارشناسان و متخصصان مرتبط، ارائه می‌گردد.

سازمان بهداشت و آموزش پزشکی کشور

فرم شماره (۱)

شماره:

تاریخ:

پوست:

معاونت توانبخشی

کمیسیون پزشکی تشخیص نوع و تعیین شدت معلولیت سازمان بهزیستی کشور

نام:	نام خانوادگی:	نام پدر:	شماره ملی:
جنسیت: مذکر ☐ مؤنث ☐	تاریخ تولد:	محل تولد:	شماره شناسنامه:
آدرس و شماره تماس:			

علت ارسال پرونده:

تاریخچه و شرح حال:

b,s,d codes	Chapter (1st)	2nd Level	3rd Level	4th Level	.	1st	2nd	3rd
					.			
					.			
					.			
					.			
					.			
					.			
					.			

b,s,d codes	Chapter (1st)	2nd Level	3rd Level	4th Level	.	1st	2nd	3rd
					.			
					.			
					.			
					.			
					.			
					.			
					.			

M E N T A L ☐				S E N S O R Y ☐		S P E E C H ☐	M O V E M E N T ☐		S E V E R I T Y
ID	NDD	PD	NCD	VI	HI		MSK	NMS	

مهر و امضای اعضای کمیسیون:

دبیر کمیسیون:

پزشک متخصص مرتبط:

پزشک متخصص مرتبط:

کارشناس ارشد توانبخشی:

کارشناس ارشد توانبخشی:

کارشناس ارشد توانبخشی:

نماینده حراست:

رئیس کمیسیون:

مدارک و مستندات پزشکی با امضای پزشک متخصص و مهر و مهر به همراه نظریه کمیسیون‌های استان و شهرستان ضمیمه فرم گردد.

محل الصاق
 عکس
 مهور به مهر
 بهزیستی استان

فرم شماره (۲)

شماره:

تاریخ:

پیوست:

معاونت توانبخشی

کمیسیون پزشکی تشخیص نوع و تعیین شدت معلولیت بهزیستی استان

نام خانوادگی:

نام پدر:

شماره ملی:

جنسیت: ☐ مذکر ☐ مؤنث

تاریخ تولد:

محل تولد:

شماره شناسنامه:

آدرس و شماره تماس:

علت ارسال پرونده:

تاریخچه و شرح حال:

b,s,d codes	Chapter (1st)	۲nd Level	۳rd Level	۴th Level	.	۱st	۲nd	۳rd
					.			
					.			
					.			
					.			
					.			
					.			
					.			

b,s,d codes	Chapter (1st)	۲nd Level	۳rd Level	۴th Level	.	۱st	۲nd	۳rd
					.			
					.			
					.			
					.			
					.			
					.			
					.			

M E N T A L ☐				S E N S O R Y ☐		S P E E C H ☐	M O V E M E N T ☐		S E V E R I T Y
ID	NDD	PD	NCD	VI	HI		Msk	NMS	

مهر و امضای اعضای کمیسیون:

دبیر کمیسیون:

پزشک عمومی:

روانپزشک:

(برای پرونده های مرتبط)

معاون توانبخشی:

کارشناس ارشد توانبخشی:

کارشناس ارشد توانبخشی:

کارشناس ارشد توانبخشی:

مدیرکل بهزیستی استان:

مدارک و مستندات پزشکی با امضای پزشک متخصص و مهور به مهر، به همراه نظریه کمیسیون شهرستان ضمیمه فرم گردد.

محل الصاق
عکس
ممه‌ور به مهر
بهزیستی
شهرستان

معاونت توانبخشی

فرم شماره (۳)

شماره:
تاریخ:
پیوست:

کمیسیون پزشکی تشخیص نوع و تعیین شدت معلولیت بهزیستی شهرستان

نام خانوادگی: نام پدر: شماره ملی: نام: جنسیت: مذکر ☐ مؤنث ☐ تاریخ تولد: محل تولد: شماره شناسنامه: آدرس و شماره تماس:

تاریخچه و شرح حال:

b,s,d codes	Chapter (1st)	2nd Level	3rd Level	4th Level	1st	2nd	3rd

b,s,d codes	Chapter (1st)	2nd Level	3rd Level	4th Level	1st	2nd	3rd

MENTAL ☐				SENSORY ☐		SPEECH ☐	MOVEMENT ☐		SEVERITY
ID	NDD	PD	NCD	VI	HI		MSk	NMS	

مهر و امضای اعضای کمیسیون:

دبیر کمیسیون: کارشناس توانبخشی:

پزشک عمومی: کارشناس توانبخشی:

روان پزشک: معاون یا مسئول توانبخشی:

(برای پرونده های مرتبط)

ریس اداره بهزیستی شهرستان:

مدارک و مستندات پزشکی با امضای پزشک متخصص و ممهور به مهر، ضمیمه فرم گردد.

((فرم شماره ۱))

شماره:

تاریخ:

محل
الصاق
عکس ممهور
به مهر

فرم ارجاع کمیسیون پزشکی سازمان بهزیستی به پزشک متخصص

سرکار خانم/جناب آقای دکتر

با سلام و احترام

خانم/آقای دارای کد ملی متولد: / / صاحب عکس فوق جهت معاینه و تشخیص دقیق بیماری یا اختلال، تعیین سطح آسیب (نوع و شدت) معرفی می گردد.

خواهشمند است نتیجه ارزیابی بصورت محرمانه، با امضاء حضرتعالی و ممهور به مهر به منظور تکمیل پرونده و طرح در کمیسیون پزشکی تشخیص نوع و تعیین شدت معلولیت سازمان بهزیستی، ارجاع گردد.
(ارسال مستندات و فرمهای ارزیابی الزامی است)

دبیر کمیسیون پزشکی تشخیص نوع و تعیین شدت معلولیت

..... بهزیستی شهرستان

نتیجه ارزیابی خانم/آقای

تشخیص بیماری یا اختلال

.....

- کد ICF:

- نوع آسیب (Impairment):

- شدت آسیب: ☐ خفیف ☐ متوسط ☐ شدید ☐ خیلی شدید

- قابلیت پاسخ دهی به درمان: ☐ دارد ☐ ندارد

ملاحظات:

.....

مهر و امضاء

تاریخ ویزیت:

((فرم شماره ۲-الف))

شماره:

تاریخ:

محل
الصاق
عکس ممهور
به مهر

فرم ارجاع کمیسیون پزشکی سازمان بهزیستی جهت ارزیابی فیزیوتراپی

سرکار خانم/جناب آقای

با سلام و احترام

خانم/آقای دارای کد ملی متولد: / / صاحب عکس فوق جهت ارزیابی و تعیین دقیق سطح آسیب و محدودیت عملکردی حضورتان معرفی می گردد.

خواهشمند است نتیجه ارزیابی بصورت محرمانه، با امضاء حضرتعالی و ممهور به مهر به منظور تکمیل پرونده و طرح در کمیسیون پزشکی تشخیص نوع و تعیین شدت معلولیت سازمان بهزیستی، ارجاع گردد.
(ارسال مستندات و فرمهای ارزیابی الزامی است)

دبیر کمیسیون پزشکی تشخیص نوع و تعیین شدت معلولیت

بهزیستی شهرستان

نتیجه ارزیابی خانم/آقای

نوع آسیب (Impairment):

- کد ICF (کدهای b و s):

- شدت آسیب: ☐ خفیف ☐ متوسط ☐ شدید ☐ خیلی شدید

محدودیت عملکردی در سطح زندگی روزمره (Functional Limitation):

- ابزار مورد استفاده جهت سنجش پیامدهای عملکردی: نمره آزمون

- شدت محدودیت عملکردی: ☐ خفیف ☐ متوسط ☐ شدید ☐ خیلی شدید

- کد ICF (کدهای d):

ملاحظات:

.....

مهر و امضاء

تاریخ ویزیت:

محل
الصاق
عکس مهور
به مهر

((فرم شماره ۲-ب))

شماره:

تاریخ:

فرم ارجاع کمیسیون پزشکی سازمان بهزیستی جهت ارزیابی کاردرمانی

سرکار خانم/جناب آقای

با سلام و احترام

خانم/آقای دارای کد ملی متولد: / / صاحب عکس فوق جهت ارزیابی و تعیین دقیق سطح آسیب و محدودیت عملکردی حضورتان معرفی می گردد.

خواهشمند است نتیجه ارزیابی بصورت محرمانه، با امضاء حضرتعالی و مهور به مهر به منظور تکمیل پرونده و طرح در کمیسیون پزشکی تشخیص نوع و تعیین شدت معلولیت سازمان بهزیستی، ارجاع گردد.
(ارسال مستندات و فرمهای ارزیابی الزامی است)

دبیر کمیسیون پزشکی تشخیص نوع و تعیین شدت معلولیت

بهزیستی شهرستان

نتیجه ارزیابی خانم/آقای

نوع آسیب (Impairment):

- کد ICF (کدهای b و s):

- شدت آسیب: ☐ خفیف ☐ متوسط ☐ شدید ☐ خیلی شدید

محدودیت عملکردی در سطح زندگی روزمره (Functional Limitation):

- ابزار مورد استفاده جهت سنجش پیامدهای عملکردی: نمره آزمون

- شدت محدودیت عملکردی: ☐ خفیف ☐ متوسط ☐ شدید ☐ خیلی شدید

- کد ICF (کدهای d):

ملاحظات:

.....

مهر و امضاء

تاریخ ویزیت:

((فرم شماره ۲-ج))

شماره:

تاریخ:

محل
الصاق
عکس ممه‌ور
به مهر

فرم ارجاع کمیسیون پزشکی سازمان بهزیستی جهت ارزیابی گفتار درمانی

سرکار خانم/جناب آقای

با سلام و احترام

خانم/آقای دارای کد ملی متولد: / / صاحب عکس فوق جهت ارزیابی و تعیین دقیق سطح آسیب و محدودیت عملکردی حضورتان معرفی می گردد.

خواهشمند است نتیجه ارزیابی بصورت محرمانه، با امضاء حضرتعالی و ممه‌ور به مهر به منظور تکمیل پرونده و طرح در کمیسیون پزشکی تشخیص نوع و تعیین شدت معلولیت سازمان بهزیستی، ارجاع گردد.

(ارسال مستندات و فرمهای ارزیابی الزامی است)

دبیر کمیسیون پزشکی تشخیص نوع و تعیین شدت معلولیت

بهزیستی شهرستان

نتیجه ارزیابی خانم/آقای

نوع آسیب (Impairment):

- کد ICF (کدهای b و s):

- شدت آسیب زبانی: ☐ خفیف ☐ متوسط ☐ شدید ☐ خیلی شدید

- شدت آسیب گفتاری: ☐ خفیف ☐ متوسط ☐ شدید ☐ خیلی شدید

- شدت آسیب صوتی: ☐ خفیف ☐ متوسط ☐ شدید ☐ خیلی شدید

محدودیت عملکردی در سطح زندگی روزمره (Functional Limitation):

- ابزار مورد استفاده جهت سنجش پیامدهای عملکردی: نمره آزمون

- شدت محدودیت عملکردی: ☐ خفیف ☐ متوسط ☐ شدید ☐ خیلی شدید

- کد ICF (کدهای d):

ملاحظات:

.....

مهر و امضاء

تاریخ ویزیت:

((فرم شماره ۲-د))

شماره:

تاریخ:

محل
الصاق
عکس ممه‌ور
به مهر

فرم ارجاع کمیسیون پزشکی سازمان بهزیستی جهت ارزیابی شنوایی شناسی

سرکار خانم/جناب آقای

با سلام و احترام

خانم/آقای دارای کد ملی متولد: / / صاحب عکس فوق جهت ارزیابی و تعیین دقیق سطح آسیب و محدودیت عملکردی حضورتان معرفی می گردد.

خواهشمند است نتیجه ارزیابی بصورت محرمانه، با امضاء حضرتعالی و ممه‌ور به مهر به منظور تکمیل پرونده و طرح در کمیسیون پزشکی تشخیص نوع و تعیین شدت معلولیت سازمان بهزیستی، ارجاع گردد.

(ارسال مستندات و فرمهای ارزیابی الزامی است)

دبیر کمیسیون پزشکی تشخیص نوع و تعیین شدت معلولیت

بهزیستی شهرستان

نتیجه ارزیابی خانم/آقای

نوع آسیب (Impairment):

- کد ICF (کدهای b و s):

- میزان اختلال شنوایی در گوش راست، db.....

- شدت آسیب: ☐ خفیف ☐ متوسط ☐ شدید ☐ خیلی شدید

- میزان اختلال شنوایی در گوش چپ، db.....

- شدت آسیب: ☐ خفیف ☐ متوسط ☐ شدید ☐ خیلی شدید

محدودیت عملکردی در سطح زندگی روزمره (Functional Limitation):

- ابزار مورد استفاده جهت سنجش پیامدهای عملکردی: نمره آزمون

- شدت محدودیت عملکردی: ☐ خفیف ☐ متوسط ☐ شدید ☐ خیلی شدید

- کد ICF (کدهای d):

ملاحظات:

.....

مهر و امضاء

تاریخ ویزیت:

((فرم شماره ۲-ه))

شماره:

تاریخ:

محل
الصاق
عکس ممه‌ور
به مهر

فرم ارجاع کمیسیون پزشکی سازمان بهزیستی جهت ارزیابی بینایی سنجی

سرکار خانم/جناب آقای

با سلام و احترام

خانم/آقای دارای کد ملی متولد: / / صاحب عکس فوق جهت ارزیابی و تعیین دقیق سطح آسیب و محدودیت عملکردی حضورتان معرفی می گردد.

خواهشمند است نتیجه ارزیابی بصورت محرمانه، با امضاء حضرتعالی و ممه‌ور به مهر به منظور تکمیل پرونده و طرح در کمیسیون پزشکی تشخیص نوع و تعیین شدت معلولیت سازمان بهزیستی، ارجاع گردد.
(ارسال مستندات و فرمهای ارزیابی الزامی است)

دبیر کمیسیون پزشکی تشخیص نوع و تعیین شدت معلولیت

بهزیستی شهرستان

نتیجه ارزیابی خانم/آقای

نوع آسیب (Impairment):

- کد ICF (کدهای b و s):

- حدت بینایی چشم راست - میدان بینایی چشم راست: درجه

- شدت آسیب: ☐ خفیف ☐ متوسط ☐ شدید ☐ خیلی شدید

- حدت بینایی چشم چپ - میدان بینایی چشم چپ: درجه

- شدت آسیب: ☐ خفیف ☐ متوسط ☐ شدید ☐ خیلی شدید

محدودیت عملکردی در سطح زندگی روزمره (Functional Limitation):

- ابزار مورد استفاده جهت سنجش پیامدهای عملکردی: نمره آزمون

- شدت محدودیت عملکردی: ☐ خفیف ☐ متوسط ☐ شدید ☐ خیلی شدید

- کد ICF (کدهای d):

ملاحظات:

.....

مهر و امضاء

تاریخ ویزیت:

((فرم شماره ۲-و))

شماره:

تاریخ:

محل
الصاق
عکس ممه‌ور
به مهر

فرم ارجاع کمیسیون پزشکی سازمان بهزیستی جهت ارزیابی روانشناسی

سرکار خانم/جناب آقای

با سلام و احترام

خانم/آقای دارای کد ملی متولد: / / صاحب عکس فوق جهت ارزیابی و تعیین دقیق سطح آسیب و محدودیت عملکردی حضورتان معرفی می گردد.

خواهشمند است نتیجه ارزیابی بصورت محرمانه، با امضاء حضرتعالی و ممه‌ور به مهر به منظور تکمیل پرونده و طرح در کمیسیون پزشکی تشخیص نوع و تعیین شدت معلولیت سازمان بهزیستی، ارجاع گردد.
(ارسال مستندات و فرمهای ارزیابی الزامی است)

دبیر کمیسیون پزشکی تشخیص نوع و تعیین شدت معلولیت

بهزیستی شهرستان

نتیجه ارزیابی خانم/آقای

نوع آسیب (Impairment):

- کد ICF (کدهای b و s):

- نمره ضریب هوشی (هوشبهر):

- شدت آسیب: ☐ خفیف ☐ متوسط ☐ شدید ☐ خیلی شدید

محدودیت عملکردی در سطح زندگی روزمره (Functional Limitation):

- ابزار مورد استفاده جهت سنجش پیامدهای عملکردی: نمره آزمون

- شدت محدودیت عملکردی: ☐ خفیف ☐ متوسط ☐ شدید ☐ خیلی شدید

- کد ICF (کدهای d):

ملاحظات:

.....
.....

مهر و امضاء

تاریخ ویزیت:

ضمائم

جدول ذیل به عنوان راهنما در کدگذاری انواع معلولیت‌ها و شدت آنها جهت درج در کارت شناسایی معلولیت ارائه می‌گردد.

جدول شماره (۱۰): نوع معلولیت (آسیب ناشی از اختلال)

علائم اختصاری	آسیب ناشی از اختلال (نوع معلولیت)		حوزه
ID	Intellectual Disorders	ذهنی هوشی	(۱) Mental
NDD	Neurodevelopmental Disorders	تکاملی رشد	
PD	Psychotic Disorders	روان و رفتار	
NCD	Neurocognitive Disorders	شناختی	
VI	Visual Impairment	بینایی	(۲) Sensory
HI	Hearing Impairment	شنوایی	
V&S	Voice & Speech	صوت و گفتار	(۳) Voice & Speech
MS	Musculoskeletal	جسمی حرکتی ارتوپدی	(۷) Movement
NMS	Neuromusculoskeletal	جسمی حرکتی نورولوژیک	

طیف انواع معلولیت

M E N T A L ☐				S E N S O R Y ☐		S P E E C H ☐	M O V E M E N T ☐		S E V E R I T Y
ID	NDD	PD	NCD	VI	HI		MSk	NMS	

جدول شماره (۱۱): شدت معلولیت بر اساس میزان آسیب و محدودیت

شدت معلولیت		کد
Mild	خفیف	۱
Moderate	متوسط	۲
Severe	شدید	۳
Very Severe	خیلی شدید	۴

مقیاس ارزیابی کلی عملکرد در اختلالات روان و رفتار

توجه: در موارد مناسب از کدهای حد واسط مثل ۴۵، ۶۸ و ۷۲ استفاده کنید.

(۹۱-۱۰۰): عملکرد عالی در طیف وسیعی از فعالیت‌ها؛ زندگی هرگز خارج از کنترل به نظر نمی‌رسد، به دلیل امتیازات مثبت فراوان، دیگران از او کمک می‌خواهند. علامت بالینی وجود ندارد.

(۸۱-۹۰): فقدان علائم یا علائم بالینی جزئی (مثل اضطراب خفیف قبل از امتحان)؛ عملکرد خوب در همه زمینه‌ها؛ علاقمند و درگیر در طیف وسیعی از فعالیت‌ها؛ از لحاظ اجتماعی مؤثر؛ کلاً از زندگی راضی؛ مشکلات و نگرانی‌های او بالاتر از حد زندگی روزمره نیست (مثل بگومگوی گاه به گاه با اعضای خانواده).

(۷۱-۸۰): اگر علائمی وجود دارد، گذرا بوده و به صورت واکنش‌های قابل انتظار در مقابل عوامل استرس‌زای روانی-اجتماعی هستند (مثلاً اشکال در تمرکز پس از بگومگوی خانوادگی)؛ تخریب در عملکرد اجتماعی، شغلی یا تحصیلی اگر موجود باشد جزئی است (مثلاً عقب ماندگی موقت در کار تحصیلی).

(۶۱-۷۰): وجود برخی علائم بالینی خفیف (مانند خلق افسرده و بی‌خوابی خفیف) یا اشکالاتی در عملکرد شغلی، اجتماعی یا تحصیلی (مثل گریز از مدرسه یا دزدی در خانه به صورت گاه به گاه)؛ اما به طور کلی عملکرد نسبتاً خوبی دارد و روابط بین فردی معناداری نیز برقرار می‌کند.

(۵۱-۶۰): علائم بالینی متوسط (مانند عاطفه سطحی و تکلم حاشیه پردازانه، حملات گاه به گاه هراس (پانیک) یا اشکال متوسط در عملکرد اجتماعی شغلی یا تحصیلی (مثلاً داشتن دوستان معدود، تعارض با هم‌تایان یا همکاران)

(۴۱-۵۰): علائم بالینی شدید (مانند افکار خودکشی، آداب و سواسی شدید، دزدی مکرر از فروشگاه‌ها) یا هرگونه تخریب جدی در عملکرد اجتماعی، شغلی یا تحصیلی (مانند نداشتن دوست، ناتوانی در حفظ شغل).

(۳۱-۴۰): تخریب نسبی در واقعیت‌سنجی و برقراری رابطه (مثلاً گاهی تکلم غیرمنطقی، مبهم و نامربوط است) یا تخریب شدید در چندین زمینه نظیر شغل یا مدرسه، روابط خانوادگی، قضاوت تفکر یا خلق (مانند مرد افسرده‌ای که از دوستان کناره‌گیری می‌کند، نسبت به خانواده بی‌توجه است و قادر به کارکردن نیست؛ کودکی که مکرراً بچه‌های کوچک‌تر را کتک می‌زند، در خانه سرکشی می‌کند و در کار تحصیلی با شکست مواجه می‌شود).

(۲۱-۳۰): رفتار به میزان قابل ملاحظه‌ای تحت تأثیر هذیان‌ها یا توهمات است یا اختلال جدی در برقراری رابطه یا قضاوت وجود دارد (مثلاً گاهی کاملاً آشفته است و کاملاً نامتناسب رفتار می‌کند، اشتغال ذهنی با خودکشی وجود دارد) یا ناتوانی عملکرد در تمام زمینه‌ها (مثلاً تمام روز در بستر دراز می‌کشد؛ فاقد شغل، خانه یا دوست است).

(۱۱-۲۰): خطر نسبی برای خود یا دیگران (مثلاً اقدام به خودکشی بدون انتظار آشکار مرگ، برآشفته‌گی‌های مانیک، اغلب خشونت آمیز) یا گاهی از مراعات بهداشت شخصی هم ناتوان است (دست مالی مدفوع) یا تخریب فاحش در برقراری رابطه (مثلاً کاملاً بی‌ربط سخن می‌گوید یا کاملاً ساکت است).

(۱-۱۰): خطر دائم آسیب زدن به خود و دیگران (مانند خشونت مکرر) یا ناتوانی دائم در مراعات حداقل بهداشت شخصی یا عمل انتحاری جدی با انتظار آشکار مرگ.

(۰): اطلاعات ناکافی.

جدول شماره (۱۲): اندازه و وسعت مشکل در عملکرد کلی سلامت روان بر اساس مقیاس GAF

مفهوم	نمره GAF
خیلی شدید	۱-۲۰
شدید	۲۱-۴۰
متوسط	۴۱-۶۰
خفیف	۶۱-۸۰
بدون مشکل	۸۱-۱۰۰

مقیاس ارزیابی عملکرد در اختلالات جسمی - حرکتی

نسخه فارسی معادل سازی شده مقیاس بارتل (Barthel)

نظافت شخصی

- ۰ - فرد نمی‌تواند فعالیت‌های مربوط به حفظ بهداشت فردی خود را به تنهایی انجام دهد و به همین دلیل در تمامی جنبه‌ها وابستگی دارد. این فعالیت‌ها شامل مسواک زدن، شانه کردن موی سر، شستن دست‌ها و صورت، اصلاح و آرایش صورت می‌باشند.
- ۲ - فرد در انجام تمامی فعالیت‌های مربوط به حفظ بهداشت فردی خود به کمک نیاز دارد. در این حالت وی ممکن است یک یا دو مورد از فعالیت‌های فوق را بتواند تکمیل کند. با این حال برای انجام مؤثرتر این فعالیت‌ها به کمک نیاز دارد.
- ۵ - فرد در انجام بعضی فعالیت‌های مربوط به حفظ بهداشت فردی نیاز به کمک دارد. فرد برای این که بتواند صورت خود را آرایش کند، ریش زیر چانه را بتراشد، موهای پشت سر خود را شانه کند یا دست‌های خود را خشک کند نیاز به کمک دارد. در این موارد همواره به راهنمایی یک نفر دیگر وابسته است.
- ۸ - فرد قادر به انجام فعالیت‌های مربوط به بهداشت فردی خود می‌باشد ولی در ابتدا یا انتهای هر حرکت نیاز به اندکی کمک دارد. مثلاً برای اینکه صورت خود را با تیغ نبرد و یا با آب داغ دست و صورت خود را بنسوزاند و سایر مسائل ایمنی از این قبیل، به فرد دیگری که وسایل مورد نیاز را برایش مهیا یا بازبینی نماید نیازمند است.
- ۱۰ - فرد می‌تواند دست و صورت خود را بشوید، موهایش را شانه کند، دندان‌هایش را مسواک و صورت خود را اصلاح کند و وسایل خود را آماده کند. همچنین تمامی فعالیت‌های مربوط به حفظ بهداشت فردی توسط فرد به صورت کامل و بی‌خطر قابل انجام است.

--	--	--	--

۰ ۲ ۵ ۸ ۱۰

حمام کردن

- ۰ - وابستگی کامل در حمام کردن: فرد برای شستشو و خشک کردن بدن خود کاملاً ناتوان و نیازمند کمک است، یعنی فرد دیگری باید او را حمام کند.
- ۲ - فرد در انجام تمامی فعالیت‌های مربوط به حمام کردن نیازمند کمک است. ممکن است بتواند قفسه سینه و دست‌های خود را بشوید ولی در مجموع در تمام فعالیت‌ها نیاز به کمک و راهنمایی دارد.
- ۵ - فرد برای انتقال به وان حمام یا زیر دوش و یا شستن و خشک کردن بدن به کمک نیاز دارد. در این حالت فرد برای کار با شیر آب، صابون، حوله و سایر وسایل مشکل دارد و نیازمند راهنمایی، کمک یا نظارت است.
- ۸ - فرد قادر به حمام کردن است ولی به لحاظ ایمنی مثلاً انتقال یا تنظیم دمای آب نیاز به کمک و مراقبت دارد. مدت حمام کردن می‌تواند تا سه برابر زمان معمول طول بکشد. همچنین ممکن است برای چیدمان وسایل نیاز به کمک داشته باشد.
- ۱۰ - فرد می‌تواند به‌طور کامل دوش گرفتن، استفاده از وان و لیف کشیدن را انجام دهد. می‌تواند بدون حضور دیگری حمام کند. ممکن است نیاز به مناسب‌سازی بعضی وسایل حمام باشد. زمان حمام کردن فرد حداکثر دو برابر مدت معمول است.

--	--	--	--

۰ ۲ ۵ ۸ ۱۰

غذا خوردن

- ۰ - فرد در تمام مراحل غذا خوردن ناتوان است. تنها می‌تواند غذا را بجود یا بلعد و یا حتی توسط لوله‌گذاری تغذیه شود.
- ۲ - فرد می‌تواند وسایل غذاخوری مثلاً قاشق را با دست بگیرد ولی فرد دیگری به طور فعال باید در طی غذا خوردن به او کمک کند. فرد می‌تواند غذا را به دهان ببرد ولی برای تخلیه قاشق به درون دهان نیازمند کمک است.

۵- فرد قادر به غذاخوردن است ولی نیاز به کمک و مراقبت دارد. فعالیت‌هایی نظیر ریختن شیر یا شکر به داخل غذا، اضافه کردن نمک و فلفل، مالیدن کره روی نان، چرخاندن یا جابجا کردن بشقاب و سایر اعمال مربوط به چیدمان غذا با کمک فرد دیگری انجام می‌شود. فرد غذا را برمی‌دارد، به دهان می‌برد و آن را می‌خورد. شاید در کارهایی مثل نوشیدن مایعات، باز کردن در ظروف و یا بریدن گوشت به استفاده از وسایل کمکی نیازمند باشد. اگر عجله داشته باشد شاید به کمک فرد دیگری نیاز پیدا کند.

۸- فرد برای غذا خوردن معمول خود نیاز به حضور فرد دیگری ندارد ولی ممکن است در انجام بعضی کارها مثل بریدن گوشت یا باز کردن در شیشه مربا به کمک نیاز داشته باشد. مدت غذا خوردن طولانی‌تر از حد معمول است. در جنبه‌های ایمنی غذاخوردن مثلاً دمای غذا، بلع مناسب و غیره شاید نیاز به اصلاحاتی باشد ولی جدای از این موارد کمک فرد دیگری مورد نیاز نیست.

۱۰- اگر غذا روی میز در دسترس باشد نیاز به کمک فرد دیگری برای استفاده از قاشق، کارد و چنگال، فنجان، لیوان و غیره ندارد و می‌تواند بدون خطر در ظروف را باز کرده، نوشیدنی را به داخل لیوان بریزد و گوشت را ببرد.

--	--	--	--

۰ ۲ ۵ ۸ ۱۰

توالت و طهارت

۰- فرد در انجام تمامی مراحل توالت رفتن ناتوان است.

۲- فرد برای انجام تمامی مراحل توالت رفتن نیاز به کمک دارد. این مراحل شامل انتقال، درآوردن و پوشیدن لباس، استفاده از شیر آب و دستمال توالت و شستشوی ناحیه پرینه است.

۵- فرد برای شستشوی دست‌ها، درآوردن یا پوشیدن لباس، یا باز و بسته کردن زیپ لباسش و حفظ تعادل و جلوگیری از زمین خوردن نیاز به کمک دارد.

۸- برای توالت بی‌خطر نیاز به مراقبت و نظارت دارد. شب‌ها از پوشک استفاده می‌کند و برای تمیز کردن نیاز به کمک دارد.

۱۰- فرد جهت انتقال به توالت و تعویض لباس نیاز به کمک ندارد. ممکن است شب‌ها از پوشک یا لگن استفاده نماید ولی برای نظافت و تخلیه نیاز به کمک ندارد.

--	--	--	--

۰ ۲ ۵ ۸ ۱۰

بالا و پایین رفتن از پله

۰- فرد به طور کلی توانایی انجام این کار را ندارد.

۲- فرد در انجام تمامی مراحل بالا رفتن از پله به کمک نیاز دارد. این کمک شامل استفاده از وسایل کمکی نیز می‌شود.

۵- فرد می‌تواند از پله بالا و پایین برود ولی نمی‌تواند وسایل کمکی راه رفتن را با خود حمل کند و نیازمند کمک و مراقبت است.

۸- فرد برای انجام این کار نیاز به هیچ کمکی ندارد. گاهی مراقبت‌های ایمنی به علت مسائلی مثل خشکی صبحگاهی، تنگی نفس و غیره مورد نیاز است.

۱۰- فرد بدون هیچ کمک، مراقبت و خطری می‌تواند یک ردیف پله را بالا و پایین برود. در صورت لزوم می‌تواند از نرده‌های پله یا عصا استفاده کند و خودش وسایل کمکی راه رفتن را در حین بالا و پایین رفتن از پله حمل کند.

--	--	--	--

۰ ۲ ۵ ۸ ۱۰

لباس پوشیدن

- ۰ - فرد به طور کلی توانایی انجام این کار را ندارد. ممکن است بتواند خود را به طرف جلو یا عقب خم نموده، از نرده کنار تخت کمک بگیرد و یا دست خود را داخل آستین کند اما کاملاً برای لباس پوشیدن نیازمند کمک است. اگر فرد گان به تن دارد نمره این مورد صفر خواهد بود.
- ۲ - فرد می تواند تا حدودی در پوشیدن لباس مشارکت داشته باشد. ولی در تمامی مراحل نیازمند کمک است. برای مرتب کردن لباس هایش به شدت به کمک نیاز دارد. ممکن است بتواند دست خود را داخل آستین لباس نماید، ولی برای داخل کردن سر خود نیاز به کمک دارد. می تواند کمرست خود را بپوشد ولی برای بستن آن نیازمند کمک است. می تواند پاهای خود را درون شلوار یا دامن کند ولی برای تکمیل این کارها به کمک احتیاج دارد.
- ۵ - فرد برای پوشیدن یا درآوردن لباس نیاز به کمک دارد، یعنی برای برداشتن لباس، شروع و خاتمه پوشیدن آن نیازمند کمک است.
- ۸ - فرد در مجموع توانایی تعویض لباس را دارد، ولی برای انجام کارهایی مثل باز و بسته کردن دکمه ها، زیپ، کمرست، کفش و همچنین برای بیرون آوردن لباس از کمد نیازمند کمک و مراقبت است. در این حالت ممکن است زمان لباس پوشیدن تا سه برابر مدت عادی به طول انجامد.
- ۱۰ - فرد توانایی کامل تعویض لباس، باز و بسته کردن دکمه، زیپ، بند کفش ها، کمر بند را دارد و حتی در صورت استفاده از ارتز یا هر وسیله کمکی دیگر خود توانایی تعویض یا باز و بسته کردن آن را دارد.

--	--	--	--

۰ ۲ ۵ ۸ ۱۰

کنترل مدفوع (اسفنکتر روده ها)

- ۰ - فرد بی اختیاری مدفوع و نیاز به پوشک دارد.
- ۲ - فرد جهت قرار گرفتن در وضعیت مناسب برای انجام عمل دفع نیاز به کمک داشته ولی باید برای انجام این کار از روش های تسهیل کننده استفاده نماید. با این حال به علت تکرر دفع ممکن است نیاز به پوشک داشته باشد.
- ۵ - فرد می تواند بدون کمک در وضعیت مناسب برای دفع قرار گیرد ولی برای استفاده از روش های تسهیل کننده دفع و شستشوی خود نیاز به کمک داشته و به دفعات خود را کثیف می کند. ممکن است نیاز به پوشک داشته باشد.
- ۸ - فرد برای دفع نیاز به تنقیه و مراقبت دارد و گاهی خود را کثیف می کند. برای برنامه ریزی اوقات معمول دفع و جلوگیری از کثیف کردن خود نیاز به مراقبت و کمک دارد.
- ۱۰ - فرد قادر به کنترل عمل دفع بوده و در صورت نیاز خودش می تواند تنقیه یا تحریک انگشتی را انجام دهد، دفع به صورت ارادی انجام می شود.

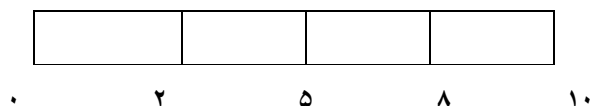
--	--	--	--

۰ ۲ ۵ ۸ ۱۰

کنترل ادرار (اسفنکتر مثانه)

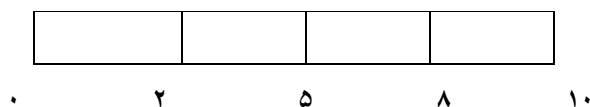
- ۰ - فرد کاملاً بی اختیاری ادرار دارد و یا از سوند ادراری استفاده می کند. به دفعات خود را خیس می کند.
- ۲ - فرد بی اختیاری ادرار دارد ولی می تواند عمل سونداژ را انجام دهد. کمتر خود را خیس می کند.
- ۵ - فرد به طور کلی در طی روز خشک است ولی شب ها نیاز به سونداژ دارد. چنانچه فرد با کمک شخص دیگری در وضعیت مناسب قرار گیرد توانایی دفع ادرار را دارد. همچنین در استفاده از وسایل کمکی برای انجام این کار مستقل است و به ندرت دچار بی اختیاری می شود.

- ۸ - فرد به طور کلی در طی روز و شب خشک است ولی گاهی خود را خیس می‌کند. خیس کردن‌های گاه و بی‌گاه به علت عجله یا پیدا نکردن توالت رخ می‌دهد. برای حفظ الگوی زمانی دفع ادرار ممکن است نیاز به دارو، راهنمایی یا مراقبت داشته باشد.
- ۱۰ - فرد در طول روز و شب می‌تواند ادرار خود را کنترل کند. در استفاده از وسایل کمکی مستقل است.

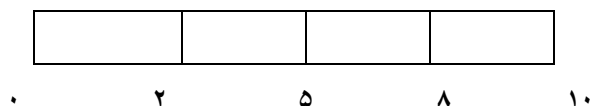
راه رفتن و تحرک

- ۰ - فرد هیچگونه تحرکی ندارد و جهت هر گونه تلاش برای جابجا شدن نیازمند کمک زیاد توسط شخص دیگری می‌باشد.
- ۲ - فرد تحرک دارد ولی برای انجام این کار نیازمند همراهی یک یا دو نفر می‌باشد.
- ۵ - فرد جهت دسترسی و استفاده از وسایل کمکی نیاز به کمک دارد. همچنین برای انجام کارهایی نظیر چرخش، گذشتن از موانع و عبور از سطوح ناهموار در طی راه رفتن، شخصی باید وی را همراهی نماید.
- ۸ - فرد در راه رفتن مستقل است ولی بدون کمک یا راهنمایی نمی‌تواند بیش از ۵۰ متر راه برود. در شرایط خطرناک نیاز به کمک و راهنمایی دارد. مدت زمان طی فواصل، بیش از حد معمول است.
- ۱۰ - فرد می‌تواند در صورت نیاز بریس خود را بپوشد و آن را باز و بسته کند، به وضعیت ایستاده درآید، بنشیند و وسایل کمکی خود را حمل و جابجا کند. در صورت نیاز با استفاده از وسایل کمکی می‌تواند ۵۰ متر را طی کند. یک راهروی نسبتاً طویل را می‌تواند طی کند و بازگردد. از نظر ایمنی راه رفتن، حفظ تعادل و یا خطر سکندری رفتن و زمین خوردن مشکلی ندارد. با استفاده از عصا، واکر، ارتز یا کفش طبی مستقل است.

جابجایی

- ۰ - فرد نمی‌تواند هیچگونه مشارکتی در جابجایی از ویلچر به تخت و یا بالعکس داشته باشد و برای انجام این کار به کمک دو نفر نیاز است.
- ۲ - فرد تا حدی در بعضی مراحل جابجایی مشارکت دارد ولی در مجموع انجام این کار باید با کمک فرد دیگری صورت پذیرد.
- ۵ - انجام عمل جابجایی با کمک فرد دیگری و مشارکت فعالانه وی صورت می‌پذیرد.
- ۸ - حضور مراقب در کنار فرد هنگام جابجایی به منظور دادن اعتماد به نفس و مراقبت از وی حین انجام این کار ضروری است.
- ۱۰ - فرد می‌تواند به صورت بی‌خطر با صندلی چرخدار به تخت نزدیک شود، ترمزها را قفل کند، رکاب صندلی را جابجا کند، به روی تخت منتقل شود، دراز بکشد، به وضعیت نشسته بازگردد و با امنیت کامل روی صندلی چرخدار بنشیند. در تمام این مراحل فرد مستقل است. همچنین اگر فرد می‌تواند راه برود باید بتواند به وضعیت ایستاده درآید، به طرف تخت راه برود، روی تخت بنشیند، از روی یک صندلی معمولی برخیزد و بایستد، از روی تخت به روی صندلی منتقل شود، خودش به داخل وان حمام یا دستشویی برود و خارج شود. با این حال ممکن است زمان این فعالیت‌ها طولانی‌تر از معمول باشد ولی به سه برابر زمان عادی نمی‌رسد.

جدول شماره (۱۳): امتیازدهی به شاخص بارتل

نوع فعالیت	ناتوانی در انجام فعالیت	نیاز به کمک قابل توجه در انجام فعالیت	نیاز به کمک متوسط در انجام فعالیت	نیاز به کمک حداقل در انجام فعالیت	استقلال کامل
نظافت شخصی	صفر	۲	۵	۸	۱۰
حمام کردن	صفر	۲	۵	۸	۱۰
غذاخوردن	صفر	۲	۵	۸	۱۰
توالت و طهارت	صفر	۲	۵	۸	۱۰
بالا و پایین رفتن از پله	صفر	۲	۵	۸	۱۰
لباس پوشیدن	صفر	۲	۵	۸	۱۰
کنترل مدفوع (اسفنکتر روده)	صفر	۲	۵	۸	۱۰
کنترل ادرار (اسفنکتر مثانه)	صفر	۲	۵	۸	۱۰
راه رفتن و تحرک	صفر	۲	۵	۸	۱۰
جابجایی	صفر	۲	۵	۸	۱۰
جمع کل					۱۰۰

جدول شماره (۱۴): تعیین سطح نیاز و وابستگی فرد بر اساس نمره شاخص بارتل

کل نمره بارتل	سطح وابستگی
۰-۲۴	کاملاً وابسته
۲۵-۴۹	وابستگی شدید
۵۰-۷۴	وابستگی متوسط
۷۵-۹۰	وابستگی خفیف
۹۱-۱۰۰	حداقل وابستگی

کدهای کاربردی
در طبقه بندی عملکرد، ناتوانی و سلامت

**فهرست کوتاه ساختارهای بدن
(کدهای S)**

ساختارهای بدن	کد
ساختارهای سیستم عصبی	S۱
ساختار مغز	S۱۱۰
نخاع و ساختارهای مرتبط	S۱۲۰
ساختار سیستم اعصاب سمپاتیک	S۱۴۰
ساختار سیستم اعصاب پاراسمپاتیک	S۱۵۰
چشم، گوش و ساختارهای مرتبط	S۲
ساختار کاسه چشم	S۲۱۰
ساختار کره چشم	S۲۲۰
ساختارهای اطراف چشم	S۲۳۰
ساختار گوش خارجی	S۲۴۰
ساختار گوش میانی	S۲۵۰
ساختار گوش درونی	S۲۶۰
ساختارهای دخیل در صوت و گفتار	S۳
ساختار بینی	S۳۱۰
ساختار دهان	S۳۲۰
ساختار حلق	S۳۳۰
ساختار حنجره	S۳۴۰
ساختارهای مرتبط با حرکت	S۷
ساختارهای ناحیه سر و گردن	S۷۱۰
ساختار ناحیه شانه	S۷۲۰
ساختار اندام فوقانی	S۷۳۰
ساختار ناحیه لگن	S۷۴۰
ساختار اندام تحتانی	S۷۵۰
ساختار تنه	S۷۶۰

سرفصل ۱: ساختارهای سیستم عصبی

S۱۱۰ ساختار مغز

S۱۲۰ نخاع و ساختارهای مرتبط

S۱۳۰ ساختار مننژ

S۱۴۰ ساختار سیستم اعصاب سمپاتیک

S۱۵۰ ساختار سیستم اعصاب پاراسمپاتیک

۵۱۹۸ ساختار سیستم عصبی، سایر موارد اختصاصی

۵۱۹۹ ساختار سیستم عصبی، سایر موارد غیر اختصاصی

سرفصل ۲: چشم، گوش و ساختارهای مرتبط

۵۲۱۰ ساختار کاسه چشم

۵۲۲۰ ساختار کره چشم

۵۲۳۰ ساختارهای اطراف چشم

۵۲۴۰ ساختار گوش خارجی

۵۲۵۰ ساختار گوش میانی

۵۲۶۰ ساختار گوش درونی

۵۲۹۸ چشم، گوش و ساختارهای مرتبط، سایر موارد اختصاصی

۵۲۹۹ چشم، گوش و ساختارهای مرتبط، سایر موارد غیر اختصاصی

سرفصل ۳: ساختارهای مرتبط با صوت و گفتار

۵۳۱۰ ساختار بینی

۵۳۲۰ ساختار دهان

۵۳۳۰ ساختار حلق

۵۳۴۰ ساختار حنجره

۵۳۹۸ ساختارهای مرتبط با صوت و گفتار، سایر موارد اختصاصی

۵۳۹۹ ساختارهای مرتبط با صوت و گفتار، سایر موارد غیر اختصاصی

سرفصل ۴: ساختار سیستم‌های قلب و عروق، ایمنی و تنفس

۵۴۱۰ ساختار سیستم قلب و عروق

۵۴۲۰ ساختار سیستم ایمنی

۵۴۳۰ ساختار سیستم تنفسی

۵۴۹۸ ساختار سیستم‌های قلب و عروق، ایمنی و تنفس، سایر موارد اختصاصی

۵۴۹۹ ساختار سیستم‌های قلب و عروق، ایمنی و تنفس، سایر موارد غیر اختصاصی

سرفصل ۵: ساختارهای مرتبط با سیستم گوارش، متابولیک و غدد درون‌ریز

۵۵۱۰ ساختار غدد بزاقی

۵۵۲۰ ساختار مری

۵۵۳۰ ساختار معده

۵۵۴۰ ساختار روده

۵۵۵۰ ساختار لوزالمعده

۵۵۶۰ ساختار کبد

۵۵۷۰ ساختار کیسه و مجاری صفرا

۵۵۸۰ ساختار غدد درون‌ریز

۵۵۹۸ ساختارهای مرتبط با سیستم گوارش، متابولیک و غدد درون‌ریز، سایر موارد اختصاصی

۵۵۹۹ ساختارهای مرتبط با سیستم گوارش، متابولیک و غدد درون‌ریز، سایر موارد اختصاصی

سرفصل ۶: ساختارهای مرتبط با سیستم ادراری و تناسلی

۵۶۱۰ ساختار سیستم اداری

۵۶۲۰ ساختار کف لگن (مثانه و رحم)

۵۶۳۰ ساختار سیستم تولید مثل

۵۶۹۸ ساختارهای مرتبط با سیستم اداری و تناسلی، سایر موارد اختصاصی

۵۶۹۹ ساختارهای مرتبط با سیستم اداری و تناسلی، سایر موارد غیر اختصاصی

سرفصل ۷: ساختارهای مرتبط با حرکت

۵۷۱۰ ساختار ناحیه سر و گردن

۵۷۲۰ ساختار ناحیه شانه

۵۷۳۰ ساختار اندام فوقانی

۵۷۴۰ ساختار ناحیه لگن

۵۷۵۰ ساختار اندام تحتانی

۵۷۶۰ ساختار تنه

۵۷۷۰ سایر ساختارهای عضلانی - اسکلتی مرتبط با حرکت

۵۷۹۸ ساختارهای مرتبط با حرکت، سایر موارد اختصاصی

۵۷۹۹ ساختارهای مرتبط با حرکت، سایر موارد غیر اختصاصی

سرفصل ۸: پوست و ساختارهای مرتبط

۵۸۱۰ ساختار نواحی پوست

۵۸۲۰ ساختار غدد پوست

۵۸۳۰ ساختار ناخن‌ها

۵۸۴۰ ساختار مو

۵۸۹۸ پوست و ساختارهای مرتبط، سایر موارد اختصاصی

۵۸۹۹ پوست و ساختارهای مرتبط، سایر موارد غیر اختصاصی

فهرست کوتاه عملکردهای فیزیولوژیک بدن

(کدهای b)

عملکردهای بدن	کد
عملکردهای ذهنی	b1
عملکردهای هوشیاری	b110
عملکردهای جهت‌یابی (زمان، مکان، فرد)	b114
عملکردهای هوشی	b117
عملکردهای کلی روانی اجتماعی	b122
عملکردهای خلق و خوی و شخصیت	b126
عملکردهای انرژی و انگیزه	b130
عملکردهای خواب	b134
عملکردهای توجه	b140
عملکردهای حافظه	b144
عملکردهای سایکوموتور	b147
عملکردهای عاطفی	b152
عملکردهای ادراکی	b156
عملکردهای تفکر	b160
عملکردهای شناختی سطح بالاتر	b164
عملکردهای ذهنی مرتبط با زبان	b167
عملکردهای محاسبه	b172
عملکردهای ذهنی مرتبط با رعایت توالی حرکات پیچیده	b176
عملکردهای تجربه خود و زمان	b180
عملکردهای حسی و درد	b2
عملکردهای بینایی	b210
عملکردهای اجزاء چشم	b215
حس های اجزاء چشم	b220
عملکردهای شنوایی	b230
عملکردهای وستیبولار	b235
حس های همراه با عملکردهای شنوایی و وستیبولار	b240
احساس درد	b280
عملکردهای صوت و گفتار	b3
عملکردهای صوت	b310
عملکرد گفتار	b320
عملکردهای ریتم و روانی گفتار	b330
سایر عملکردهای صداسازی	b340
عملکردهای عصبی - عضلانی - اسکلتی و مرتبط با حرکت	b7

عملکردهای حرکتی مفصل	b۷۱۰
عملکردهای ثبات مفصل	b۷۱۵
عملکردهای تحرک استخوانها	b۷۲۰
عملکردهای قدرت عضله	b۷۳۰
عملکردهای تون عضله	b۷۳۵
عملکردهای استقامت عضله	b۷۴۰
عملکردهای رفلکس حرکتی	b۷۵۰
عملکردهای واکنش حرکتی غیر ارادی	b۷۵۵
عملکردهای کنترل حرکات ارادی	b۷۶۰
عملکردهای حرکات غیر ارادی	b۷۶۵
عملکردهای الگوی گام برداشتن	b۷۷۰
حس های مرتبط با عملکردهای عضلات و حرکت	b۷۸۰

سرفصل ۱: عملکردهای ذهنی

این سرفصل در مورد عملکردهای ذهن می‌باشد: هم عملکردهای کلی ذهن نظیر هوشیاری، انرژی و انگیزه و هم عملکردهای ویژه ذهنی همچون حافظه، زبان و محاسبات.

عملکردهای کلی ذهن (b۱۱۰-b۱۳۹)

b۱۱۰ عملکردهای هوشیاری

عملکردهای عمومی ذهن مربوط به وضعیت بیداری و هوشیاری، از جمله وضوح و تداوم وضعیت بیداری. شامل: عملکردهای وضعیت، تداوم و کیفیت هوشیاری؛ فقدان هوشیاری، کما، وضعیت نباتی، وضعیت خماری و گنگی، عوارض ناشی از دارو، هذیان، گیجی

به استثنای: عملکردهای جهت یابی (b۱۱۴)؛ عملکردهای انرژی و انگیزه (b۱۳۰)؛ عملکردهای خواب (b۱۳۴)

b۱۱۴ عملکردهای جهت‌یابی

عملکردهای عمومی ذهن مربوط به دانستن و یقین داشتن از رابطه فرد با خودش، دیگران، زمان و محیط اطراف شامل: عملکردهای جهت‌یابی به زمان، مکان و فرد؛ جهت‌یابی به خود و دیگران؛ عدم جهت‌یابی به زمان، مکان و فرد به استثنای: عملکردهای هوشیاری (b۱۱۰)، عملکردهای توجه (b۱۴۰)، عملکردهای حافظه (b۱۴۴)

b۱۱۷ عملکردهای هوشی

عملکردهای عمومی ذهنی که برای درک و یکپارچگی ساختاری عملکردهای مختلف ذهن الزامی هستند، از جمله تمامی عملکردهای شناختی و پیشرفت آنها در طی دوران حیات

شامل: عملکردهای رشد هوشی؛ عقب ماندگی هوشی، عقب ماندگی ذهنی، دمانس

به استثنای: عملکردهای حافظه (b۱۴۴)؛ عملکردهای تفکر (b۱۶۰)؛ عملکردهای شناختی سطح بالاتر (b۱۶۴)

b۱۲۲ عملکردهای کلی روانی اجتماعی

عملکردهای عمومی ذهن که در طی دوران زندگی برای درک و یکپارچه ساختن فعالیتهای ذهن، رشد کرده است. این عملکردها منجر به برقراری مهارت‌های بین فردی مورد نیاز برای استقرار تعاملات دو سویه اجتماعی می‌شوند که هم از نظر معنا و هم از نظر هدف ضروری هستند.

شامل: اوتیسم و ...

b1۲۶ عملکردهای خلق و خو و شخصیت

عملکردهای عمومی ذهنی مربوط به خلق و خوی فرد که باعث می‌شود با شیوه‌های مخصوص به خود به موقعیت‌ها واکنش نشان دهد. از جمله مجموعه ویژگی‌های ذهنی که فرد را از دیگران متمایز می‌سازد.

شامل: عملکردهای برون‌گرایی، درون‌گرایی، مقبولیت، وجدان، ثبات روانی و هیجانی و آمادگی برای کسب تجربه؛ خوشبینی؛ اعتماد به نفس؛ قابل اعتماد بودن

به استثنای: عملکردهای هوشی (b۱۱۷)؛ عملکردهای انرژی و انگیزه (b۱۳۰)؛ عملکردهای سایکوموتور (b۱۴۷)؛ عملکردهای عاطفی (b۱۵۲)

b1۳۰ عملکردهای انرژی و انگیزه

عملکردهای عمومی ذهن مربوط به مکانیسم‌های فیزیولوژیک و روانشناختی که موجب گرایش فرد به سوی برآورده ساختن نیازهای ویژه و اهداف کلی به طرز دائمی می‌شوند.

شامل: عملکردهای سطح انرژی، انگیزش، اشتها، ولع و کنترل تمایلات

به استثنای: عملکردهای هوشیاری (b۱۱۰)؛ عملکردهای روحیه و شخصیت (b۱۲۶)؛ عملکردهای خواب (b۱۳۴)؛ عملکردهای سایکوموتور (b۱۴۷)؛ عملکردهای عاطفی (b۱۵۲)

b1۳۴ عملکردهای خواب

عملکردهای ذهنی دوره‌ای، برگشت پذیر و انتخابی جسم و ذهن فرد از محیط پیرامونش، که با ویژگی‌های فیزیولوژیک همراه است.

شامل: عملکردهای میزان خواب و به خواب رفتن، در خواب ماندن و کیفیت خواب؛ عملکردهای مرتبط با چرخه خواب، نظیر بی‌خوابی، پر خوابی و نارکولپسی

به استثنای: عملکردهای هوشیاری (b۱۱۰)؛ عملکردهای انرژی و انگیزه (b۱۳۰)؛ عملکردهای توجه (b۱۴۰)؛ عملکردهای سایکوموتور (b۱۴۷)

b1۳۹ عملکردهای کلی ذهن، سایر موارد اختصاصی و غیر اختصاصی

عملکردهای تخصصی ذهن (b۱۴۰-b۱۸۹)

b1۴۰ عملکردهای توجه

عملکردهای ویژه ذهن مرتبط با تمرکز بر روی یک محرک خارجی یا یک تجربه درونی برای یک دوره زمانی مورد نیاز

شامل: عملکردهای تداوم توجه، انتقال توجه، تقسیم توجه، اشتراک توجه؛ تمرکز؛ حواس پرتی

به استثنای: عملکردهای هوشیاری (b۱۱۰)؛ عملکردهای انرژی و انگیزه (b۱۳۰)؛ عملکردهای خواب (b۱۳۴)؛ عملکردهای حافظه (b۱۴۴)؛ عملکردهای سایکوموتور (b۱۴۷)؛ عملکردهای ادراکی (b۱۵۶)

b1۴۴ عملکردهای حافظه

عملکردهای ویژه ذهنی مربوط به ثبت و ذخیره اطلاعات و در صورت لزوم بازیابی آنها

شامل: عملکردهای حافظه کوتاه مدت و بلند مدت، حافظه فوری، نزدیک و دور؛ بازیابی حافظه؛ به یاد آوردن؛ عملکردهای مورد استفاده در به یاد آوردن و یادگیری، نظیر فراموشی صوری، انتخابی و تفکیکی

به استثنای: عملکردهای هوشیاری (b۱۱۰)؛ عملکردهای جهت یابی (b۱۱۴)؛ عملکردهای هوشی (b۱۱۷)؛ عملکردهای توجه (b۱۴۰)؛ عملکردهای ادراکی (b۱۵۶)؛ عملکردهای تفکر (b۱۶۰)؛ عملکردهای شناختی سطح بالاتر (b۱۶۴)؛ عملکردهای ذهنی مرتبط با زبان (b۱۶۷)؛ عملکردهای محاسبه (b۱۷۲)

b1۴۷ عملکردهای سایکوموتور

عملکردهای ویژه ذهنی مربوط به کنترل بر رویدادهای حرکتی و روانشناختی در محدوده بدن

شامل: عملکردهای کنترل سایکوموتور، نظیر عقب ماندگی سایکوموتور، تحریک و برانگیختگی، حالت قامت، کاتاتونی، منفی‌نگری، تمایلات متضاد، تکرار بیمارگونه رفتار، تکرار گویی و کیفیت عملکردهای سایکوموتور
به استثنای: عملکردهای هوشیاری (b110)؛ عملکردهای جهت‌یابی (b114)؛ عملکردهای هوشی (b117)؛ عملکردهای انرژی و انگیزه (b130)؛ عملکردهای توجه (b140)؛ عملکردهای ذهنی مرتبط با زبان (b167)؛ عملکردهای ذهنی مربوط به رعایت توالی حرکات پیچیده (b176)

b152 عملکردهای هیجانی

عملکردهای ویژه ذهنی که با مؤلفه‌های احساسی و تأثیرآور فرآیندهای ذهنی مربوط هستند.
شامل: عملکردهای متناسب هیجانی، تنظیم و دامنه هیجانات؛ تأثر، غصه، شادی، عشق، ترس، خشم، نفرت، تنش، اضطراب، لذت، تأسف؛ سطحی شدن عاطفه
به استثنای: عملکردهای روحیه و شخصیت (b126)؛ عملکردهای انرژی و انگیزه (b130)

b156 عملکردهای ادراکی

عملکردهای ویژه ذهنی مربوط به تشخیص و تفسیر محرک‌های حسی.
شامل: عملکردهای شنوایی، بینایی، بویایی، چشایی، بساویی و ادراک بینایی - فضایی نظیر توهمات یا تصورات
به استثنای: عملکردهای هوشیاری (b110)؛ عملکردهای جهت‌یابی (b114)؛ عملکردهای توجه (b140)؛ عملکردهای حافظه (b144)؛ عملکردهای ذهنی زبان (b167)؛ بینایی و عملکردهای مرتبط (b210-b229)؛ عملکردهای شنوایی و وستیبولار (b230-b249)؛ دیگر عملکردهای حسی (b250-b279)

b160 عملکردهای تفکر

عملکردهای ویژه ذهنی مرتبط با مؤلفه ایده پردازی ذهن
شامل: عملکردهای سرعت، ساختار، کنترل و محتوای تفکر؛ عملکردهای تفکر معطوف به هدف، عملکردهای تفکر غیر معطوف به هدف؛ عملکردهای منطقی تفکر نظیر تنش فکری، فرار ایده‌ها، توقف فکر، گسستگی فکر، حاشیه پردازی، توهمات، وسوس‌ها و عقده‌ها
به استثنای: عملکردهای هوشی (b117)؛ عملکردهای حافظه (b144)؛ عملکردهای سایکوموتور (b147)؛ عملکردهای ادراکی (b156)؛ عملکردهای شناختی سطح بالاتر (b164)، عملکردهای ذهنی مرتبط با زبان (b167)؛ عملکردهای محاسبه (b172)

b164 عملکردهای شناختی سطح بالاتر

عملکردهای ویژه ذهنی که به طور خاص وابسته به لوب‌های پیشانی مغز هستند، نظیر رفتارهای پیچیده معطوف به هدف از جمله تصمیم‌گیری، تفکر انتزاعی، طراحی و اجرای طرح‌ها، انعطاف ذهنی و تصمیم‌گیری در این خصوص تحت شرایط خاص کدام رفتارها مناسب هستند؛ اغلب با نام عملکردهای اجرایی شناخته می‌شوند.
شامل: عملکردهای انتزاع و سازماندهی ایده‌ها؛ مدیریت زمان، بینش و قضاوت؛ مفهوم سازی، طبقه‌بندی و انعطاف شناختی
به استثنای: عملکردهای حافظه (b144)؛ عملکردهای تفکر (b160)؛ عملکردهای ذهنی مرتبط با زبان (b167)؛ عملکردهای محاسبه (b172)

b167 عملکردهای ذهنی مرتبط با زبان

عملکردهای ویژه ذهنی مرتبط با تشخیص و کاربرد نشانه‌ها، نمادها و سایر مؤلفه‌های یک زبان
شامل: عملکردهای پذیرش و رمزگشایی زبان محاوره‌ای، نوشتاری یا سایر اشکال زبان نظیر زبان اشاره؛ عملکردهای بیان زبان محاوره‌ای، نوشتاری یا سایر اشکال زبان؛ عملکردهای یکپارچه زبان، محاوره‌ای و نوشتاری، نظیر موارد آفازی‌های دریافتی، بیانی، بروکا، ورنیکه و انتقالی.
به استثنای: عملکردهای توجه (b140)؛ عملکردهای حافظه (b144)؛ عملکردهای ادراکی (b156)؛ عملکردهای تفکر (b160)؛ عملکردهای شناختی سطح بالاتر (b164)؛ عملکردهای محاسبه (b172)؛ عملکردهای ذهنی حرکات پیچیده (b176)

b172 عملکردهای محاسبه

عملکردهای ویژه ذهنی مرتبط با شناسایی، تخمین و کار با نمادها و فرآیندهای ریاضی
شامل: عملیات جمع، تفریق، سایر محاسبات ساده ریاضی و عملکردهای مربوط به عملیات پیچیده ریاضی

به استثنای: عملکردهای توجه (b۱۴۰)؛ عملکردهای حافظه (b۱۴۴)؛ عملکردهای تفکر (b۱۶۰)؛ عملکردهای شناختی سطح بالاتر (b۱۶۴)؛ عملکردهای ذهنی مرتبط با زبان (b۱۶۷)

b۱۷۶ عملکردهای ذهنی مربوط به رعایت توالی حرکات پیچیده

عملکردهای ویژه ذهنی مرتبط با تعیین توالی و هماهنگی حرکات پیچیده و هدفمند شامل: آسیب‌هایی نظیر ایجاد تصویر انگاره‌ای و آپراکسی گفتار

b۱۸۰ عملکردهای تجربه خود و زمان

عملکردهای ویژه ذهنی مرتبط با آگاهی از هویت فرد، جسم فرد، موقعیت فرد نسبت به محیط اطرافش و نسبت به زمان شامل: عملکردهای تجربه خود، تصویر بدن و زمان

b۱۸۹ عملکردهای تخصصی ذهن، سایر موارد اختصاصی و غیر اختصاصی

b۱۹۸ عملکردهای ذهن، سایر موارد اختصاصی

b۱۹۹ عملکردهای ذهن، سایر موارد غیر اختصاصی

سرفصل ۲: عملکردهای حسی و درد

این سرفصل در خصوص عملکردهای حواس بینایی، شنوایی، چشایی و همچنین درد می‌باشد.

عملکردهای بینایی و موارد مرتبط (b۲۱۰-b۲۲۹)

b۲۱۰ عملکردهای بینایی

عملکردهای حسی مرتبط با احساس حضور نور و احساس ساختار، اندازه، شکل و رنگ محرک‌های دیداری. شامل: عملکردهای حدت بینایی؛ کیفیت بینایی؛ عملکردهای احساس نور و رنگ، حدت بینایی دید دور و نزدیک، دید تک چشمی و دو چشمی؛ کیفیت تصویر بصری؛ آسیب‌هایی مثل نزدیک بینی، دور بینی، کور رنگی، دو بینی، شب کوری، و آسیب در عادت کردن به نور به استثنای: عملکردهای ادراکی (b۱۵۶)

b۲۱۵ عملکردهای اجزاء چشم

عملکردهای اجزاء داخل و اطراف چشم که فعالیت‌های بینایی را تسهیل می‌کنند. شامل: عملکردهای عضلات داخلی چشم، عضلات خارجی چشم، از جمله حرکات ارادی و تعقیبی و ثابت کردن چشم، غدد اشکی، تطابق، رفلکس مردمک؛ آسیب‌هایی نظیر نیستاگموس، گزروفتالمیا و پتوزیس به استثنای: عملکردهای بینایی (b۲۱۰)؛ سرفصل ۷ عملکردهای عصبی - عضلانی - اسکلتی و مرتبط با حرکت

b۲۲۰ حواس همراه با چشم و ساختارهای متصل به آن

احساس خستگی، خشکی و سوزش چشم و حس‌های مرتبط شامل: حس‌های فشار در پشت چشم، جسم خارجی در چشم، کشش چشم، سوزش در چشم؛ تحریک چشم به استثنای: احساس درد (b۲۸۰)

b۲۲۹ بینایی و عملکردهای مرتبط، سایر موارد اختصاصی و غیر اختصاصی

عملکردهای شنوایی و وستیبولار (b۲۳۰-b۲۴۹)

b۲۳۰ عملکردهای شنوایی

عملکردهای حسی مرتبط با احساس حضور اصوات و تمایز دادن مکان، زیر و بمی، بلندی و کیفیت اصوات شامل: عملکردهای شنوایی، تمایز صوتی، مکان‌یابی منبع صدا، جهت‌یابی صدا، تمایز گفتار؛ آسیب‌هایی نظیر ناشنوایی و کم شنوایی

به استثنای: عملکردهای ادراکی (b۱۵۶) و عملکردهای ذهنی مرتبط با زبان (b۱۶۷)

b۲۳۵ عملکردهای وستیبولار

عملکردهای حسی گوش داخلی، مربوط به موقعیت، تعادل و حرکت
شامل: عملکردهای موقعیت و حس موقعیت؛ عملکردهای تعادل بدن و حرکت
به استثنای: حواس همراه با شنوایی و عملکردهای وستیبولار (b۲۴۰)

b۲۴۰ حس های همراه با عملکردهای شنوایی و وستیبولار

احساسات گیجی، سقوط، وزوز گوش و سرگیجه
شامل: احساسات زنگ زدن در گوش‌ها، تحریک گوش‌ها، فشار هوا، حالت تهوع همراه با گیجی یا سرگیجه
به استثنای: عملکردهای وستیبولار (b۲۳۵)؛ احساس درد (b۲۸۰)

b۲۴۹ عملکردهای شنوایی و وستیبولار، سایر موارد اختصاصی و غیر اختصاصی

سایر عملکردهای حسی (b۲۵۰-b۲۷۹)

b۲۵۰ عملکرد چشایی

عملکردهای حسی مربوط به احساس کیفیت‌هایی مثل تلخی، شیرینی، ترشی و شوری
شامل: عملکردهای ذائقه؛ آسیب‌هایی نظیر از دست دادن ذائقه یا حساسیت بیش از حد به مزه‌ها

b۲۵۵ عملکرد بویایی

عملکردهای حسی مربوط به احساس عطرها و بوها
شامل: عملکردهای بویایی؛ آسیب‌هایی نظیر از دست دادن بویایی یا حساسیت بیش از حد به بویایی

b۲۶۰ عملکرد حس عمقی (پروپریوسپتو)

عملکردهای حسی مربوط به احساس موقعیت‌های نسبی اجزای بدن
شامل: عملکردهای مرتبط با حس سکون و حرکت
به استثنای: عملکردهای وستیبولار (b۲۳۵)؛ احساسات مرتبط به عضلات و عملکردهای حرکتی (b۲۸۰)

b۲۶۵ عملکرد لامسه

عملکردهای حسی مربوط به احساس سطوح و بافت یا کیفیت آنها
شامل: عملکردهای لمس، احساس لمس؛ آسیب‌هایی نظیر خواب رفتگی، بی‌حسی، سوزن سوزن شدن، پarestزی و هایپراستزی
به استثنای: عملکردهای حسی مرتبط با دما و سایر محرک‌ها (b۲۷۰)

b۲۷۰ عملکردهای حسی مرتبط با دما و سایر محرک‌ها

عملکردهای حسی مربوط به احساس گرما، ارتعاش، فشار و محرک‌های دردناک
شامل: عملکردهای حساس بودن به دما، لرزش، ارتعاش یا نوسان، فشار سطحی، فشار عمقی، احساس سوزش یا یک محرک دردناک
به استثنای: عملکردهای لمس (b۲۶۵)؛ احساس درد (b۲۸۰)

b۲۷۹ دیگر عملکردهای حسی، سایر موارد اختصاصی و غیراختصاصی

درد (b۲۸۰-b۲۸۹)

b۲۸۰ احساس درد

درک یک حس نامطبوع که نشانهٔ صدمهٔ بالقوه یا واقعی به قسمتی از ساختار بدن می‌باشد.

شامل: احساس درد عمومی یا موضعی، در یک یا چند قسمت بدن، درد در یک درماتوم، درد تیر کشنده، درد سوزشی، درد مبهم؛ آسیب‌هایی نظیر میالژی، عدم حس درد و حس درد افزایش یافته

b289 احساس درد، سایر موارد اختصاصی و غیر اختصاصی

b298 عملکردهای حسی و درد، سایر موارد اختصاصی

b299 عملکردهای حسی و درد، سایر موارد غیر اختصاصی

سرفصل ۳: عملکردهای صوت و گفتار

b310 عملکردهای صوت

عملکردهای تولید اصوات مختلف از طریق عبور هوا از میان حنجره

شامل: عملکردهای تولید و کیفیت صوت؛ عملکردهای آواسازی، طنین، بلندی و سایر کیفیت‌های صوت؛ آسیب‌هایی نظیر بی صدایی، اختلال صوتی، خش‌دار بودن، پر خیشومی و کم خیشومی

به استثنای: عملکردهای ذهنی مرتبط با زبان (b167)؛ عملکردهای گفتار (b320)

b320 عملکرد گفتار

عملکردهای تولید صداهای گفتاری

شامل: عملکردهای تلفظ صحیح کلمات، تولید حروف با صدا؛ دیزارتري اسپاستیک، آتاکسیک و فلاسید

b330 عملکردهای روانی و ریتم گفتار

عملکردهای تولید روانی و سرعت گفتار

شامل: عملکردهای ریتم، سرعت، روانی و آهنگ گفتار؛ زیر و بمی گفتار؛ آسیب‌هایی نظیر لکنت، پریده‌گویی، کند گویی و تند گویی

به استثنای: عملکردهای ذهنی مرتبط با زبان (b167)؛ عملکردهای صوت (b310)؛ عملکردهای گفتار (b320)

b340 عملکردهای دیگر صداسازی

عملکردهای تولید سایر مشخصه‌های صداسازی

b398 عملکردهای صوت و گفتار، سایر موارد اختصاصی

b399 عملکردهای صوت و گفتار، سایر موارد غیر اختصاصی

سرفصل ۴: عملکردهای سیستم قلب و عروق، خون، ایمنی و تنفس

این سرفصل در خصوص عملکردهای مرتبط با سیستم قلب و عروق، سیستم‌های خون و ایمنی و سیستم تنفسی (عملکردهای تنفس و تحمل ورزش) می‌باشد.

عملکردهای سیستم قلب و عروق (b410-b429)

b410 عملکردهای قلب

عملکردهای پمپ خون به مقادیر و با فشار مناسب یا مورد نیاز در تمام بدن

شامل: عملکردهای ضربان، ریتم و خروجی قلب؛ قدرت انقباضی عضلات بطنی؛ عملکردهای دریچه‌های قلب؛ چرخه ریوی پمپ کردن خون؛ دینامیک گردش خون به قلب؛ آسیب‌هایی نظیر تاکیکاردی، برادیکاردی و ضربان قلب نامنظم نظیر موارد نارسایی قلب، کاردیومیوپاتی، میوکاردیت و نارسایی کرونر

به استثنای: عملکردهای عروق خونی (b415)؛ عملکردهای فشارخون (b420)؛ عملکردهای تحمل ورزش (b455)

b415 عملکردهای عروق خونی

عملکردهای انتقال خون در طول بدن

شامل: عملکردهای سرخرگ‌ها، مویرگ‌ها و سیاهرگ‌ها؛ عملکردهای وازو موتور؛ عملکردهای سرخرگ‌ها، مویرگ‌ها و سیاهرگ‌های ریوی؛ عملکردهای دریچه‌های سیاهرگی؛ آسیب‌هایی نظیر انسداد یا تنگی سرخرگ‌ها؛ تصلب شرایین، ترومبوز و واریس به استثنای: عملکردهای قلب (b۴۱۰)؛ عملکردهای فشارخون (b۴۲۰)؛ عملکردهای سیستم خونی (b۴۳۰)؛ عملکردهای تحمل ورزش (b۴۵۵)

b۴۲۰ عملکردهای فشارخون

عملکردهای حفظ فشارخون در طول مسیر سرخرگ‌ها
شامل: عملکردهای حفظ فشارخون؛ افزایش و کاهش فشارخون؛ آسیب‌هایی نظیر فشارخون بالا، فشارخون پایین و افت فشارخون در وضعیت ایستاده

به استثنای: عملکردهای قلب (b۴۱۰)؛ عملکردهای عروق خونی (b۴۱۵)؛ عملکردهای تحمل ورزش (b۴۵۵)

b۴۲۹ عملکردهای سیستم قلب و عروق، سایر موارد اختصاصی و غیر اختصاصی

عملکردهای سیستم‌های خون و ایمنی (b۴۳۰-b۴۳۹)

b۴۳۰ عملکردهای سیستم خون

عملکردهای تولید و انعقاد خون، انتقال اکسیژن و متابولیت
شامل: عملکردهای تولید خون و مغز استخوان؛ عملکردهای انتقال اکسیژن توسط خون؛ عملکردهای مرتبط با طحال؛ عملکردهای انتقال متابولیت توسط خون؛ انعقاد خون؛ آسیب‌هایی نظیر آنمی، هموفیلی و سایر آسیب‌های انعقادی
به استثنای: عملکردهای سیستم قلب و عروق (b۴۲۹-b۴۱۰)؛ عملکردهای سیستم ایمنی (b۴۳۵)؛ عملکردهای تحمل ورزش (b۴۵۵)

b۴۳۵ عملکردهای سیستم ایمنی

عملکردهای بدن در ارتباط با محافظت در برابر ذرات خارجی از جمله عفونت‌ها، از طریق پاسخ‌های ایمنی اختصاصی و غیر اختصاصی
شامل: پاسخ ایمنی (اختصاصی و غیر اختصاصی)؛ واکنش‌های حساسیت؛ عملکردهای عروق و گره‌های لنفاوی؛ عملکردهای ایمنی با واسطه سلولی، با واسطه آنتی بادی؛ پاسخ به ایمن‌سازی و آسیب‌هایی نظیر واکنش‌های خودایمنی، آلرژی، لنف آدنیت و لنف ادم
به استثنای: عملکردهای سیستم خون (b۴۳۰)

b۴۳۹ عملکردهای سیستم‌های خون و ایمنی، سایر موارد اختصاصی و غیر اختصاصی

عملکردهای سیستم تنفس (b۴۴۰-b۴۴۹)

b۴۴۰ عملکردهای تنفس

عملکردهای دم هوا به داخل ریه‌ها، تبادل گازها میان هوا و خون، و بازدم هوا
شامل: عملکردهای سرعت، ریتم و عمق تنفس؛ آسیب‌هایی نظیر آپنه، هایپرونتیلیسیون، تنفس نامنظم، تنفس پارادوکسیکال و اسپاسم برونشی، و همچنین آمفیزم ریه

به استثنای: عملکردهای عضلات تنفسی (b۴۴۵)؛ سایر عملکردهای تنفس (b۴۵۰)؛ عملکردهای تحمل ورزش (b۴۵۵)

b۴۴۵ عملکردهای عضلات تنفسی

عملکردهای عضلات درگیر در تنفس

شامل: عملکردهای عضلات سینه‌ای درگیر در تنفس؛ عملکردهای دیافراگم؛ عملکردهای عضلات کمکی تنفس
به استثنای: عملکردهای تنفس (b۴۴۰)؛ سایر عملکردهای تنفسی (b۴۵۰)؛ عملکردهای تحمل ورزش (b۴۵۵)

b۴۴۹ عملکردهای سیستم تنفسی، سایر موارد اختصاصی و غیر اختصاصی

عملکردها و احساسات دیگر سیستم‌های قلب و عروق و تنفس (b۴۵۰-b۴۶۹)

b۴۵۰ سایر عملکردهای تنفسی

دیگر عملکردهای مرتبط با نفس کشیدن نظیر سرفه کردن، عطسه کردن و خمیازه کشیدن.
شامل: عملکردهای فوت کردن، سوت زدن و نفس کشیدن با دهان

b۴۵۵ عملکردهای تحمل ورزش

عملکردهای مرتبط با ظرفیت تنفسی و قلب و عروق که برای تاب آوری در فعالیتهای جسمی مورد نیاز است.
شامل: عملکردهای استقامت فیزیکی، ظرفیت آیروبیک، تاب آوری و خستگی پذیری
به استثنای: عملکردهای سیستم قلب و عروق (b۴۲۹-b۴۱۰)؛ عملکردهای سیستم خونی (b۴۳۰)؛ عملکردهای تنفس (b۴۴۰)؛ عملکردهای عضلات تنفسی (b۴۴۵)؛ سایر عملکردهای تنفسی (b۴۵۰)

b۴۶۰ حس های همراه با عملکردهای قلب و عروق و تنفس

حس فشردگی یا تنگی قفسه سینه، تپش قلب و از نفس افتادن
شامل: احساس گرفتگی در قفسه سینه، ضربان نامنظم، عطش هوا و ...
به استثنای: حس درد (b۲۸۰)

b۴۶۹ عملکردها و حس های دیگر سیستم های قلب و عروق و تنفس، سایر موارد اختصاصی و غیر اختصاصی

b۴۹۸ عملکردهای سیستم های قلب و عروق، خون، ایمنی و تنفس، سایر موارد اختصاصی

b۴۹۹ عملکردهای سیستم های قلب و عروق، خون، ایمنی و تنفس، سایر موارد غیر اختصاصی

سرفصل ۵: عملکردهای سیستم گوارش، متابولیک و غدد درون ریز

این سرفصل در خصوص عملکردهای جذب، هضم و دفع و نیز عملکردهای مرتبط با متابولیسم و غدد درون ریز می باشد.

عملکردهای مرتبط با سیستم گوارش (b۵۳۹-b۵۱۰)

b۵۱۰ عملکردهای بلعیدن

عملکردهای مرتبط با گرفتن و جابجایی غذا از طریق قورت دادن
شامل: عملکردهای مکیدن، جویدن و گاز زدن، جابجا کردن غذا در دهان، ترشح بزاق، قورت دادن، تف کردن و استفراغ کردن؛
آسیب هایی نظیر اختلال بلع، پریدن غذا به گلو، ایروفاژیا، ترشح بیش از حد بزاق، آبریزش از دهان و پایین بودن ترشح بزاق
به استثنای: حس های همراه با سیستم گوارش (b۵۳۵)

b۵۱۵ عملکردهای هضم

عملکردهای انتقال غذا از طریق مسیر معده به روده، خرد کردن غذا و جذب مواد مغذی
شامل: عملکردهای انتقال غذا از میان معده، حرکات دودی؛ خرد کردن غذا، تولید و عملکرد آنزیم در معده و روده؛ جذب مواد مغذی و تحمل
به غذا؛ آسیب هایی نظیر اسیدیته بالای معده، سوءهاضمه، عدم تحمل به غذا، پرحرکتی روده ها، فلج روده ها، انسداد روده ها و کاهش تولید مدفوع

به استثنای: عملکردهای بلعیدن (b۵۱۰)؛ عملکردهای هضم (b۵۲۰)؛ عملکردهای دفع (b۵۲۵)؛ حس های همراه با سیستم گوارش (b۵۳۵)

b۵۲۰ عملکردهای جذب

عملکردهایی که از طریق آن مواد مغذی جذب بدن می شود.

شامل: عملکردهای ذخیره مواد مغذی در بدن

به استثنای: عملکردهای هضم (b۵۱۵)؛ عملکردهای دفع (b۵۲۵)؛ عملکردهای حفظ وزن (b۵۳۰)؛ عملکردهای عمومی متابولیک (b۵۴۰)

b۵۲۵ عملکردهای دفع

عملکردهای حذف مواد زائد و غذاهای هضم نشده به شکل مدفوع و عملکردهای مرتبط با آن شامل: عملکردهای دفع مدفوع، تکرر دفع؛ احتباس مدفوع؛ آسیب‌هایی نظیر یبوست، اسهال، مدفوع آبکی و آسیب اسفکتر مقعدی و بی اختیاری دفع

به استثنای: عملکردهای هضم (b515)؛ عملکردهای جذب (b520)؛ حس‌های همراه با سیستم گوارش (b535)

b530 عملکردهای حفظ وزن

عملکردهای حفظ وزن متناسب بدن، از جمله وزن‌گیری در طی دوره رشد

b535 حس‌های همراه با سیستم گوارش

b539 عملکردهای مرتبط با سیستم گوارش، سایر موارد اختصاصی و غیر اختصاصی

عملکردهای مرتبط با متابولیسم و غدد درون ریز (b540-b559)

b540 عملکردهای عمومی متابولیک

عملکردهای تنظیم ترکیبات اساسی بدن نظیر کربوهیدرات‌ها، پروتئین‌ها و چربی‌ها، تبدیل یکی به دیگری و شکستن آنها به انرژی شامل: عملکردهای متابولیسم، سرعت متابولیک پایه، متابولیسم کربوهیدرات‌ها، پروتئین‌ها و چربی‌ها، کاتابولیسم، آنابولیسم، تولید انرژی در بدن؛ افزایش یا کاهش در سرعت متابولیک

به استثنای: عملکردهای جذب (b520)؛ عملکردهای حفظ وزن (b530)؛ عملکردهای تعادل آب، مواد معدنی و الکترولیت‌ها (b545)؛ عملکردهای تنظیم دما (b550)؛ عملکردهای غدد درون ریز (b555)

b545 عملکردهای تعادل آب، مواد معدنی و الکترولیت

عملکردهای تنظیم آب، مواد معدنی و الکترولیت‌ها در بدن

شامل: عملکردهای تعادل آب، تعادل مواد معدنی نظیر کلسیم، روی و آهن، تعادل الکترولیت‌ها نظیر سدیم و پتاسیم؛ آسیب‌هایی نظیر احتباس آب، دهیدراتاسیون، هایپرکلسمی، هایپوکلسمی، فقر آهن، هایپرناترمی، هایپوناترمی، هایپرکالمی و هایپوکالمی به استثنای: عملکردهای سیستم خونی (b430)؛ عملکردهای عمومی متابولیک (b540)؛ عملکردهای غدد درون ریز (b555)

b550 عملکردهای تنظیم حرارت

عملکردهای تنظیم دمای بدن

شامل: عملکردهای حفظ دمای بدن؛ آسیب‌هایی نظیر هایپوترمی، هایپرترمی به استثنای: عملکردهای عمومی متابولیک (b540)؛ عملکردهای غدد درون ریز (b555)

b555 عملکردهای غدد درون ریز

عملکردهای تولید و تنظیم سطوح هورمونی در بدن، از جمله تغییرات دوره‌ای شامل: عملکردهای تعادل هورمونی؛ پرکاری غده پینه‌آل، کم کاری غده پینه‌آل، پرکاری تیروئید، کم کاری تیروئید، پرکاری غده فوق کلیوی، کم کاری غده فوق کلیوی، پرکاری پاراتیروئید، کم کاری پاراتیروئید، پرکاری غدد جنسی، کم کاری غدد جنسی به استثنای: عملکردهای عمومی متابولیک (b540)؛ عملکردهای تعادل آب، مواد معدنی و الکترولیت‌ها (b545)؛ عملکردهای تنظیم حرارت (b550)؛ عملکردهای جنسی (b640)؛ عملکردهای قاعدگی (b650)

b559 عملکردهای مرتبط با متابولیسم و سیستم غدد درون ریز، سایر موارد اختصاصی و غیر اختصاصی

b598 عملکردهای سیستم‌های گوارش، متابولیک و غدد درون ریز، سایر موارد اختصاصی

b599 عملکردهای سیستم‌های گوارش، متابولیک و غدد درون ریز، سایر موارد غیر اختصاصی

سرفصل ۶: عملکردهای ادراری و تناسلی

این سرفصل در خصوص عملکردهای ادرار و عملکردهای تولید مثل از جمله عملکردهای جنسی و تناسلی می‌باشد.

عملکردهای ادراری (b۶۳۹-b۶۱۰)

b۶۱۰ عملکردهای ترشح ادرار

عملکردهای فیلتراسیون و جمع‌آوری ادرار.

شامل: عملکردهای فیلتراسیون ادرار، جمع‌آوری ادرار؛ آسیب‌هایی نظیر نارسایی کلیه، کاهش ادرار، الیگوریا، هیدرو نفروز، مثانه‌هایپوتونیک و انسداد مجاری ادرار

به استثنای: عملکردهای دفع ادرار (b۶۲۰)

b۶۲۰ عملکردهای دفع ادرار

عملکردهای تخلیه ادرار توسط مثانه

شامل: عملکردهای ادرار کردن، تکرر ادرار، احتباس ادرار؛ آسیب‌هایی نظیر عدم کنترل ناشی از استرس، رفلکس، سرریز شدن، تداوم ادرار، قطره قطره ریختن، زیاد ادرار کردن، احتباس ادرار و اضطراب در دفع ادرار

به استثنای: عملکردهای تراوش ادرار (b۶۱۰)؛ احساسات همراه با عملکردهای ادراری (b۶۳۰)

b۶۳۰ حس‌های همراه با عملکردهای ادراری

حس‌های ناشی از ادرار کردن و عملکردهای مرتبط به ادرار کردن.

شامل: احساس تخلیه ناکامل ادرار، حس پر بودن مثانه

به استثنای: احساس درد (b۶۲۸۰)؛ عملکردهای دفع ادرار (b۶۲۰)

b۶۳۹ عملکردهای ادراری، سایر موارد اختصاصی و غیر اختصاصی

عملکردهای تناسلی و تولید مثل (b۶۷۹-b۶۴۰)

b۶۴۰ عملکردهای جنسی

عملکردهای ذهنی و جسمی مرتبط با اعمال جنسی، از جمله مراحل برانگیختگی، آمادگی، ارگاسم و رضایت جنسی

شامل: عملکردهای مراحل برانگیختگی، آمادگی، ارگاسم و رضایت جنسی: عملکردهای مرتبط با تمایل جنسی، کارکرد جنسی، نعوظ، سفت شدن کلیتوریس، لوبریکاسیون واژن، انزال، ارگاسم؛ آسیب‌هایی نظیر ناتوانی جنسی، سردمزاجی، اسپاسم واژن، انزال زودرس، اشکال در نعوظ و انزال تأخیری

به استثنای: عملکردهای زاد و ولد (b۶۶۰)؛ احساسات همراه با عملکردهای تناسلی و تولید مثل (b۶۷۰)

b۶۵۰ عملکردهای قاعدگی

عملکردهای همراه با چرخه قاعدگی از جمله منظم بودن قاعدگی و تخلیه مایعات قاعدگی

شامل: عملکردهای منظم بودن فواصل قاعدگی، شدت خونریزی قاعدگی، سن اولین پریود، یائسگی؛ آسیب‌هایی نظیر آمنوریای اولیه و ثانویه، منوراژی، پولیمنوری و فشار عصبی دوران پریود

به استثنای: عملکردهای جنسی (b۶۴۰)؛ عملکردهای زاد و ولد (b۶۶۰)؛ احساسات همراه با عملکردهای تناسلی و تولید مثل (b۶۷۰)؛ احساس درد (b۶۲۸۰)

b۶۶۰ عملکردهای تولیدمثل

عملکردهای همراه با باروری، حاملگی، زاد و ولد و شیردهی

شامل: عملکردهای باروری مرد و زن، حاملگی و زایمان و شیردهی؛ آسیب‌هایی نظیر، فقدان اسپرم، تعداد کم اسپرم، عدم ترشح شیر، ترشح شیر، عدم شیر دهی و آسیب‌هایی مثل کم باروری، نازایی، سقط خود به خودی، حاملگی خارج از رحم، سقط جنین، کوچکی رحم، افزایش مایع درون رحمی و زایمان با تأخیر

به استثنای عملکردهای جنسی (b۶۴۰)؛ عملکردهای قاعدگی (b۶۵۰)

b۶۷۰ احساسات همراه با عملکردهای تناسلی و تولید مثل

احساسات ناشی از برانگیختگی جنسی، نزدیکی، قاعدگی و عملکردهای جنسی و تناسلی مرتبط

شامل: احساس درد دوران پرپود، مقاومت دردناک، گر گرفتگی در طی یائسگی و تعریق شبانه در طی یائسگی

به استثنای: احساس درد (b۲۸۰)؛ احساسات همراه با عملکردهای ادراری (b۶۳۰)؛ عملکردهای جنسی (b۶۴۰)؛ عملکردهای قاعدگی (b۶۵۰)؛ عملکردهای مرتبط با باروری (b۶۶۰)

b۶۷۹ عملکردهای تناسلی و تولید مثل، سایر موارد اختصاصی و غیراختصاصی

b۶۹۸ عملکردهای ادراری و تناسلی، سایر موارد اختصاصی

b۶۹۹ عملکردهای ادراری و تناسلی، سایر موارد غیر اختصاصی

سرفصل ۷: عملکردهای عصبی - عضلانی - اسکلتی و مرتبط با حرکت

این سرفصل در خصوص عملکردهای حرکت و جابجایی، از جمله عملکردهای مفاصل، استخوان‌ها، رفلکس‌ها و عضلات می‌باشد.

عملکردهای مفاصل و استخوان‌ها (b۷۱۰-b۷۲۹)

b۷۱۰ عملکردهای تحرک مفصل

عملکردهای دامنه و سهولت حرکت یک مفصل

شامل: عملکردهای تحرک یک یا چند مفصل، ستون فقرات، شانه، آرنج، مچ دست، ران، زانو، مچ پا، مفاصل کوچک دست‌ها و پاها؛ تحرک مفاصل به طور عام؛ اختلالاتی نظیر تحرک زیاد مفاصل، مفاصل منجمد، شانه منجمد، آرتريت به استثنای: عملکردهای ثبات مفصل (b۷۱۵)؛ عملکردهای کنترل حرکات ارادی (b۷۶۰)

b۷۱۵ عملکردهای ثبات مفصل

عملکردهای حفظ یکپارچگی ساختاری مفاصل

شامل: عملکردهای ثبات یک مفصل منفرد، چندین مفصل و بی‌ثباتی عمومی مفاصل؛ اختلالاتی نظیر عدم ثبات مفصل شانه، دررفتگی یک مفصل، دررفتگی شانه و ران

به استثنای: عملکردهای تحرک مفاصل (b۷۱۰)

b۷۲۰ عملکردهای تحرک استخوان‌ها

عملکردهای دامنه و سهولت تحرک استخوان‌های کتف، لگن، مچ دست و مچ پا

شامل: اختلالاتی نظیر شانه منجمد و لگن منجمد

به استثنای: عملکردهای تحرک مفاصل (b۷۱۰)

b۷۲۹ عملکردهای مفاصل و استخوان‌ها، سایر موارد اختصاصی و غیر اختصاصی

عملکردهای عضلات (b۷۳۰-b۷۴۹)

b۷۳۰ عملکردهای قدرت عضله

عملکردهای مرتبط با تولید نیرو از طریق انقباض یک عضله یا گروه‌های عضلانی.

شامل: عملکردهای همراه با قدرت عضلات یا گروه‌های عضلانی خاص، عضلات یک اندام، یک نیمه بدن، نیمه تحتانی بدن، هر چهار اندام، تنه و بدن به طور کل؛ آسیب‌هایی نظیر ضعف عضلات کوچک پاها و دست‌ها، پارزی عضلات، فلج عضلات، مونوپلژی، همی پلژی، پاراپلژی، کوادری پلژی و بی حرکتی صامت

به استثنای: عملکردهای اجزاء چشم (b۲۱۵)؛ عملکردهای تون عضله (b۷۳۵)؛ عملکردهای استقامت عضله (b۷۴۰)

b۷۳۵ عملکردهای تون عضله

عملکردهای مرتبط با کشش موجود در عضلات در حال استراحت و مقاومتی که در اثر حرکت دادن عضله به حالت غیر فعال ایجاد می‌شود. شامل: عملکردهای همراه با کشش عضلات منفرد و گروه‌های عضلانی، عضلات یک اندام، یک سمت بدن و نیمه تحتانی بدن، عضلات هر چهار اندام، عضلات تنه و تمامی عضلات بدن؛ آسیب‌هایی نظیر هایپوتونی، هایپر تونی و اسپاستیسیته عضله به استثنای: عملکردهای قدرت عضله (b۷۳۰)؛ عملکردهای استقامت عضله (b۷۴۰)

b۷۴۰ عملکردهای استقامت عضلات

عملکردهای مرتبط با حفظ انقباض عضله برای مدت زمان مطلوب شامل: عملکردهای همراه با حفظ انقباض عضله برای عضلات منفرد و گروه‌های عضلانی، و تمامی عضلات بدن؛ آسیب‌هایی نظیر میاستنی گراویس

به استثنای: عملکردهای تحمل تست ورزش (b۴۵۵)؛ عملکردهای قدرت عضله (b۷۳۰)؛ عملکردهای تون عضله (b۷۳۵)

b۷۴۹ عملکردهای عضلات، سایر موارد اختصاصی و غیراختصاصی

عملکردهای حرکت (b۷۸۹-b۷۵۰)

b۷۵۰ عملکردهای رفلکس حرکتی

عملکردهای انقباض غیر ارادی عضلات به صورت خود به خودی که در اثر محرک‌های خاص ایجاد می‌شود. شامل: رفلکس حرکتی استرج، رفلکس خودکار موضعی مفصل، رفلکس‌هایی که توسط محرک‌های دردناک و سایر محرک‌های خارجی ایجاد می‌شوند؛ رفلکس پس زدن، رفلکس بایسپس، رفلکس رادیال، رفلکس چهارسر ران، رفلکس کشکک، رفلکس مچ پا

b۷۵۵ عملکردهای واکنش حرکتی غیر ارادی

عملکردهای انقباض غیر ارادی عضلات بزرگ کل بدن که در اثر موقعیت و تعادل بدن و محرک‌های تهدیدکننده ایجاد می‌شوند. شامل: عملکردهای واکنش‌های قامتی و صاف نگه داشتن بدن، واکنش‌های تطابق بدن، واکنش‌های تعادل، واکنش‌های حمایتی، واکنش‌های دفاعی

به استثنای: عملکردهای رفلکس حرکتی (b۷۵۰)

b۷۶۰ عملکردهای کنترل حرکات ارادی

عملکردهای همراه با کنترل و هماهنگی حرکات ارادی.

شامل: عملکردهای کنترل حرکات ارادی ساده و حرکات ارادی پیچیده، هماهنگی حرکات ارادی، عملکردهای حمایتی بازو یا ساق، هماهنگی حرکتی چپ و راست، هماهنگی چشم و دست، هماهنگی چشم و پا؛ آسیب‌هایی نظیر مشکلات کنترل و هماهنگی، حرکات متناوب و در جهت مخالف حرکات دو اندام

به استثنای: عملکردهای قدرت عضله (b۷۳۰)؛ عملکردهای حرکت غیرارادی (b۷۶۵)؛ عملکردهای الگوی گام برداشتن (b۷۷۰)

b۷۶۵ عملکردهای حرکات غیر ارادی

عملکردهای انقباضات غیر ارادی، بی‌هدف یا نیمه هدفمند یک عضله یا گروهی از عضلات.

شامل: انقباضات غیر ارادی عضلات؛ آسیب‌هایی نظیر لرزش‌ها، تیک‌ها، عادت‌ها، کلیشه‌ها، قالب‌های حرکتی، کره، اتئوز، تیک‌های صوتی، حرکات دیستونی و دیسکینزی

به استثنای: عملکردهای کنترل حرکات ارادی (b۷۶۰)؛ عملکردهای الگوی گام برداشتن (b۷۷۰)

b۷۷۰ عملکردهای الگوی گام برداشتن

عملکردهای الگوهای حرکتی همراه با راه رفتن، دویدن یا سایر حرکات کل بدن شامل: الگوهای راه رفتن و الگوهای دویدن؛ آسیب‌هایی نظیر گام برداشتن اسپاستیک، گام برداشتن همی پلژیک، گام برداشتن پاراپلژیک، گام برداشتن نامتقارن، لنگیدن و الگوی گام برداشتن خشک به استثنای: عملکردهای قدرت عضله (b۷۳۰)؛ عملکردهای تو ن عضله (b۷۳۵)؛ عملکردهای کنترل حرکات ارادی (b۷۶۰)؛ عملکردهای حرکات غیر ارادی (b۷۶۵)

b۷۸۰ حس‌های مرتبط با عملکردهای عضلات و حرکت

حس‌های همراه با عضلات یا گروه‌های عضلانی بدن و حرکات آنها شامل: حس خشکی عضله و کوتاهی عضلات، اسپاسم عضله یا انقباض و گرفتگی و سنگینی عضله به استثنای: احساس درد (b۲۸۰)

b۷۸۹ عملکردهای حرکت، سایر موارد اختصاصی و غیر اختصاصی

b۷۹۸ عملکردهای عصبی - عضلانی - اسکلتی و مرتبط با حرکت، سایر موارد اختصاصی

b۷۹۹ عملکردهای عصبی - عضلانی - اسکلتی و مرتبط با حرکت، سایر موارد غیر اختصاصی

سرفصل ۸: عملکردهای پوست و ساختارهای مرتبط

این سرفصل در خصوص عملکردهای پوست، مو و ناخن می‌باشد.

عملکردهای پوست (b۸۴۹-b۸۱۰)

b۸۱۰ عملکردهای حفاظتی پوست

عملکردهای پوست در جهت محافظت از بدن در برابر تهدیدهای فیزیکی، شیمیایی و بیولوژیک شامل: عملکردهای حفاظت در برابر خورشید و سایر تشعشعات؛ حساسیت به نور، پیگمنتاسیون، کیفیت پوست؛ عملکرد محافظتی پوست، ترک برداشتن، سخت شدن؛ آسیب‌هایی نظیر ترک خوردن پوست، زخم‌ها، زخم بستر و نازک شدن پوست به استثنای: عملکردهای ترمیمی پوست (b۸۲۰)؛ سایر عملکردهای پوست (b۸۳۰)

b۸۲۰ عملکردهای ترمیمی پوست

عملکردهای پوست در جهت ترمیم ترک‌ها و سایر صدمات پوست شامل: عملکردهای تشکیل پوست روی زخم، بهبود زخم، تشکیل اسکار؛ کبودی و تشکیل کلوئید به استثنای: عملکردهای حفاظتی پوست (b۸۱۰)؛ سایر عملکردهای پوست (b۸۳۰)

b۸۳۰ سایر عملکردهای پوست

سایر عملکردهای پوست غیر از محافظت و ترمیم، نظیر خنک‌کنندگی و تعریق شامل: عملکردهای تعریق، عملکردهای غده‌ای پوست و بوهای بدنی ناشی از آن به استثنای: عملکردهای حفاظتی پوست (b۸۱۰)؛ عملکردهای ترمیمی پوست (b۸۲۰)

b۸۴۰ حس‌های مرتبط با پوست

حس‌های همراه با پوست نظیر خارش، احساس سوزش و سوزن سوزن شدن شامل: آسیب‌هایی نظیر احساس سوزن سوزن شدن و سوزش و احساسی شبیه حرکت حشره روی پوست (مور مور شدن) به استثنای: احساس درد (b۲۸۰)

b۸۴۹ عملکردهای پوست، سایر موارد اختصاصی و غیر اختصاصی

عملکردهای مو و ناخن (b۸۵۰-b۸۶۹)

b۸۵۰ عملکردهای مو

عملکردهای مو نظیر محافظت، رنگ و ظاهر

شامل: عملکردهای رشد مو، پیگمانتاسیون مو، موضع مو؛ آسیب‌هایی نظیر فقدان مو یا کچلی

b۸۶۰ عملکردهای ناخن

عملکردهای ناخن، مثل محافظت، خراشیدن و ظاهر

شامل: رشد و پیگمانتاسیون ناخن‌ها، کیفیت ناخن

b۸۶۹ عملکردهای موها و ناخن، سایر موارد اختصاصی و غیر اختصاصی

b۸۹۸ عملکردهای پوست و ساختارهای مرتبط، سایر موارد اختصاصی

b۸۹۹ عملکردهای پوست و ساختارهای مرتبط، سایر موارد غیر اختصاصی

فهرست کوتاه فعالیت ها و مشارکت ها

(کدهای d)

کد	حوزه فعالیت های فعالیت های روزمره زندگی و مشارکت
d1	یادگیری و دانش کاربردی
d110	تماشا کردن
d115	گوش دادن
d130	تقلید کردن
d135	تکرار کردن
d140	یادگیری خواندن
d145	یادگیری نوشتن
d150	یادگیری محاسبه
d155	کسب مهارتها
d160	تمرکز در توجه
d163	اندیشیدن
d166	خواندن
d170	نوشتن
d172	محاسبه کردن
d175	حل مسائل
d177	تصمیم گیریها
d2	وظایف و نیازهای عمومی
d210	برعهده گرفتن تنها یک وظیفه
d220	برعهده گرفتن هم زمان چند وظیفه
d230	انجام رویه های روزمره
d240	کنترل فشارهای روانی و سایر نیازهای روانشناختی
d3	ارتباطات
d310	ارتباط برقرار کردن از طریق دریافت پیامهای گفتاری
d315	ارتباط برقرار کردن از طریق دریافت پیامهای غیر کلامی
d320	ارتباط برقرار کردن از طریق دریافت پیام هایی به زبان اشاره رسمی
d325	ارتباط برقرار کردن از طریق دریافت پیام های نوشتاری
d330	صحبت کردن
d335	تولید پیامهای غیر کلامی
d340	تولید پیام هایی به زبان اشاره رسمی
d345	پیام های نوشتاری
d350	مکالمه
d355	بحث
d360	استفاده از ابزارها و تکنیک های ارتباطی
d4	تحرك

d۴۱۰	تغییر دادن وضعیت‌های اصلی بدن
d۴۱۵	حفظ وضعیت بدن
d۴۲۰	جابجایی خود
d۴۳۰	بلند کردن و حمل اجسام
d۴۳۵	حرکت دادن اجسام با اندام های تحتانی
d۴۴۰	کاربردهای ظریف دست
d۴۴۵	کاربرد دست و بازو
d۴۵۰	راه رفتن
d۴۵۵	حرکت کردن به اطراف
d۴۶۰	حرکت کردن به اطراف در جهت های مختلف
d۴۶۵	حرکت کردن به اطراف با استفاده از تجهیزات
d۴۷۰	استفاده از وسایل نقلیه
d۴۷۵	رانندگی
d۵	مراقبت از خود
d۵۱۰	شستشوی خود
d۵۲۰	مراقبت از اعضای بدن
d۵۳۰	توالت رفتن
d۵۴۰	لباس پوشیدن
d۵۵۰	خوردن
d۵۶۰	آشامیدن
d۵۷۰	مراقب سلامتی خود بودن
d۶	حیطه های زندگی خانوادگی
d۶۱۰	یافتن محلی برای زندگی
d۶۲۰	به دست آوردن کالاها و خدمات
d۶۳۰	تدارک غذا
d۶۴۰	انجام کارهای خانه
d۶۵۰	مراقبت از وسایل منزل
d۶۶۰	کمک به دیگران
d۷	ارتباطات و تعاملات بین فردی
d۷۱۰	تعاملات بین فردی پایه
d۷۲۰	تعاملات بین فردی پیچیده
d۷۳۰	برقراری رابطه با غریبه‌ها
d۷۴۰	روابط رسمی
d۷۵۰	روابط اجتماعی غیر رسمی
d۷۶۰	روابط خانوادگی
d۷۷۰	روابط خصوصی
d۸	حیطه‌های اصلی زندگی
d۸۱۰	آموزش غیر رسمی

d۸۱۵	آموزش پیش از دبستان
d۸۲۰	آموزش در مدرسه
d۸۲۵	آموزش شغلی
d۸۳۰	آموزش عالی
d۸۴۰	کارآموزی (آمادگی شغلی)
d۸۴۵	به دست آوردن، حفظ و ترک کردن یک شغل
d۸۵۰	اشتغال دستمزدی
d۸۵۵	اشتغال غیردستمزدی
d۸۶۰	تعاملات اقتصادی پایه
d۸۶۵	مبادلات اقتصادی پیچیده
d۸۷۰	خودکفایی اقتصادی
d۹	اجتماع، جامعه و زندگی مدنی
d۹۱۰	زندگی اجتماعی
d۹۲۰	تفریح و سرگرمی
d۹۳۰	دین و معنویت
d۹۴۰	حقوق بشر
d۹۵۰	زندگی سیاسی و شهروندی

سرفصل ۱: یادگیری و دانش‌های کاربردی

این سرفصل در خصوص یادگیری، دانش کاربردی که یاد گرفته می‌شود، اندیشیدن، حل مسائل و تصمیم‌گیری‌ها می‌باشد.

تجارب حسی هدفمند (d۱۱۰-d۱۲۹)

d۱۱۰ تماشا کردن

استفاده هدفمند از حس بینایی برای تجربه محرک‌های بینایی نظیر تماشا کردن یک رویداد ورزشی یا بازی کردن بچه‌ها

d۱۱۵ گوش کردن

استفاده هدفمند از حس شنوایی برای تجربه محرک‌های صوتی، نظیر گوش دادن به رادیو، موسیقی یا یک سخنرانی

d۱۲۰ سایر حس کردن‌های هدفمند

استفاده هدفمند از سایر حواس بدن برای تجربه محرک‌ها، نظیر لمس کردن و احساس کردن ساختارها، چشیدن مزه‌ها یا بو کردن گل‌ها

d۱۲۹ تجارب حسی هدفمند، سایر موارد اختصاصی و غیر اختصاصی

یادگیری‌های پایه (d۱۳۰-d۱۵۹)

d۱۳۰ تقلید کردن

تقلید کردن به مثابه یک مؤلفه اصلی در یادگیری نظیر تقلید یک ایما و اشاره، یک صدا یا یک حرف الفبا

d۱۳۵ تکرار کردن

تکرار کردن سلسله‌ای از وقایع یا نمادها به مثابه یک مؤلفه اصلی در یادگیری نظیر شمردن تا ده یا تمرین خواندن یک شعر

d۱۴۰ یادگیری خواندن

ایجاد توانایی خواندن مواد مکتوب (از جمله بریل) به صورت روان و صحیح نظیر تشخیص نماد و حروف الفبا، تولید صدای کلمات با تلفظ صحیح و فهمیدن کلمات و عبارات

d۱۴۵ یادگیری نوشتن

ایجاد توانایی تولید نمادهایی که نشانه صداها، کلمات و عبارات هستند برای انتقال مفاهیم (از جمله نوشته‌های بریل) نظیر هجی کردن به شکل مؤثر و کاربرد صحیح دستور زبان

d۱۵۰ یادگیری محاسبه

ایجاد توانایی کار با اعداد و انجام عملیات ساده و پیچیده ریاضی نظیر استفاده از علائم ریاضی برای جمع کردن و تفریق کردن و کاربرد عملیات ریاضی برای حل یک مسئله بطور صحیح

d۱۵۵ کسب مهارت‌ها

ایجاد توانایی‌های اصلی و پیچیده در قالب دسته‌ای از فعالیت‌ها یا وظایف یکپارچه به طوری که با شروع و در ادامه آن یک مهارت کسب شود نظیر کار با ابزارها یا انجام بازی‌هایی مثل شطرنج شامل: کسب مهارت‌های پایه و پیچیده

d۱۵۹ یادگیری‌های پایه، سایر موارد اختصاصی و غیر اختصاصی

دانش کاربردی (d۱۶۰-d۱۷۹)

d۱۶۰ تمرکز در توجه

تمرکز ارادی روی محرک‌های خاص نظیر فیلتر کردن صداها یا مزاحم

d۱۶۳ اندیشیدن

فرمول‌بندی و کار با ایده‌ها، مفاهیم، و تصاویر، معطوف یا غیر معطوف به هدف، به تنهایی یا همراه با دیگران نظیر خلق خیالات، اثبات یک نظریه، بازی با ایده‌ها، توفان مغزی، مراقبه، تعمق، گمانه‌زنی به استثنای: حل مسائل (d۱۷۵)؛ تصمیم‌گیری (d۱۷۷)

d۱۶۶ خواندن

انجام فعالیت‌ها مرتبط با درک و تفسیر زبان نوشتاری (مثل کتاب‌ها، دستورالعمل‌های روزنامه‌ها به صورت متن یا بریل) با هدف کسب آگاهی عمومی یا اطلاعات خاص به استثنای: یادگیری خواندن (d۱۴۰)

d۱۷۰ نوشتن

استفاده یا تولید نمادها یا زبان برای انتقال اطلاعات نظیر تولید گزارشی مکتوب از رویدادها یا پیش‌نویس یک نامه به استثنای: یادگیری نوشتن (d۱۴۵)

d۱۷۲ محاسبه کردن

اجرای محاسبات با کاربرد اصول ریاضی به منظور حل مسائلی که به صورت کلامی توصیف شده‌اند و تولید یا ارائه نتایج نظیر محاسبه مجموع سه عدد یا یافتن نتیجه تقسیم یک عدد بر عدد دیگر به استثنای: یادگیری محاسبه (d۱۵۰)

d۱۷۵ حل مسائل

یافتن راه حل برای مسائل یا موقعیت‌ها از طریق شناسایی و تحلیل موضوعات، گسترش گزینه‌ها و راه حل‌ها، ارزیابی اثرات بالقوه راه حل‌ها و اجرای راه حل منتخب نظیر حل و فصل مشاجره میان دو نفر

به استثنای: اندیشیدن (d۱۶۳)؛ تصمیم گیری (d۱۷۷)

d۱۷۷ تصمیم گیری ها

انتخاب کردن از میان گزینه‌ها، اجرای مورد انتخابی و ارزیابی اثرات انتخاب، نظیر انتخاب و خرید یک مورد خاص یا تصمیم برای اجرا و به عهده گرفتن یک وظیفه خاص از میان چندین وظیفه‌ای که باید انجام شوند.

به استثنای: اندیشیدن (d۱۶۳)؛ حل مسائل (d۱۷۵)

d۱۷۹ دانش کاربردی، سایر موارد اختصاصی و غیر اختصاصی

d۱۹۸ یادگیری و دانش کاربردی، سایر موارد اختصاصی

d۱۹۹ یادگیری و دانش کاربردی، سایر موارد غیر اختصاصی

سرفصل ۲: وظایف و نیازهای عمومی

این سرفصل در خصوص جنبه‌های عمومی انجام وظایف منفرد یا چندگانه، سازماندهی رویه‌ها و کنترل فشار روانی می‌باشد. این موارد می‌توانند در کنار وظایف یا فعالیت‌های خاص‌تر به منظورشناسایی ویژگی‌های زیربنایی اجرای این وظایف، تحت شرایط متفاوت به کار روند.

d۲۱۰ برعهده گرفتن یک وظیفه

اجرای عملیات ساده یا پیچیده و فعالیت‌های هماهنگ شده مرتبط با مؤلفه‌های ذهنی و جسمی یک وظیفه منفرد، نظیر آغاز کردن یک وظیفه، سازماندهی زمان، فضا و مواد برای یک وظیفه، سرعت دادن به اجرای یک وظیفه و انجام آن، تکمیل و متوقف کردن یک وظیفه شامل: بر عهده گرفتن یک وظیفه ساده یا پیچیده؛ برعهده گرفتن یک وظیفه منفرد به صورت مستقل یا در قالب یک گروه به استثنای: کسب مهارت‌ها (d۱۵۵)؛ حل مسائل (d۱۷۵)؛ تصمیم گیری (d۱۷۷)؛ بر عهده گرفتن وظایف چندگانه (d۲۲۰)

d۲۲۰ بر عهده گرفتن هم زمان چند وظیفه

انجام عملیات ساده یا پیچیده و فعالیت‌های هماهنگ ساده به عنوان مؤلفه‌های چند وظیفه، یکپارچه و پیچیده به صورت متوالی یا هم زمان شامل: بر عهده گرفتن هم زمان چند وظیفه؛ تکمیل هم زمان چند وظیفه؛ برعهده گرفتن هم زمان چند وظیفه به صورت مستقل یا در یک گروه

به استثنای: کسب مهارت‌ها (d۱۵۵)؛ حل مسائل (d۱۷۵)؛ تصمیم گیری ها (d۱۷۷)؛ بر عهده گرفتن تنها یک وظیفه (d۲۱۰)

d۲۳۰ انجام رویه‌های روزمره

اجرای عملیات ساده یا پیچیده و هماهنگ شده به منظور طراحی، مدیریت و تکمیل امور یا وظایف روزمره نظیر مدیریت زمان و طراحی برای فعالیت‌های جداگانه در طول روز

شامل: مدیریت و تکمیل امور روزمره؛ مدیریت سطح فعالیت‌های خود فرد

به استثنای: بر عهده گرفتن چند وظیفه (d۲۲۰)

d۲۴۰ کنترل فشارهای روانی و سایر نیازهای روان‌شناختی

انجام عملیات ساده یا پیچیده و فعالیت‌های هماهنگ شده برای مدیریت و کنترل نیازهای روان‌شناختی لازم جهت اجرای وظایفی که مستلزم مسئولیت چشمگیر بوده و در بردارنده استرس، حواس پرتی و یا بحران هستند نظیر راندن وسیله نقلیه در ترافیک سنگین یا مراقبت از چند کودک

شامل: مدیریت مسئولیت‌ها؛ مهار استرس و بحران

d۲۹۸ نیازها و وظایف کلی، سایر موارد اختصاصی

d۲۹۹ نیازها و وظایف کلی، سایر موارد غیر اختصاص

سرفصل ۳: ارتباطات

این سرفصل در خصوص ویژگی‌های عمومی و خاص ایجاد ارتباطات با استفاده از زبان، نشانه‌ها و نمادها از جمله دریافت و تولید پیام‌ها، انجام محاورات، و استفاده از تجهیزات و فنون ارتباطاتی می‌باشد.

ارتباط برقرار کردن – دریافت (d۳۲۹-d۳۱۰)

d۳۱۰ ارتباط برقرار کردن از طریق دریافت پیام‌های گفتاری

دریافت معانی صریح و ضمنی پیام‌هایی که به زبان محاوره‌ای هستند، نظیر فهمیدن این مطلب که آیا یک اظهارنظر بیانگر یک حقیقت است یا حالت کنایه دارد.

d۳۱۵ ارتباط برقرار کردن از طریق دریافت پیام‌های غیرکلامی

دریافت معانی صریح و ضمنی پیام‌هایی که از طریق ایما و اشاره، نشانه‌ها و طرح‌ها بیان می‌شوند نظیر پی بردن به خسته بودن بچه از روی مالیدن چشم‌هایش و یا اینکه به صدا درآمدن زنگ به معنای آتش گرفتن یک نقطه شامل: ارتباط برقرار کردن از طریق دریافت اشاره‌های بدن، نشانه‌ها و نمادهای عمومی، نقاشی‌ها و عکس‌ها

d۳۲۰ ارتباط برقرار کردن از طریق دریافت پیام‌هایی به زبان اشاره رسمی

دریافت و درک معانی صریح و ضمنی پیام‌هایی که به زبان اشاره رسمی هستند.

d۳۲۵ ارتباط برقرار کردن از طریق دریافت پیام‌های نوشتاری

دریافت معانی صریح و ضمنی پیام‌هایی که از طریق زبان نوشتاری بیان می‌شوند (از جمله بریل) نظیر پیگیری رویدادهای سیاسی از طریق روزنامه‌ها یا درک مفهوم متون مذهبی

d۳۲۹ ارتباط برقرار کردن از طریق دریافت، سایر موارد اختصاصی و غیر اختصاصی

ارتباط برقرار کردن – تولید (d۳۴۹-d۳۳۰)

d۳۳۰ صحبت کردن

تولید کلمات، عبارات و قطعات بلندتر از پیام‌های شفاهی با معانی صریح یا ضمنی نظیر بیان یک واقعیت یا تعریف کردن یک قصه به زبان شفاهی

d۳۳۵ تولید پیام‌های غیرکلامی

استفاده از ایما و اشاره‌ها، نمادها و نقاشی‌ها برای بیان پیام‌ها نظیر تکان دادن سر برای نشان دادن مخالفت یا ترسیم یک نقاشی یا نمودار برای بیان یک واقعیت یا ایده پیچیده شامل: تولید ایما و اشاره‌های بدن، نشانه‌ها، نمادها، نقاشی‌ها و عکس‌ها

d۳۴۰ تولید پیام‌هایی به زبان اشاره رسمی

بیان معانی صریح و ضمنی از طریق زبان اشاره رسمی

d۳۴۵ پیام‌های نوشتاری

تولید معانی صریح و ضمنی پیام‌هایی که از طریق زبان نوشتاری بیان می‌شوند نظیر نوشتن نامه‌ای به یک دوست

d۳۴۹ ارتباط برقرار کردن – تولید، سایر موارد اختصاصی و غیر اختصاصی

مکالمه و استفاده از ابزارها و تکنیک‌های ارتباطی (d۳۶۹-d۳۵۰)

d۳۵۰ مکالمه

شروع، ادامه و به پایان رساندن تبادل افکار و ایده‌ها، که از طریق زبان گفتاری، نوشتاری، اشاره یا سایر گونه‌های زبان، با یک یا چند نفر آشنا یا غریبه، در شرایط رسمی یا خودمانی، انجام می‌یابد. شامل: شروع، ادامه و به پایان رساندن یک مکالمه؛ مکالمه با یک یا چند نفر

d۳۵۵ بحث

شروع، ادامه و به پایان رساندن بررسی یک موضوع، همراه با بحث یا مناظره که به زبان گفتاری، نوشتاری، اشاره یا سایر گونه‌های زبان، با یک یا چند نفر آشنا یا غریبه، در شرایط رسمی یا خودمانی، انجام می‌یابد.

شامل: مذاکره با یک نفر یا با چندین نفر

d۳۶۰ استفاده از ابزارها و تکنیک‌های ارتباطی

استفاده از ابزارها، تکنیک‌ها و سایر وسایل به منظور برقراری ارتباط نظیر تماس تلفنی با یک دوست

شامل: استفاده از ابزارهای ارتباط از راه دور، استفاده از دستگاه‌های نگارش و تکنیک‌های ارتباطی

d۳۶۹ مکالمه و استفاده از ابزارها و تکنیک‌های ارتباطی، سایر موارد اختصاصی و غیر اختصاصی

d۳۹۸ ارتباطات، سایر موارد اختصاصی

d۳۹۹ ارتباطات، سایر موارد غیر اختصاصی

سرفصل ۴: تحرک

این سرفصل در خصوص تحرک از طریق تغییر وضعیت بدن یا از طریق جابجایی از یک مکان به مکان دیگر، همراه با حمل کردن، حرکت دادن یا دست‌کاری کردن اجسام، با گام برداشتن، دویدن یا بالا رفتن و با استفاده از گونه‌های مختلف حمل و نقل می‌باشد.

تغییر و حفظ وضعیت بدن (d۴۱۰-d۴۲۹)

d۴۱۰ تغییر دادن وضعیت‌های اصلی بدن

قرار دادن بدن در یک وضعیت و خارج شدن از آن و حرکت کردن از یک مکان به مکان دیگر نظیر بلند شدن از روی صندلی برای دراز کشیدن روی تخت و به وضعیت زانو زده یا چمباتمه درآمدن یا از این وضعیت‌ها خارج شدن

شامل: تغییر وضعیت بدن از حالت درازکش، از حالت چمباتمه یا زانو زده، نشسته یا ایستاده، خم شدن و انتقال مرکز ثقل بدن

به استثنای: جابجا کردن خود (d۴۲۰)

d۴۱۵ حفظ وضعیت بدن

ماندن در یک وضعیت بدنی به مدت مورد نیاز نظیر ماندن در حالت نشسته یا ایستاده برای کار یا در مدرسه

شامل: ماندن در وضعیت‌های درازکش، چمباتمه، زانو زده، نشسته و ایستاده

d۴۲۰ جابجایی خود

حرکت از یک سطح به سطح دیگر نظیر لغزیدن روی یک نیمکت یا حرکت از روی تخت به صندلی، بدون تغییر دادن وضعیت بدن.

شامل: جابجایی خود در حالت نشسته یا دراز کشیده

به استثنای: تغییر وضعیت اصلی بدن (d۴۱۰)

d۴۲۹ تغییر یا حفظ وضعیت بدن، سایر موارد اختصاصی و غیر اختصاصی

حمل کردن، حرکت دادن و کنترل اجسام (d۴۳۰-d۴۴۹)

d۴۳۰ بلند کردن و حمل اجسام

بلند کردن یک جسم یا بردن یک شیء از جایی به جای دیگر نظیر برداشتن یک فنجان، بلند کردن یک جعبه یا بغل کردن یک کودک از اتاقی

به اتاق دیگر

شامل: بلند کردن، حمل کردن (روی دستان یا بازوها، یا روی شانه‌ها، ران‌ها، پشت یا سر) و پایین گذاشتن

d۴۳۵ حرکت دادن اجسام با اندام‌های تحتانی

انجام عملیات هماهنگ با هدف حرکت دادن یک جسم با استفاده از ساق‌ها و پاها نظیر لگد زدن به یک توپ یا فشار دادن پدال‌های دوچرخه شامل: هل دادن با اندام‌های تحتانی؛ لگد زدن

d۴۴۰ کاربردهای ظریف دست

انجام عملیات هماهنگ کار با اجسام، برداشتن، دست‌کاری کردن و رها کردن آنها با استفاده از دست، انگشتان و شست فرد نظیر مواردی که برای بلند کردن سکه از روی میز یا چرخاندن دستگیره لازم است. شامل: برداشتن، در چنگ گرفتن، دست‌کاری کردن و رها کردن به استثنای: بلند کردن و حمل اجسام (d۴۳۰)

d۴۴۵ کاربرد دست و بازو

انجام عملیات هماهنگ که برای حرکت دادن اجسام یا دست‌کاری کردن آنها با استفاده از دست‌ها و بازوها لازم است نظیر وقتی که دستگیره در را می‌چرخانیم یا یک شیء را پرت می‌کنیم یا می‌گیریم. شامل: کشیدن یا هل دادن اجسام؛ دسترسی به اجسام، چرخاندن یا خم کردن دست‌ها یا بازوها؛ گرفتن به استثنای: کاربرد ظریف دست (d۴۴۰)

d۴۴۹ حمل کردن، حرکت دادن و مهار کردن اجسام، سایر موارد اختصاصی و غیر اختصاصی

راه رفتن و حرکت کردن (d۴۵۰-d۴۶۹)

d۴۵۰ راه رفتن

راه رفتن در امتداد یک سطح، قدم به قدم، به طوری که در هر زمان یکی از پاها روی زمین باشد نظیر پیاده‌روی کردن، سلاله سلاله راه رفتن، قدم زدن یا راه رفتن به سمت جلو، عقب یا طرفین شامل: راه رفتن در مسیرهای کوتاه یا بلند؛ راه رفتن روی سطوح مختلف؛ قدم زدن دور موانع به استثنای: جابجا کردن خود (d۴۲۰)؛ حرکت کردن به اطراف (d۴۵۵)

d۴۵۵ حرکت کردن به اطراف

حرکت دادن کل بدن از یک مکان به مکان دیگر با روش‌هایی غیر از راه رفتن نظیر صعود از یک تخته سنگ یا دویدن در امتداد یک خیابان شامل: سینه خیز رفتن، بالا و پایین رفتن، دویدن، درجا دویدن، پریدن و شنا کردن به استثنای: جابجایی خود (d۴۲۰)؛ راه رفتن (d۴۵۰)

d۴۶۰ حرکت کردن به اطراف در جهت‌های مختلف

راه رفتن و حرکت کردن میان مکان‌ها و موقعیت‌های مختلف نظیر راه رفتن میان اتاق‌ها در یک خانه، درون یک ساختمان، یا در مسیر یک خیابان در شهر شامل: حرکت کردن درون منزل، سینه خیز رفتن یا بالا و پایین رفتن در درون منزل؛ راه رفتن یا حرکت کردن درون ساختمانی غیر از منزل و در خارج از منزل و سایر ساختمان‌ها

d۴۶۵ حرکت کردن با استفاده از تجهیزات

حرکت دادن کل بدن از مکانی به مکان دیگر، روی هر سطح یا فضا با استفاده از ابزارهایی که به طور اختصاصی به منظور تسهیل حرکت یا ایجاد سایر شیوه‌های حرکت کردن طراحی شده‌اند نظیر اسکیت یا چوب اسکی، حرکت کردن در خیابان با استفاده از صندلی چرخدار یا واکر به استثنای: جابجایی خود (d۴۲۰)؛ راه رفتن (d۴۵۰)؛ حرکت کردن (d۴۵۵)؛ استفاده از وسایل نقلیه (d۴۷۰)؛ رانندگی (d۴۷۵)

d۴۶۹ راه رفتن و حرکت کردن، سایر موارد اختصاصی و غیر اختصاصی

حرکت کردن با استفاده از وسایل نقلیه (d۴۷۰-d۴۸۹)

d۴۷۰ استفاده از وسایل نقلیه

استفاده از وسایل نقلیه برای حرکت کردن به عنوان یک مسافر نظیر سوار شدن به وسایل نقلیه شخصی یا عمومی شامل: استفاده از وسایل نقلیه‌ای که با نیروی انسان حرکت می‌کنند؛ استفاده از وسایل نقلیه موتوری خصوصی یا عمومی به استثنای: حرکت کردن به اطراف با استفاده از تجهیزات (d۴۶۵)؛ رانندگی (d۴۷۵)

d۴۷۵ رانندگی

کنترل و حرکت دادن وسیله نقلیه یا چهارپایی که سوار آن هستیم و پیمودن مسیری که خودمان تعیین می‌کنیم و توان کنترل وسایل نقلیه نظیر یک ماشین، دوچرخه، قایق یا وسایلی که با نیروی حیوانات حرکت می‌کنند. شامل: راندن وسایل نقلیه‌ای که با نیروی انسان حرکت می‌کنند، وسایل نقلیه موتوری، وسایلی که با نیروی حیوانات حرکت می‌کنند. به استثنای: حرکت کردن به اطراف با استفاده از تجهیزات (d۴۶۵)؛ استفاده از وسایل نقلیه (d۴۷۰)

d۴۸۰ سوار شدن بر حیوانات برای حمل و نقل

به استثنای: رانندگی (d۴۷۵)؛ تفریحات و سرگرمی (d۹۲۰)

d۴۸۹ حرکت کردن با استفاده از وسایل نقلیه، سایر موارد اختصاصی و غیر اختصاصی

d۴۹۸ تحرک، سایر موارد اختصاصی

d۴۹۹ تحرک، سایر موارد غیر اختصاصی

سرفصل ۵: مراقبت از خود

این سرفصل در خصوص مراقبت از خود، شستشو و خشک کردن، مراقبت از بدن و اعضای آن، لباس پوشیدن، خوردن، آشامیدن و مراقبت کردن از سلامتی خود می‌باشد.

d۵۱۰ شستشوی خود

شستن و خشک کردن کل بدن فرد یا اعضای آن، استفاده از آب و مواد شوینده و روش‌های تمیز کننده و خشک کننده مناسب نظیر حمام کردن، دوش گرفتن، شستن دست و پا، صورت و مو و خشک کردن با حوله شامل: شستن اعضای بدن، تمام بدن و خشک کردن خود به استثنای: مراقبت از اعضای بدن (d۵۲۰)؛ توالیت رفتن (d۵۳۰)

d۵۲۰ مراقبت از اعضای بدن

مراقبت از بخش‌هایی از بدن مثل پوست، صورت، دندان‌ها، پوست سر، ناخن‌ها و اندام تناسلی که به مراقبتی بیشتر از شستن و خشک کردن نیاز دارند.

شامل: مراقبت از پوست، دندان‌ها، مو، ناخن‌های دست و پا

به استثنای: شستشوی خود (d۵۱۰)؛ توالیت رفتن (d۵۳۰)

d۵۳۰ توالیت رفتن

اقدام به دفع (قاعدگی، ادرار و مدفوع) و تمیز کردن خود پس از این کار

شامل: تنظیم کردن دفع ادرار، مدفوع و مراقبت‌های قاعدگی

به استثنای: شستشوی خود (d۵۱۰)؛ مراقبت از اعضای بدن (d۵۲۰)

d۵۴۰ لباس پوشیدن

انجام هماهنگ پوشیدن و درآوردن لباس‌ها و پاپوش‌ها به طور متوالی و هماهنگ با شرایط اقلیمی و اجتماعی نظیر پوشیدن، مرتب کردن و درآوردن پیراهن، دامن، بلوز، شلوار، لباس زیر، شلوارک، کلاه، دستکش، کت، کفش، چکمه، دمپایی و صندل شامل: پوشیدن یا درآوردن لباس‌ها و پاپوش‌ها و انتخاب لباس مناسب

d۵۵۰ خوردن

انجام هماهنگ فعالیت های مرتبط با خوردن غذایی که سرو شده است، بردن آن به سمت دهان، بریدن یا قطعه قطعه کردن غذا، باز کردن در بطری و قوطی، خوردن وعده های غذایی، صبحانه یا عصرانه
به استثنای: آشامیدن (d۵۶۰)

d۵۶۰ آشامیدن

برداشتن یک نوشیدنی، بردن آن به دهان، و مصرف کردن نوشیدنی، مخلوط کردن، هم زدن و ریختن مایعات برای نوشیدن، باز کردن در بطری و قوطی، نوشیدن از طریق نی یا نوشیدن آب جاری مثلاً از شیر آب یا چشمه
به استثنای: خوردن (d۵۵۰)

d۵۷۰ مراقب سلامتی خود بودن

تضمین آرامش، سلامت جسمی و رفاه جسمی و روانی مثلاً از طریق حفظ رژیم غذایی متعادل و یک سطح مناسب از فعالیت های جسمی، گرم یا خنک نگاه داشتن خود، فعالیت های جنسی بی خطر، انجام واکسیناسیون و معاینات جسمی مداوم
شامل: اطمینان یافتن از آسایش فیزیکی خود؛ مدیریت رژیم غذایی و آمادگی جسمانی؛ حفظ سلامتی خود

d۵۷۱ حفظ ایمنی خود

پرهیز از خطراتی که می تواند موجب آسیب جسمانی گردد. خودداری از قرار گرفتن در موقعیت های بالقوه خطرناک مانند استفاده نادرست از آتش (آتش بازی) یا سرعت غیر مجاز داشتن

d۵۹۸ مراقبت از خود، سایر موارد اختصاصی

d۵۹۹ مراقبت از خود، سایر موارد غیر اختصاصی

سرفصل ۶: حیطه های زندگی خانوادگی

این سرفصل در خصوص انجام وظایف و فعالیت های خانگی و روزمره می باشد. حیطه های زندگی خانوادگی شامل یافتن مکانی برای زندگی، خوراک، پوشاک و دیگر ملزومات، تمیز کردن و تعمیر لوازم منزل، مراقبت از لوازم شخصی و سایر ملزومات منزل و کمک کردن به دیگران است.

به دست آوردن نیازها (d۶۱۰-d۶۲۹)

d۶۱۰ یافتن محلی برای زندگی

خرید، اجاره، تجهیز و مرتب کردن یک خانه، آپارتمان یا یک اقامتگاه دیگر
شامل: خریدن یا اجاره کردن مکانی برای زندگی و تجهیز مکانی برای زندگی
به استثنای: به دست آوردن کالاها و خدمات (d۶۲۰)؛ مراقبت از وسایل منزل (d۶۵۰)

d۶۲۰ به دست آوردن کالاها و خدمات

انتخاب، تدارک و حمل و نقل تمامی کالاها و خدمات ضروری برای زندگی روزمره نظیر انتخاب، تدارک، حمل و نقل و انبار کردن غذا، نوشیدنی، پوشاک، مواد پاک کننده، سوخت، لوازم منزل، ابزار آشپزخانه، وسایل پخت و پز، وسایل و ابزار خانه؛ تدارک خدمات شهری و سایر خدمات منزل

شامل: خرید کردن و جمع کردن مایحتاج روزمره

به استثنای: یافتن محلی برای زندگی (d۶۱۰)

d۶۲۹ به دست آوردن نیازها، سایر موارد اختصاصی و غیر اختصاصی

کارهای منزل (d۶۳۰-d۶۴۹)

d۶۳۰ تدارک غذا

طراحی، سازماندهی، پختن و سرو کردن غذاهای ساده و پیچیده برای خود یا دیگران، مثلاً با تدارک یک منو، انتخاب غذا و نوشیدنی دلخواه، جمع آوری مواد اولیه برای تهیه غذا، پخت و پز با حرارت و تدارک دیدن غذاها و نوشیدنی های سرد و سرو کردن غذا شامل: تدارک دیدن غذاهای ساده و پیچیده
به استثنای: خوردن (d۵۵۰)؛ نوشیدن (d۵۶۰)؛ به دست آوردن کالاها و خدمات (d۶۲۰)؛ انجام کارهای خانه (d۶۴۰)؛ مراقبت از وسایل خانه (d۶۵۰)؛ مراقبت از دیگران (d۶۶۰)

d۶۴۰ انجام کارهای خانه

مدیریت منزل از طریق تمیز کردن خانه، شستن لباسها، استفاده از لوازم منزل، ذخیره سازی غذا و دور ریختن زبالهها، مثلاً از طریق جارو کردن، گردگیری کردن، شستن پیشخوانها، دیوارها و سایر سطوح؛ جمع آوری و دور ریختن آشغالهای منزل؛ مرتب کردن اتاقها، کمدها و کشوها؛ جمع کردن، شستن، خشک کردن، تا کردن و اتو زدن لباسها؛ پاک کردن پاپوشها؛ استفاده از جارو، برس و جارو برقی؛ استفاده از ماشینهای لباسشویی، خشککنها و اتوها
شامل: شستن و خشک کردن لباسها و رختها؛ تمیز کردن آشپزخانه و ظروف غذا؛ تمیز کردن محوطه نشیمن؛ استفاده از لوازم منزل؛ ذخیره مایحتاج روزمره؛ دور ریختن آشغالها
به استثنای: یافتن محلی برای زندگی (d۶۱۰)؛ به دست آوردن کالاها و خدمات (d۶۲۰)؛ تدارک غذا (d۶۳۰)؛ مراقبت از وسایل منزل (d۶۵۰)؛ مراقبت از دیگران (d۶۶۰)

d۶۴۹ کارهای منزل، سایر موارد اختصاصی و غیر اختصاصی

مراقبت از وسایل منزل و کمک به دیگران (d۶۵۰-d۶۶۹)

d۶۵۰ مراقبت از وسایل منزل

نگهداری و تعمیر وسایل منزل و سایر لوازم شخصی، از جمله خانه و متعلقات آن، لباسها، وسایل نقلیه و لوازم کمکی و مواظبت از گیاهان و حیوانات، نظیر رنگ آمیزی یا کاغذ دیواری کردن اتاقها، مرتب کردن مبلمان، سرویس لولهها، اطمینان از درست کار کردن وسایل نقلیه، آب دادن به گیاهان، تیمار کردن و غذا دادن به حیوانات خانگی و اهلی
شامل: دوختن و رفو کردن لباسها؛ نگهداری از محل زندگی و اسباب و اثاثیه و لوازم منزل؛ نگهداری از وسایل نقلیه؛ نگهداری از وسایل کمکی؛ مراقبت از گیاهان (در داخل و خارج از منزل) و مراقبت از حیوانات
به استثنای: یافتن محلی برای زندگی (d۶۱۰)؛ به دست آوردن کالاها و خدمات (d۶۲۰)؛ انجام کارهای خانه (d۶۴۰)؛ مراقبت از دیگران (d۶۶۰)؛ اشتغال دستمزدی (d۸۵۰)

d۶۶۰ کمک به دیگران

کمک به اعضای خانواده و دیگران در امور مربوط به آموزش، ارتباط برقرار کردن، مراقبت از خود، تحرک، در داخل منزل یا بیرون از آن؛ مشارکت داشتن در رفاه اعضای خانواده و دیگران
شامل: کمک به دیگران در مراقبت از خود، تحرک، برقراری ارتباط، روابط بین فردی، تغذیه و حفظ سلامتی
به استثنای: اشتغال دستمزدی (d۸۵۰)

d۶۶۹ مراقبت از وسایل منزل و کمک به دیگران، سایر موارد اختصاصی و غیر اختصاصی

d۶۹۸ حیطه های زندگی خانوادگی، سایر موارد اختصاصی

d۶۶۹ حیطه های زندگی خانوادگی، سایر موارد غیر اختصاصی

سرفصل ۷: ارتباطات و تعاملات بین فردی

این سرفصل در خصوص انجام فعالیت‌ها و وظایف مورد نیاز جهت تعاملات اولیه و پیچیده با افراد (غریبه‌ها، دوستان، بستگان، اعضای فامیل) با شیوه‌های مناسب از لحاظ عوامل زمینه‌ای و اجتماعی می‌باشد.

تعاملات بین فردی عمومی (d۷۱۰-d۷۲۹)

d۷۱۰ تعاملات بین فردی پایه‌ای

تعامل با افراد به شیوه‌ای مناسب از لحاظ عوامل زمینه‌ای و اجتماعی مثلاً با نشان دادن ملاحظه و گذشت در مواقع لزوم یا پاسخ دادن به احساسات دیگران

شامل: نشان دادن احترام، گرمی، قدردانی، و بردباری در روابط؛ پاسخ به انتقادات در روابط؛ و استفاده از تماس‌های فیزیکی مناسب در روابط

d۷۲۰ تعاملات بین فردی پیچیده

حفظ و مدیریت تعاملات با دیگر افراد از لحاظ عوامل زمینه‌ای و اجتماعی مثلاً تنظیم کردن عواطف و هیجانات، کنترل پرخاش‌های کلامی و فیزیکی، اقدام به تعاملات اجتماعی به طور مستقل و اقدام کردن بر اساس قواعد و رسوم اجتماعی

شامل: شکل‌گیری و خاتمه بخشیدن به روابط؛ تنظیم رفتارها در طی روابط، تعامل بر اساس قواعد اجتماعی؛ و حفظ فاصله اجتماعی

d۷۲۹ تعاملات بین فردی عمومی، سایر موارد اختصاصی و غیر اختصاصی

تعاملات بین فردی خاص (d۷۳۰-d۷۷۹)

d۷۳۰ برقراری رابطه با غریبه‌ها

برقراری روابط و تماس‌های موقت با غریبه‌ها با اهداف مشخص نظیر زمانی که آدرس می‌پرسیم یا داد و ستد می‌کنیم

d۷۴۰ روابط رسمی

برقراری و حفظ روابط خاص در مناسبات رسمی مثلاً با کارکنان، صاحبان حرفه‌ها یا خدمت‌دهندگان

شامل: رابطه با افراد مافوق، زیر دست و هم تراز

d۷۵۰ روابط اجتماعی غیر رسمی

برقراری رابطه با دیگران مثلاً روابط خودمانی با افرادی که در محله یا اقامتگاه یکسانی زندگی می‌کنند یا با همکاران، دانش‌آموزان، همبازی‌ها یا افرادی با پیشینه یا حرفه‌ای مشابه با خود فرد

شامل: روابط غیر رسمی با دوستان، همسایگان، آشنایان، هم‌خانه‌ها و همتایان

d۷۶۰ روابط خانوادگی

برقراری و حفظ روابط فAMILI مثلاً با اعضای خانواده هسته‌ای، خانواده گسترده، خانواده ناتنی و فرزند خواندگی و روابط غیر خونی، روابط دورتر نظیر عمو زادگان درجه دو، یا قیمومت قانونی

شامل: روابط والد-فرزندی و فرزند-والدی، خواهر - برادری و روابط دور فAMILI

d۷۷۰ روابط خصوصی

برقراری و حفظ روابط زناشویی

d۷۷۹ تعاملات بین فردی خاص، سایر موارد اختصاصی و غیر اختصاصی

d۷۹۸ روابط و تعاملات بین فردی، سایر موارد اختصاصی

d۷۹۹ روابط و تعاملات بین فردی، سایر موارد غیر اختصاصی

سرفصل ۸: حیطه‌های اصلی زندگی

این سرفصل در خصوص انجام وظایف و فعالیت‌های مورد نیاز جهت تحصیل، معاش، کار و اشتغال می‌باشد.

آموزش (d۸۳۹-d۸۱۰)

d۸۱۰ آموزش غیر رسمی

آموزش در خانه یا در سایر مکان‌های غیرآموزشگاهی، نظیر آموزش صنایع دستی و مهارت‌های دیگر از والدین یا اعضای خانواده یا درس خواندن در منزل

d۸۱۵ آموزش پیش از دبستان

آموزش در سطح اولیه تحصیلات سازمان یافته که در وهله اول به منظور آشنایی کودک با محیطی مشابه با دبستان و آماده ساختن او برای تحصیلات اجباری طراحی شده‌اند مثلاً با کسب مهارت‌ها در یک محیط مراقبتی روزانه یا شرایطی مشابه برای آمادگی جهت ورود به مدرسه

d۸۲۰ آموزش در مدرسه

پذیرش در یک مدرسه، تحصیل، بر عهده گرفتن تمامی مسئولیت‌ها و تکالیف مرتبط با مدرسه و یادگیری مواد دوره آموزشی، موضوعات و سایر مطالب تحصیلی مورد لزوم در برنامه آموزشی ابتدایی یا متوسطه از جمله حاضر شدن در سر کلاس‌ها به طور منظم، مشارکت با سایر دانش آموزان در کارها، استفاده از راهنمایی‌های آموزگاران، سازماندهی، مطالعه و تکمیل تکالیف و پروژه‌های محوله و پیشرفت به سایر مقاطع تحصیلی

d۸۲۵ آموزش شغلی

شرکت در تمامی فعالیت‌های یک برنامه کارآموزی و یادگرفتن مواد درسی به منظور آمادگی برای اشتغال در یک شغل، پیشه یا حرفه

d۸۳۰ آموزش عالی

شرکت در فعالیت‌های برنامه‌های پیشرفته تحصیلی در دانشگاه‌ها، دانشکده‌ها و آموزشگاه‌های حرفه‌ای و یادگیری تمامی جنبه‌های مطالب درسی مورد نیاز برای اخذ درجات مختلف، دیپلم‌ها، گواهی‌ها و سایر مدارک، نظیر به پایان رساندن دوره تحصیلی کارشناسی یا کارشناسی ارشد در دانشگاه، دانشکده پزشکی یا سایر آموزشگاه‌های حرفه‌ای.

d۸۳۹ آموزش، سایر موارد اختصاصی و غیر اختصاصی

کار و اشتغال (d۸۵۹-d۸۴۰)

d۸۴۰ کارآموزی (آمادگی شغلی)

شرکت در برنامه‌های مربوط به آمادگی برای اشتغال نظیر اجرای وظایف لازم برای کارآموزی، کارورزی و آموزش حین خدمت به استثنای: آموزش شغلی (d۸۲۵)

d۸۴۵ به دست آوردن، حفظ و ترک کردن یک شغل

جستجو، یافتن و انتخاب شغل، استخدام شدن و پذیرفتن شغل، حفظ شغل و ارتقا یافتن در شغل، کسب و کار یا حرفه، و ترک شغل به شیوه ای مناسب
شامل: کاریابی؛ تهیه رزومه یا سوابق کاری؛ تماس با کارفرمایان و آمادگی برای مصاحبه؛ حفظ شغل؛ کنترل انجام شغل از سوی خود فرد؛ راهنمایی گرفتن و ترک شغل

d۸۵۰ اشتغال دستمزدی

بر عهده گرفتن همه جنبه‌های کار، به عنوان یک شغل، پیشه، حرفه یا گونه‌های دیگر استخدام، در قبال دستمزد، به طور تمام یا پاره وقت، یا خوداشتغالی، از جمله جستجوی کار و به دست آوردن آن، انجام وظایف مورد نیاز شغل حضور به موقع بر سر کار در مواقع لزوم، نظارت بر سایر کارگران یا تحت نظارت دیگران قرار گرفتن، و انجام وظایف لازم بصورت فردی یا گروهی
شامل: خود اشتغالی، اشتغال تمام وقت و پاره وقت

d۸۵۵ اشتغال غیر دستمزدی

اجرای تمام جنبه‌های کار که در آن مزد گرفتن مطرح نیست به صورت تمام وقت یا پاره وقت، از جمله فعالیت‌های سازمان یافته کاری، انجام وظایف مستلزم یک شغل، انجام کار در ساعات مورد نیاز، نظارت بر سایر کارکنان یا تحت نظارت قرار گرفتن و انجام وظایف به صورت فردی یا گروهی، مثل کارهای داوطلبانه، کارهای خیریه، کار برای انجمن‌ها یا گروه‌های مذهبی بدون دریافت مزد، کار کردن در خانه بدون دریافت مزد به استثنای: سرفصل ۶ حیطه های زندگی خانواده

d۸۵۹ کار و اشتغال، سایر موارد اختصاصی و غیر اختصاصی

زندگی اقتصادی (d۸۷۹-d۸۶۰)

d۸۶۰ تعاملات اقتصادی پایه

اجرای هر گونه مبادله اقتصادی ساده نظیر استفاده از پول برای خرید غذا یا نوشیدنی، مبادله کالاها یا خدمات؛ یا پس انداز پول

d۸۶۵ مبادلات اقتصادی پیچیده

اجرای هر گونه مبادله اقتصادی پیچیده که دربردارنده مبادله سرمایه یا دارایی باشد، و تولید سود یا ارزش اقتصادی، نظیر خرید خدمت، کارخانه یا تجهیزات، داشتن یک حساب بانکی یا تجارت اموال

d۸۷۰ خودکفایی اقتصادی

در اختیار داشتن دارایی‌های اقتصادی از منابع خصوصی یا عمومی به منظور کسب اطمینان از امنیت اقتصادی در جهت رفع نیازهای حال و آینده

شامل: منابع اقتصادی، خصوصی و عمومی

d۸۷۹ زندگی اقتصادی، سایر موارد اختصاصی و غیر اختصاصی

d۸۹۸ حیطه‌های اصلی زندگی، سایر موارد اختصاصی

d۸۹۹ حیطه‌های اصلی زندگی، سایر موارد غیر اختصاصی

سرفصل ۹: اجتماع، جامعه و زندگی مدنی

این سرفصل در خصوص فعالیت‌ها و وظایف مورد نیاز جهت وارد شدن به زندگی سازمان یافته اجتماعی در خارج از خانواده، در جامعه، و در حیطه‌های مدنی و اجتماعی زندگی می باشد.

d۹۱۰ زندگی اجتماعی

شرکت در تمامی جنبه‌های زندگی اجتماعی نظیر مشارکت در موسسات خیریه، باشگاه‌های خدماتی یا سازمان‌های اجتماعی حرفه‌ای

شامل: انجمن‌های رسمی و غیر رسمی؛ گردهمایی‌ها

به استثنای: اشتغال غیر دستمزدی (d۸۵۵)؛ تفریح و سرگرمی (d۹۲۰)؛ دین و معنویت (d۹۳۰)؛ زندگی سیاسی و شهروندی (d۹۵۰)

d۹۲۰ تفریح و سرگرمی

شرکت در هر گونه بازی، فعالیت‌های تفریحی و سرگرمی نظیر بازی‌ها و مسابقات غیر رسمی یا سازماندهی شده، برنامه‌های آمادگی جسمانی، سرگرمی یا تفریح، رفتن به گالری‌های هنری، موزه‌ها، سینما یا تئاتر؛ انجام کارهای دستی یا تفننی، مطالعه با هدف لذت بردن، نواختن آلات موسیقی؛ سیر و سیاحت، گردشگری و مسافرت با هدف لذت بردن

شامل: بازی، مسابقه، فرهنگ و هنر، کارهای دستی، کارهای تفننی و معاشرت

به استثنای: سوار شدن بر حیوانات برای حمل و نقل (d۴۸۰)؛ اشتغال دستمزدی (d۸۵۰) و غیر دستمزدی (d۸۵۵)؛ دین و معنویت (d۹۳۰)؛ حیات سیاسی و شهروندی (d۹۵۰)

d۹۳۰ دین و معنویت

مشارکت در فعالیت‌ها، سازمان‌ها و آداب دینی یا معنوی با هدف شادکامی، یافتن معنا، ارزش‌های دینی یا معنوی و برقراری ارتباط با یک نیروی ماورایی نظیر حضور داشتن در یک عبادتگاه، دعا و مناجات و تعمق معنوی شامل: مذهب سازمان یافته و معنویت

d۹۴۰ حقوق بشر

بهره‌مندی از تمامی حقوق به رسمیت شناخته شده ملی و بین‌المللی که صرفاً به خاطر انسان بودن انسان به فرد تعلق می‌گیرد نظیر حقوق به رسمیت شناخته شده بشر طبق اعلامیه جهانی حقوق بشر سازمان ملل متحد (۱۹۴۸) و قواعد استاندارد آن جهت برابری فرصت‌ها برای افراد دارای کم‌توانی (۱۹۹۳)؛ حق تصمیم‌گیری برای خود یا خود مختاری و حق کنترل بر سرنوشت خود به استثنای: زندگی سیاسی و شهروندی (۹۵۰)

d۹۵۰ زندگی سیاسی و شهروندی

نقش آفرینی در زندگی اجتماعی، سیاسی و حکومتی یک شهروند، داشتن شخصیت حقوقی به عنوان یک شهروند و بهره‌مندی از حقوق، امنیت، امتیازات و وظایف همراه با این نقش نظیر حق رأی دادن و اداره دفاتر سیاسی، تشکیل انجمن‌های سیاسی؛ بهره‌مندی از حقوق و آزادی‌های شهروندی (مثل حق آزادی بیان، گردهمایی، مذهب، حمایت در برابر تفتیش و بازداشت خودسرانه، حق داشتن وکیل، حق دادخواهی و سایر حقوق قضایی و حمایت در برابر تبعیض)؛ دارا بودن شخصیت حقوقی به عنوان یک شهروند به استثنای: حقوق بشر (d۹۴۰)

d۹۹۸ اجتماع، جامعه و زندگی مدنی، سایر موارد اختصاصی

d۹۹۹ اجتماع، جامعه و زندگی مدنی، سایر موارد غیر اختصاصی

فهرست کوتاه عوامل محیطی
(کدهای e)

کد	عوامل محیطی
e1	تولیدات و فناوری‌ها
e110	تولیدات یا موادی برای مصارف شخصی
e115	تولیدات و فناوری‌هایی برای مصارف شخصی در فعالیت های روزمره
e120	تولیدات و فناوری‌هایی برای تحرک و جابجایی شخصی در داخل و خارج منزل
e125	تولیدات و فناوری‌هایی برای ارتباطات
e130	تولیدات و فناوری‌هایی برای آموزش
e135	تولیدات و فناوری‌هایی برای اشتغال
e140	تولیدات و فناوری‌هایی برای فرهنگ، تفریح و ورزش
e145	تولیدات و فناوری‌هایی برای فعالیت های مذهبی و معنوی
e150	تولیدات و فناوری‌هایی برای طراحی، ساخت و ساز و تجهیز ساختمان‌های دارای کاربری عمومی
e155	تولیدات و فناوری‌هایی برای طراحی، ساخت و ساز و تجهیز ساختمان‌های دارای کاربری خصوصی
e160	تولیدات و فناوری های مرتبط با توسعه اراضی
e165	دارایی ها
e2	محیط طبیعی و تغییرات ایجاد شده توسط انسان در محیط
e210	جغرافیای فیزیکی
e215	جمعیت
e220	زندگی گیاهی و جانوری
e225	شرایط اقلیمی
e 230	رویدادهای طبیعی
e235	رویدادهای ناشی از عوامل انسانی
e240	نور
e245	تغییرات مربوط به زمان
e250	صدا
e255	ارتعاش
e260	کیفیت هوا

حمایت ها و ارتباطات	e۳
فامیل نزدیک	e۳۱۰
فامیل دور	e۳۱۵
دوستان	e۳۲۰
آشنایان، همسالان، همکاران، همسایگان و اعضای جامعه	e۳۲۵
مقامات مافوق	e۳۳۰
افراد زیر دست	e۳۳۵
ارائه دهندگان مراقبت‌های شخصی و دستیاران شخصی	e۳۴۰
غریبه ها	e۳۴۵
حیوانات اهلی	e۳۵۰
صاحبان حرفه‌های بهداشتی	e۳۵۵
صاحبان سایر حرفه‌ها	e۳۶۰
نگرش‌ها	e۴
نگرش‌های فردی فامیل نزدیک	e۴۱۰
نگرش‌های فردی فامیل دور	e۴۱۵
نگرش‌های فردی دوستان	e۴۲۰
نگرش‌های فردی آشنایان، همسالان، همکاران، همسایگان و اعضای جامعه	e۴۲۵
نگرش‌های فردی مقامات مافوق	e۴۳۰
نگرش‌های فردی افراد زیر دست	e۴۳۵
نگرش‌های فردی ارائه دهندگان مراقبت‌های شخصی و دستیاران شخصی	e۴۴۰
نگرش‌های فردی صاحبان سایر حرفه‌ها	e۴۴۵
نگرش‌های فردی صاحبان حرفه‌های بهداشتی	e۴۵۰
نگرش‌های فردی صاحبان سایر حرفه‌ها	e۴۵۵
نگرش‌های اجتماعی	e۴۶۰
هنجارها، آداب و ایدئولوژی‌های اجتماعی	e۴۶۵
خدمات، سیستم‌ها و خط مشی‌ها	e۵
خدمات، سیستم‌ها و خط مشی‌هایی برای تولید کالاهای مصرفی	e۵۱۰
خدمات، سیستم‌ها و خط مشی‌های معماری و ساخت و ساز	e۵۱۵
خدمات، سیستم‌ها و خط مشی‌های طراحی و فضای باز	e۵۲۰
خدمات، سیستم‌ها و خط مشی‌های اسکان	e۵۲۵
خدمات، سیستم‌ها و خط مشی‌های ضروریات زندگی	e۵۳۰
خدمات، سیستم‌ها و خط مشی‌های ارتباطی	e۵۳۵
خدمات، سیستم‌ها و خط مشی‌های حمل و نقل	e۵۴۰

خدمات، سیستم ها و خط مشی های ارتباطی	۵۴۵e
خدمات، سیستم ها و خط مشی های حقوقی	۵۵۰e
خدمات، سیستم ها و خط مشی های انجمن ها و سازمانها	۵۵۵e
خدمات، سیستم ها و خط مشی های رسانه	۵۶۰e
خدمات، سیستم ها و خط مشی های اقتصادی	۵۶۵e
خدمات، سیستم ها و خط مشی های تأمین اجتماعی	۵۷۰e
خدمات، سیستم ها و خط مشی های حمایت های اجتماعی عمومی	۵۷۵e
خدمات، سیستم ها و خط مشی های سلامت	۵۸۰e
خدمات، سیستم ها و خط مشی های تحصیل و آموزش	۵۸۵e
خدمات، سیستم ها و خط مشی های کار و اشتغال	۵۹۰e
خدمات، سیستم ها و خط مشی های سیاسی	۵۹۵e

سرفصل ۱: تولیدات و فناوری ها

این سرفصل در خصوص تولیدات یا سیستم های تولید، تجهیزات و فناوری های طبیعی یا ساخته دست بشر است که در محیط پیرامون شخص جمع آوری، ابداع، تولید یا ساخته می شوند. طبقه بندی ابزارهای فنی کمی ISO ۹۹۹۹ این موارد را به عنوان "هر گونه محصول، ابزار، تجهیزات یا سیستم فنی مورد استفاده یک فرد کم توان، که به طور ویژه تولید شده و عموماً برای پیشگیری، جبران، نظارت، کاهش یا خنثی کردن اثرات کم توانی در دسترس است" تعریف می کند. این مسئله مورد قبول قرار گرفته است که هر محصول یا فناوری می تواند جنبه کمکی داشته باشد. با این حال برای اهداف طبقه بندی حاضر از عوامل محیطی، تولیدات و فناوری های کمکی به طور محدودتری و به عنوان هر نوع محصول، ابزار، تجهیزات یا فناوری تعریف می شوند که برای بهبود عملکرد یک فرد کم توان، مناسب سازی شده یا به طور سفارشی طراحی شده اند.

۱۱۰ تولیدات یا موادی برای مصارف شخصی

هر گونه ماده یا شیء طبیعی یا ساخته دست بشر که برای جذب توسط بدن جمع آوری، فرآوری یا ساخته می شوند.
شامل: غذا و داروها

۱۱۵ تولیدات و فناوری هایی برای مصارف شخصی در فعالیت های روزمره

تجهیزات، تولیدات و فناوری های مورد استفاده افراد در زندگی روزمره از جمله اشیای مناسب سازی شده یا با طراحی اختصاصی که در داخل، بر روی سطح یا کنار بدن افرادی که از آنها استفاده می کنند، کار گذاشته می شوند.
شامل: تولیدات و فناوری های عمومی و کمکی برای مصارف شخصی

۱۲۰ تولیدات و فناوری هایی برای تحرک و جابجایی شخصی در داخل و خارج منزل

تجهیزات، تولیدات و فناوری های مورد استفاده افراد در فعالیتهای جابجایی در داخل و خارج ساختمان ها، شامل تجهیزاتی که مناسب سازی شده اند یا به طور اختصاصی طراحی شده اند تا داخل، بر روی سطح یا کنار بدن فردی که از آنها استفاده می کند، قرار گیرند.
شامل: تولیدات و فناوری های عمومی و کمکی برای جابجایی و تحرک در داخل و خارج از ساختمان

۱۲۵ تولیدات و فناوری هایی برای ارتباطات

تجهیزات، تولیدات و فناوری هایی برای استفاده افراد در فعالیتهای ارسال و دریافت اطلاعات، شامل آنهایی که مناسب سازی شده یا به طور اختصاصی طراحی شده اند تا داخل، بر روی سطح یا کنار بدن افرادی که از آنها استفاده می کنند، قرار گیرند.
شامل: تولیدات و فناوری های عمومی و کمکی برای ارتباطات

۱۳۰ تولیدات و فناوری هایی برای آموزش

تجهیزات، تولیدات، فرآیندها، شیوه‌ها و فناوری‌های مورد استفاده برای کسب دانش، تخصص یا مهارت از جمله آنهایی که مناسب‌سازی شده یا به طور اختصاصی طراحی شده‌اند.

شامل: تولیدات و فناوری‌های عمومی و کمکی برای آموزش

۹۱۳۵ تولیدات و فناوری‌هایی برای اشتغال

تجهیزات، تولیدات و فناوری‌های مورد استفاده برای اشتغال جهت تسهیل فعالیت‌های شغلی

شامل: تولیدات و فناوری‌های عمومی و کمکی برای اشتغال

۹۱۴۰ تولیدات و فناوری‌هایی برای فرهنگ، تفریح و ورزش

تجهیزات، تولیدات و فناوری‌های با هدف اجرا و بهبود فعالیت‌های فرهنگی، تفریحی و ورزشی از جمله آنهایی که مناسب‌سازی شده یا به طور اختصاصی طراحی شده‌اند.

شامل: تولیدات و فناوری‌های عمومی و کمکی برای فرهنگ، تفریح و ورزش

۹۱۴۵ تولیدات و فناوری‌هایی برای فعالیت‌های مذهبی و معنوی

تولیدات و فناوری‌هایی با تولید انبوه یا موردی، که در هنگام فعالیت‌های مذهبی یا معنوی، یک مفهوم نمادین به خود می‌گیرند، از جمله آنهایی که مناسب‌سازی شده یا به طور اختصاصی طراحی شده‌اند.

شامل: تولیدات و فناوری‌های عمومی و کمکی برای فعالیت‌های مذهبی و معنوی

۹۱۵۰ تولیدات و فناوری‌هایی برای طراحی، ساخت و ساز و تجهیز ساختمان‌های دارای کاربری عمومی

تولیدات و فناوری‌های تشکیل دهنده محیط داخلی و خارجی ساخته دست بشر برای یک فرد که برای کاربری عمومی طراحی، ساخته و تجهیز شده‌اند، از جمله موارد مناسب‌سازی شده یا اختصاصی

شامل: طراحی، ساخت و ساز و تجهیز تولیدات و فناوری‌هایی برای ورود و خروج، تسهیلات و مسیریابی

۹۱۵۵ تولیدات و فناوری‌هایی برای طراحی، ساخت و ساز و تجهیز ساختمان‌های دارای کاربری خصوصی

تولیدات و فناوری‌های تشکیل دهنده محیط داخلی و خارجی ساخته دست بشر برای یک فرد که برای کاربری خصوصی طراحی، ساخته و تجهیز شده‌اند، از جمله موارد مناسب‌سازی شده یا اختصاصی

شامل: طراحی، ساخت و ساز و تجهیز تولیدات و فناوری‌هایی برای ورود و خروج، تسهیلات و مسیریابی

۹۱۶۰ تولیدات و فناوری‌های مرتبط با توسعه اراضی

پایاده‌سازی سیاست‌های کاربردی در اراضی، طراحی و توسعه فضای موثر بر محیط خارجی نظیر موارد مناسب‌سازی شده و اختصاصی

شامل: تولیدات و فناوری‌های توسعه اراضی که از طریق پایاده‌سازی سیاست‌های کاربردی در اراضی سازمان‌دهی شده‌اند نظیر مناطق روستایی، مناطق حومه‌ای، مناطق شهری، پارک‌ها، مناطق حفاظت شده و مناطق حیات وحش

۹۱۶۵ دارایی‌ها

تولیدات یا موضوعات تبادل اقتصادی نظیر پول، کالا، اموال و سایر اشیای گرانبها که فرد مالک آنها بوده یا حق استفاده از آنها را دارد.

شامل: تولیدات و کالا، دارایی‌های مالی

۹۱۹۸ تولیدات و فناوری، سایر موارد اختصاصی

۹۱۹۹ تولیدات و فناوری، سایر موارد غیر اختصاصی

سرفصل ۲: محیط طبیعی و تغییرات ایجاد شده توسط انسان در محیط

این سرفصل در خصوص عناصر جاندار و بی جان محیط طبیعی و فیزیکی و مؤلفه‌هایی از این محیط که توسط انسان تغییر یافته است و همچنین ویژگی‌های جمعیت‌های انسانی در درون این محیط‌ها می‌باشد.

۹۲۱۰ جغرافیای فیزیکی

مشخصه‌های ریخت شناسی زمین و منابع آبی نظیر مشخصه‌های جغرافیایی آنهایی که در خشکی‌ها (تپه، زمین‌های هموار و کوه) و آنهایی که در آب‌ها قرار دارند (منابع آبی نظیر دریاچه‌ها، رودها، دریاها)

۹۲۱۵ جمعیت

گروه‌های مردم که در یک محیط و با الگوی مشترک سازش یافته با آن محیط زندگی می‌کنند.
شامل: تغییرات جمعیت شناختی؛ تراکم جمعیت

e۲۲۰ زندگی گیاهی و جانوری

گیاهان و جانوران

به استثنای: حیوانات اهلی (e۳۵۰)؛ جمعیت (e۲۱۵)

e۲۲۵ شرایط اقلیمی

رویدادها و ویژگی‌های اقلیمی نظیر آب و هوا

شامل: دما، رطوبت، فشار جو، بارش، باد و تغییرات فصلی

e۲۳۰ رویدادهای طبیعی

تغییرات جغرافیایی و جوی که به طور منظم یا نامنظم روی داده و موجب گسست در محیط فیزیکی فرد می‌شوند نظیر زمین لرزه‌ها یا شرایط آب و هوایی شدید، مثل طوفان، تندباد، کولاک، سیل، آتش سوزی در جنگل و یخبندان

e۲۳۵ رویدادهای ناشی از عوامل انسانی

تغییرات یا اختلالات در محیط طبیعی که توسط انسان ایجاد شده و می‌تواند موجب گسست در زندگی روزمره افراد شود از جمله رویدادها و شرایط مرتبط با درگیری‌ها و جنگ‌ها، نظیر آوارگی افراد، نابودی زیرساخت‌های اجتماعی، خانه‌ها و زمین‌ها، فجایع زیست محیطی و آلودگی زمین، آب یا هوا (مثل نشت مواد سمی)

e۲۴۰ نور

امواج الکترومغناطیسی ناشی از نور خورشید یا نور مصنوعی (مثل شمع، لامپ‌های نفتی یا گازی، آتش و الکتروسیته) که توسط آن اجسام دیده می‌شوند و می‌توانند اطلاعات مفید یا ناراحت کننده‌ای از جهان را فراهم کنند.

شامل: شدت نور؛ کیفیت نور؛ کنتراست‌های رنگی

e۲۴۵ تغییرات مربوط به زمان

تغییرات زمانی طبیعی، منظم یا پیش‌بینی پذیر

شامل: چرخه‌های روز، شب، ماه و فصول

e۲۵۰ صدا

پدیده‌ای که شنیده می‌شود یا قابل شنیده شدن است نظیر کوبیدن، زنگ زدن، مشت زدن، آواز خواندن، سوت زدن، فریاد زدن یا وزوز کردن، با هر بلندی، طنین یا آهنگ، که می‌تواند اطلاعات مفید یا اذیت کننده‌ای از جهان خارج را در اختیار فرد بگذارد.

شامل: شدت صدا؛ کیفیت صدا

e۲۵۵ ارتعاش

حرکت منظم یا نامنظم رو به جلو و عقب یک شیء یا یک فرد که در اثر یک بی‌نظمی فیزیکی ایجاد می‌شود نظیر لرزیدن، مرتعش شدن، حرکات لرزشی تند اجسام، ساختمان‌ها یا افراد که در اثر تجهیزات، هواپیماها و انفجارهای کوچک یا بزرگ به وجود می‌آیند.

به استثنای: رویدادهای طبیعی (e۲۳۰)، مثل لرزش یا جنبش زمین در اثر زمین لرزه‌ها

e۲۶۰ کیفیت هوا

ویژگی‌های جو (خارج از ساختمان‌ها) یا هوای داخل محیط‌های سر بسته (داخل ساختمان‌ها)، و همه اطلاعات مفید یا آزار دهنده در مورد جهان که می‌توان از آنها دریافت کرد.

شامل: کیفیت هوای داخل و خارج ساختمان‌ها

e۲۹۸ محیط طبیعی و تغییرات ایجاد شده توسط انسان در محیط، سایر موارد اختصاصی

e۲۹۹ محیط طبیعی و تغییرات ایجاد شده توسط انسان در محیط، سایر موارد غیر اختصاصی

سرفصل ۳: حمایت و ارتباطات

این سرفصل در خصوص انسان‌ها یا جاندارانی است که حمایت، تغذیه، محافظت، یاری و روابط عاطفی یا فیزیکی را برای سایر افراد، در منازلشان، محل کار، مدرسه یا هنگام بازی و یا در سایر جنبه‌های روزمره زندگی شان، فراهم می‌کنند. این سرفصل، نگرش‌های افراد یا اشخاصی را که این حمایت‌ها را فراهم می‌کنند، مد نظر قرار نمی‌دهد. عوامل محیطی که در اینجا توصیف می‌شوند، انسان یا جاندار نیستند، بلکه میزان حمایت فیزیکی و عاطفی هستند که این انسان یا جاندار فراهم می‌آورد.

۳۱۰ فامیل نزدیک

افرادی که از طریق تولد، ازدواج یا سایر روابطی مبتنی بر فرهنگ به عنوان فامیل نزدیک شناخته می‌شوند با فرد رابطه دارند نظیر همسر، والدین، خواهر و برادران، فرزندان، پدر و مادر خوانده، والدین ناتنی و پدر و مادر بزرگ‌ها به استثنای: فامیل دور (۳۱۵)؛ ارائه دهندگان مراقبت‌های شخصی و دستیاران شخصی (۳۴۰)

۳۱۵ فامیل دور

افرادی که از طریق تولد، ازدواج یا سایر روابطی که از سوی فرهنگ به عنوان فامیل دور شناخته می‌شوند با فرد رابطه دارند نظیر عمه‌ها، عموها، خواهرزاده‌ها و برادرزاده‌ها به استثنای: فامیل نزدیک (۳۱۰)

۳۲۰ دوستان

افرادی که نقش آفرینان نزدیک و مؤثر در روابطی هستند که مشخصه آن اعتماد و حمایت دو طرفه است.

۳۲۵ آشنایان، همسالان، همکاران، همسایگان و اعضای جامعه

افرادی که به عنوان آشنایان، همسالان، همکاران، همسایگان و اعضای جامعه، در موقعیت‌های کار، مدرسه، تفریح، یا سایر جنبه‌های زندگی با یکدیگر آشنا هستند و در مشخصه‌های جمعیت شناختی نظیر سن، جنس، مذهب یا اقلیت قومی یا منافع جمعی با یکدیگر سهیم هستند. به استثنای: خدمات انجمن‌ها و سازمان‌ها (۵۵۵۰)

۳۳۰ مقامات مافوق

افرادی که مسئولیت تصمیم‌گیری برای سایر افراد را بر عهده دارند و بر اساس نقش‌های اجتماعی، سیاسی، فرهنگی یا مذهبی خود در جامعه به عنوان افراد صاحب نفوذ یا قدرتمند محسوب می‌شوند، نظیر معلمان، کارفرمایان، ناظران، رهبران مذهبی، تصمیم‌گیرندگان، قیّم‌ها و سرپرستان

۳۳۵ افراد زیردست

افرادی که زندگی روزمره آنان در کار، مدرسه یا سایر محیط‌ها تحت نفوذ افراد مافوق قرار دارد نظیر دانش آموزان، کارگران و اعضای یک گروه مذهبی به استثنای: فامیل نزدیک (۳۱۰)

۳۴۰ ارائه‌دهندگان مراقبت‌های شخصی و دستیاران شخصی

افرادی که خدمات مورد نیاز برای حمایت از اشخاص را در فعالیتهای زندگی روزمره و ادامه فعالیت در کار، تحصیل یا سایر موقعیتهای زندگی تأمین می‌کنند و از سوی بنیادهای خصوصی یا عمومی یا به صورت داوطلبانه ارائه می‌گردند نظیر ارائه دهندگان خدمات خانگی، دستیاران شخصی، دستیاران حمل و نقل، کارگران خانه، پرستاران و سایر افرادی که به عنوان ارائه دهنده خدمات اولیه فعالیت می‌کنند. به استثنای: فامیل نزدیک (۳۱۰)؛ فامیل دور (۳۱۵)؛ دوستان (۳۲۰)؛ خدمات حمایت اجتماعی عمومی (۵۷۵۰)؛ صاحبان حرفه‌های بهداشتی (۳۵۵)

۳۴۵ غریبه‌ها

افرادی که ناآشنا و غیر فامیل هستند، یا هنوز رابطه نزدیکی با فرد برقرار نکرده‌اند از جمله افراد ناشناس نسبت به فرد که در عین حال در یکی از موقعیتهای زندگی با او شریک هستند نظیر معلمان جایگزین، همکاران، یا ارائه دهندگان مراقبت

۳۵۰ حیوانات اهلی

حیواناتی که حمایت‌های فیزیکی، عاطفی یا روانشناختی را فراهم می‌کنند نظیر حیوانات خانگی (سگ، گربه، پرنده، ماهی و غیره) و حیواناتی برای تحرک و حمل و نقل شخصی

به استثنای: حیوانات (۲۲۰۱)؛ دارایی‌ها (۱۶۵)

۳۵۵ صاحبان حرفه‌های بهداشتی

تمامی ارائه دهندگان خدمات که در سیستم های بهداشتی کار می‌کنند. نظیر پزشکان، پرستاران، فیزیوتراپیست‌ها، کاردرمانگران، گفتار درمانگران، شنوایی‌شناسان، ارتزیست ها و پروتزیست ها، مددکاران حوزه پزشکی
به استثنای: صاحبان سایر حرفه‌ها (۳۶۰)

۳۶۰ صاحبان سایر حرفه‌ها

تمامی ارائه دهندگان خدمات که خارج از سیستم بهداشتی فعالیت می‌کنند از جمله مددکاران اجتماعی، وکلا، معلمان، معماران و طراحان

۳۹۸ حمایت و روابط، سایر موارد اختصاصی

۳۹۹ حمایت و روابط، سایر موارد غیر اختصاصی

سرفصل ۴: نگرش‌ها

این سرفصل در خصوص نگرش‌هایی است که پیامد آشکار قابل مشاهده آداب، رسوم، ایدئولوژی‌ها، ارزش‌ها، هنجارها، باورهای راستین و باورهای دینی هستند. این نگرش‌ها بر رفتارهای فردی و زندگی اجتماعی در همه سطوح، از ارتباطات بین فردی و همبستگی‌های اجتماعی تا ساختارهای سیاسی، اقتصادی و حقوقی، تأثیر می‌گذارند؛ مثلاً نگرش‌های فردی یا اجتماعی در خصوص معتمد بودن و ارزش یک فرد به عنوان یک موجود بشری می‌تواند انگیزه فعالیت‌های مثبت و افتخارآمیز یا فعالیت‌های منفی و تبعیض‌آمیز باشد (مثلاً انگ زدن، نگرش‌های کلیشه ای و منزوی کردن یا نادیده گرفتن فرد). نگرش‌هایی که در اینجا طبقه‌بندی شده‌اند، مربوط به اشخاصی غیر از خود فرد هستند که موقعیت آنها تشریح شده است. این نگرش‌ها مربوط به خود فرد نیستند. نگرش‌های فردی بر اساس انواع رابطه‌های فهرست شده در سرفصل ۳ از عوامل محیطی طبقه‌بندی شده‌اند. ارزش‌ها و باورها به طور جدا از نگرش‌ها کدگذاری نمی‌شوند زیرا چنین فرض می‌شود که آنها نیروی موثر بر نگرش هستند.

۴۱۰ نگرش‌های فردی فامیل نزدیک

دیدگاه‌ها یا باورهای عمومی یا اختصاصی فامیل نزدیک در مورد فرد یا سایر موضوعات (مثل نظرات اجتماعی، سیاسی و اقتصادی)، موثر بر رفتارها و اعمال فرد

۴۱۵ نگرش‌های فردی فامیل دور

دیدگاه‌ها یا باورهای عمومی یا اختصاصی فامیل دور در مورد فرد یا سایر موضوعات (مثل نظرات اجتماعی، سیاسی و اقتصادی)، موثر بر رفتارها و اعمال فرد

۴۲۰ نگرش‌های فردی دوستان

دیدگاه‌ها یا باورهای عمومی یا اختصاصی دوستان در مورد فرد یا سایر موضوعات (مثل نظرات اجتماعی، سیاسی و اقتصادی) موثر بر رفتارها و اعمال فرد

۴۲۵ نگرش‌های فردی آشنایان، همسالان، همکاران، همسایگان و اعضای جامعه

دیدگاه‌ها یا باورهای عمومی یا اختصاصی آشنایان، همسالان، همکاران، همسایگان و اعضای جامعه در مورد فرد یا سایر موضوعات (مثل نظرات اجتماعی، سیاسی و اقتصادی)، موثر بر رفتارها و اعمال فرد

۴۳۰ نگرش‌های فردی مقامات مافوق

دیدگاه‌ها یا باورهای عمومی یا اختصاصی مقامات مافوق در مورد فرد یا سایر موضوعات (مثل نظرات اجتماعی، سیاسی و اقتصادی)، موثر بر رفتارها و اعمال فرد

۴۳۵ نگرش‌های فردی افراد زیردست

دیدگاه‌ها یا باورهای عمومی یا اختصاصی افراد زیردست در مورد فرد یا سایر موضوعات (مثل نظرات اجتماعی، سیاسی و اقتصادی)، موثر بر رفتارها و اعمال فرد

۴۴۰ نگرش‌های فردی ارائه‌دهندگان مراقبت‌های شخصی و دستیاران شخصی

دیدگاه‌ها یا باورهای عمومی یا اختصاصی ارائه‌دهندگان مراقبت‌های شخصی و دستیاران شخصی در مورد فرد یا سایر موضوعات (مثل نظرات اجتماعی، سیاسی و اقتصادی)، موثر بر رفتارها و اعمال فرد

۴۴۵ نگرش‌های افراد نا آشنا

دیدگاه‌ها یا باورهای عمومی یا اختصاصی افراد نا آشنا در مورد فرد یا سایر موضوعات (مثل نظرات اجتماعی، سیاسی و اقتصادی)، موثر بر رفتارها و اعمال فرد

۴۵۰ نگرش‌های فردی صاحبان حرفه‌های بهداشتی

دیدگاه‌ها یا باورهای عمومی یا اختصاصی صاحبان حرفه‌های بهداشتی در مورد فرد یا سایر موضوعات (مثل نظرات اجتماعی، سیاسی و اقتصادی)، موثر بر رفتارها و اعمال فرد

۴۵۵ نگرش‌های فردی صاحبان سایر حرفه‌ها

دیدگاه‌ها یا باورهای عمومی یا اختصاصی صاحبان سایر حرفه‌ها در مورد فرد یا سایر موضوعات (مثل نظرات اجتماعی، سیاسی و اقتصادی)، موثر بر رفتارها و اعمال فرد

۴۶۰ نگرش‌های اجتماعی

دیدگاه‌ها یا باورهای کلی که عموماً توسط افراد عضو یک فرهنگ، جامعه، خرده فرهنگ یا سایر گروه‌های اجتماعی در خصوص سایر افراد یا سایر موضوعات اجتماعی، سیاسی و اقتصادی اتخاذ گردیده و موثر بر رفتار و اعمال گروه یا فرد اثر می‌گذارند.

۴۶۵ هنجارها، آداب و ایدئولوژی‌های اجتماعی

آداب، رسوم، قواعد و سیستم‌های ارزش‌های انتزاعی و باورهای هنجاریزیر (نظیر ایدئولوژی‌ها، دیدگاه‌های به هنجار نسبت به جهان و فلسفه‌های اخلاقی) که از متن جامعه برخاسته و بر اعمال و رفتارهای فردی و اجتماعی اثر گذاشته یا آنها را به وجود می‌آورند نظیر هنجارهای اجتماعی رفتارها یا آداب اخلاقی و مذهبی، عقاید مذهبی و هنجارها و اعمال ناشی از آن، هنجارهایی که بر گردهمایی‌های آئینی یا اجتماعی حکم فرما هستند.

۴۹۸ نگرش‌ها، سایر موارد اختصاصی

۴۹۹ نگرش‌ها، سایر موارد غیر اختصاصی

سرفصل ۵: خدمات، سیستم‌ها و خطی مشی‌ها

این سرفصل در خصوص موارد ذیل می‌باشد:

۱- خدماتی که منافع، برنامه‌ها و عملیات ساختاری طراحی شده در بخش‌های مختلف جامعه، برای رفع نیازهای افراد را فراهم می‌آورد. (افراد فراهم‌کننده خدمات هم جزء این بخش محسوب می‌شوند). خدمات ممکن است عمومی، خصوصی یا داوطلبانه بوده و می‌تواند در سطح محلی، جامعه، منطقه‌ای، دولتی، استانی، ملی یا بین‌المللی و توسط افراد، انجمن‌ها، سازمان‌ها، آژانس‌ها یا دولت‌ها استقرار یابند. کالاهای تأمین شده توسط این خدمات می‌توانند عمومی بوده یا مناسب‌سازی شده و یا به صورت سفارشی طراحی شده باشند.

۲- سیستم‌ها که کنترل اجرایی و مکانیسم‌های سازمانی بوده و از سوی دولت‌ها در سطوح محلی، منطقه‌ای، ملی و بین‌المللی و یا سایر مقامات شناخته شده، استقرار می‌یابند. این سیستم‌ها به منظور سازماندهی، کنترل و نظارت بر خدماتی که منافع، برنامه‌ها و عملیات ساختاری را در بخش‌های مختلف جامعه فراهم می‌کنند، طراحی شده‌اند.

۳- خط مشی‌ها، متشکل از قواعد، مقررات، پیمان‌ها و استانداردهایی هستند که از سوی دولت‌ها یا سایر مقامات شناخته شده در سطوح محلی، منطقه‌ای، ملی و بین‌المللی، استقرار یافته‌اند. نظام‌ها به کنترل و تنظیم سیستم‌هایی می‌پردازند که خدمات، برنامه‌ها و عملیات ساختاری را در بخش‌های مختلف جامعه نظارت، پیگیری و ساماندهی می‌کنند.

۵۱۰ خدمات، سیستم‌ها و خط مشی‌هایی برای تولید کالاهای مصرفی

خدمات، سیستم‌ها و خط مشی‌هایی که تولیدات و محصولات مصرفی یا استفاده افراد را کنترل و تأمین می‌کنند.

۵۱۵ خدمات، سیستم‌ها و خط مشی‌های معماری و ساخت و ساز

خدمات، سیستم‌ها و خط مشی‌هایی برای طراحی و ساخت و ساز ساختمان‌های عمومی و شخصی

به استثنای: خدمات سیستم‌ها و خط مشی‌های طراحی فضای باز (۵۲۰)

۵۵۲۰ خدمات، سیستم‌ها و خط مشی های طراحی فضاهای باز

خدمات، سیستم ها و خط مشی جهت برنامه ریزی ، طراحی، توسعه و نگهداری فضاهای باز مانند (بوستان ها، جنگل ها، سواحل و تالاب ها) و اراضی خصوصی در مناطق روستایی، حومه و شهری

۵۵۲۵ خدمات، سیستم‌ها و خط مشی های اسکان

خدمات، سیستم ها و خط مشی های تدارک پناهگاه، محل سکونت و اقامت برای مردم

۵۵۳۰ خدمات، سیستم‌ها و خط مشی های ضروریات زندگی

خدمات، سیستم ها و خط مشی های ضروریات زندگی نظیر آب، سوخت، برق، بهداشت، حمل و نقل عمومی و خدمات ضروری

۵۵۳۵ خدمات، سیستم‌ها و خط مشی های ارتباطی

خدمات، سیستم ها و خط مشی های تبادل اطلاعات

۵۵۴۰ خدمات، سیستم‌ها و خط مشی های حمل و نقل

خدمات، سیستم ها و خط مشی هایی که مردم و کالاها را قادر می سازد از مکان به مکان دیگر جابجا شوند.

۵۵۴۵ خدمات، سیستم‌ها و خط مشی های حمایت مدنی

خدمات، سیستم ها و خط مشی هایی به منظور حمایت از مردم و دارایی ها

به استثنای: خدمات، سیستم ها و خط مشی های ضروریات زندگی (۵۵۳۰)

۵۵۵۰ خدمات، سیستم‌ها و خط مشی های حقوقی

خدمات، سیستم‌ها و خط مشی هایی در مورد قانون گذاری و سایر قوانین در هر کشور

۵۵۵۵ خدمات، سیستم‌ها و خط مشی های انجمن‌ها وسازمان‌ها

خدمات، سیستم‌ها و خط مشی های مرتبط با گروه‌هایی از افراد که در پی منافع مشترک و غیر مالی و غالباً در یک ساختار عضوگیری به هم پیوسته، گرد هم می‌آیند.

۵۵۶۰ خدمات، سیستم‌ها و خط مشی های رسانه

خدمات، سیستم‌ها و خط مشی هایی برای برقراری ارتباط جمعی از طریق رادیو، تلویزیون، مطبوعات و اینترنت

۵۵۶۵ خدمات، سیستم‌ها و خط مشی های اقتصادی

خدمات، سیستم‌ها و خط مشی های مرتبط با سیستم کلی تولید، توزیع و مصرف و استفاده از کالاها و خدمات

به استثنای: خدمات، سیستم‌ها و خط مشی های تأمین اجتماعی (۵۵۷۰)

۵۵۷۰ خدمات، سیستم‌ها و خط مشی های تأمین اجتماعی

خدمات، سیستم‌ها و خط مشی هایی با هدف ارائه حمایت از درآمد افرادی که بنا به دلایل سنی، فقر، بیکاری، شرایط سلامتی یا کم‌توانی، نیازمند کمک‌های عمومی هستند که یا از محل منابع مالیات‌های عمومی و یا از محل برنامه‌های حمایتی تأمین اعتبار می‌شوند.

به استثنای: خدمات، سیستم‌ها و خط مشی های اقتصادی (۵۵۶۵)

۵۵۷۵ خدمات، سیستم‌ها و خط مشی های مددکاری اجتماعی عمومی

خدمات، سیستم‌ها و خط مشی هایی جهت ارائه خدمات حمایتی به افراد نیازمند کمک در حیطه‌هایی نظیر خرید، کار منزل، حمل و نقل، مراقبت از خود و مراقبت از دیگران، با هدف عملکرد هر چه بیشتر در جامعه

به استثنای: خدمات، سیستم‌ها و خط مشی های تأمین اجتماعی (۵۵۷۰)؛ تأمین کنندگان مراقبت شخصی و دستیاران شخصی (۵۳۴۰)؛

خدمات، سیستم‌ها و خط مشی های سلامت (۵۵۸۰)

۵۵۸۰ خدمات، سیستم‌ها و خط مشی های سلامت

خدمات، سیستم‌ها و خط مشی هایی برای پیشگیری و درمان اختلالات سلامت، تأمین توانبخشی پزشکی و ارتقای سبک زندگی سالم

به استثنای: خدمات، سیستم‌ها و خط مشی های حمایت اجتماعی عمومی (۵۵۷۵)

۵۵۸۵ خدمات، سیستم‌ها و خط مشی های تحصیل و آموزش

خدمات، سیستم‌ها و خط مشی‌هایی برای اکتساب، نگهداری و ارتقای دانش، تخصص و مهارت‌های حرفه‌ای یا هنری. طبقه‌بندی استاندارد بین‌المللی آموزش یونسکو ISCED-۱۹۹۷ را ببینید.

۵۵۹۰ خدمات، سیستم‌ها و خط مشی‌های کار و اشتغال

خدمات، سیستم‌ها و خط مشی‌های مرتبط با یافتن کار مناسب برای افراد بیکار یا جویای کاری متفاوت یا برای حمایت از افرادی که در حال حاضر مشغول به کار بوده و در پی ارتقای موقعیت خود هستند.
به استثنای: خدمات، سیستم‌ها و خط مشی‌های اقتصادی (۵۵۶۵)

۵۵۹۵ خدمات، سیستم‌ها و خط مشی‌های سیاسی

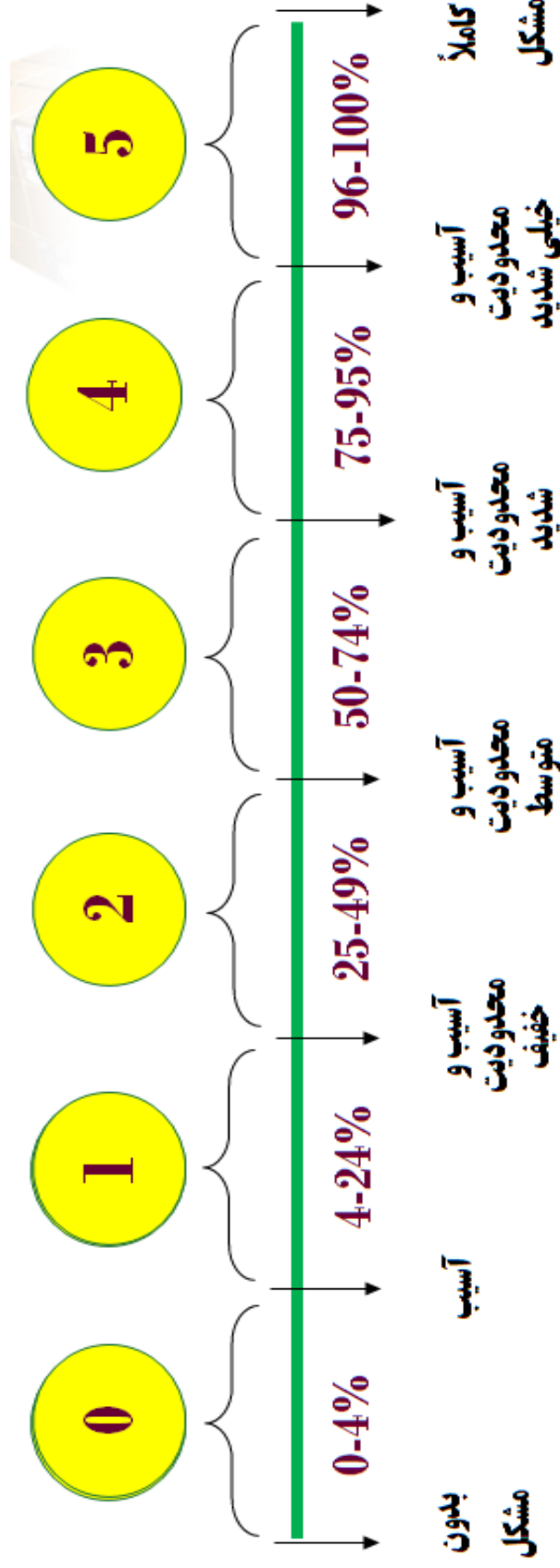
خدمات، سیستم‌ها و خط مشی‌های مرتبط با رأی‌گیری، انتخابات و حکمرانی بر کشورها، مناطق و جوامع و همچنین سازمان‌های بین‌المللی

۵۵۹۸ خدمات، سیستم‌ها و خط مشی‌ها، سایر موارد اختصاصی

۵۵۹۹ خدمات، سیستم‌ها و خط مشی‌ها، سایر موارد غیر اختصاصی

طیف عملکردی - ناتوانی

Functioning - Disability

منابع:

- ١- World Health Organization, International Classification of Functioning, Disability and Health, ٢٠٠٨.
- ٢- Benjamin J. Virginia A. Kaplan and Sadock's Synopsis of Psychiatry: Behavioral Sciences, ٢٠٠٧.
- ٣- American Psychiatric Association. Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders, Fourth Edition (DSM-IV), ٢٠٠٠.
- ٤- Barry G. Stuttering: An Integrated Approach to Its Nature and Treatment, ١٩٩٨.
- ٥- Rhea P. Language Disorders from Infancy Through Adolescence: Assessment & Intervention, ٢٠٠٧.
- ٦- Hegde M. N. Treatment Protocols for Language Disorders in Children, ٢٠٠٥.
- ٧- John E.B, Articulation and Phonological Disorders: Speech Sound Disorders in Children, ٢٠١٢.
- ٨- Alison B. Speech & Voice Science, second edition, ٢٠١٢.